Muzeul Militar Național

COLECȚIA „DOROBANȚUL" 3

TRUPELE BLINDATE

din Armata Română

1919–1947

CORNEL I. SCAFEȘ
HORIA VL. ȘERBĂNESCU
IOAN I. SCAFEȘ

ORGANIZARE - ECHIPAMENT - ARMAMENT

Editura OSCAR PRINT

TRUPELE BLINDATE
DIN ARMATA ROMÂNĂ
1919 - 1947

Muzeul Militar Național

COLECȚIA „DOROBANȚUL" 3

CORNEL I. SCAFEȘ
HORIA VL. ȘERBĂNESCU IOAN I. SCAFEȘ

TRUPELE BLINDATE
DIN ARMATA ROMÂNĂ
1919 - 1947

Editura OSCAR PRINT
București, 2005

Autorii ţin să mulţumească pentru sprijinul acordat în redactarea, machetarea şi selecţionarea fotografiilor pentru această lucrare următoarelor persoane: Corneliu Andonie, Dan Ionescu, Tudorița Toader şi Gabriel Gheorghe.

Planşe color: **MIHNEA VLAD ŞERBĂNESCU**
HORIA VLADIMIR ŞERBĂNESCU

Traducerea rezumatului în limba engleză: **RODICA SCAFEŞ**

Fotoreproduceri: **AUREL DINU**
ADRIAN SIMIONESCU

Tehnoredactare computerizată: **RĂZVAN BĂLAŞA**

Autorii au folosit fotografii aflate în Colecţia Muzeului Militar Naţional, în fondurile Bibliotecii Naţionale - Colecţii Speciale, Cabinetul Stampe de la Biblioteca Academiei Române, fotograme din jurnalele de actualităţi aflate la Arhiva Naţională de Filme cât şi fotografii aflate în colecţia domnilor Cornel Scafeş şi Dragoş Diaconu.
Reproducerea fotografiei Vânătorului de Care "Mareşal" s-a făcut cu acceptul domnului Cristian Crăciunoiu, fapt pentru care îi mulţumim în mod deosebit.

ISBN 973-668-084-3

CUVÂNT ÎNAINTE

Răspunzând interesului manifestat de publicul larg, Muzeul Militar Național a decis, în anul 2003, inițierea Colecției „Dorobanțul", cu scopul declarat de a aborda subiecte dintre cele mai diverse ale istoriei militare naționale și universale. Colecția a debutat cu lucrarea „Armata Română în vremea lui Alexandru Ioan Cuza" care se referea la organismul militar românesc între 1859 și 1866. A urmat „Armata Română în misiuni internaționale", apărută în anul 2004 și consacrată prezentării participării ostașilor români la misiuni organizate de ONU, OSCE, și NATO în Europa, Africa și Orientul Mijlociu, în intervalul 1991-2003. Delimitările temporale fiind astfel constituite, coordonatorii colecției și-au propus ca următoarele lucrări să fie abordări mai stricte ale unor subiecte de interes, cum ar fi unele specialități militare, însemne vexilologice, ordine și decorații militare, etc.

Lucrarea „Trupele blindate din Armata Română" urmărește, în principal, evoluția organizării și înzestrării unităților de blindate române din 1919, momentul constituirii primei unități de tancuri, până în anul 1947, cînd se încheie o etapă importantă din istoria României. În economia cărții sunt consacrate spații aparte operațiunilor militare la care au participat unitățile de blindate române, înmatriculării, însemnelor, vopsirii tehnicii de luptă, precum și uniformelor purtate de personalul acestora. Un capitol cu totul inedit este consacrat prezentării autotunurilor TACAM T 60, TACAM R 2, Vânătorul de care R 35, Vânătorul de Care Mareșal, produse de industria română între 1943-1944 și care evidențiază unele soluții, cu totul noi, găsite de constructorii români.

Cu speranța că și această lucrare va avea succesul celor precedente, îmi exprim convingerea că „Dorobanțul" va deveni în scurt timp o colecție de referință pentru ceea ce în mod curent numim „militaria".

Lt. col. Dr. Vasile M. Popa
Directorul Muzeului Militar Național

CUPRINS / *CONTENTS*

Cuvânt înainte / *Foreword* 7

Apariția trupelor blindate în armata română 1919-1925 / *Creation of armoured troops in the Romanian Army* 7

Evoluția trupelor blindate între cele două războaie mondiale. 1926-1941 / *Evolution of armoured troops over 1926-1941* 9

Luptele din Bucovina, Basarabia, Ucraina și Crimeea 1941-1942 / *Operations in Bucovina, Basarabia, Ukraine and Crimea. 1941-1942* 12

Luptele din Kuban, de la Stalingrad și de la Cotul Donului 1942-1943 / *The fights in Kuban, Stalingrad and at the bend of the Don River. 1942-1943* 18

Batalionul Carelor de Luptă T 38 în Kuban și Crimeea. 1943-1944 / *Armoured Cars Battalion T 38 in Kuban and Crimea. 1943-1944* 24

Reorganizarea trupelor blindate. 1943-1944 / *Reorganisation of the armoured troops. 1943-1944* 26

- organizarea / *organsation* 26
- instrucția / *training* 27

Acțiunile din Transnistria și apărarea Moldovei 24 februarie-23 august 1944 / *Actions carried on in Transnistria and defence of Moldova. 24 February-23 August 1944* 30

- Detașamentul Cantemir / *Cantemir Detachment* 30
- Diviziile blindate / *Armoured divisions* 30

Acțiunile trupelor blindate în luptele de la București, Băneasa, Otopeni și Valea Prahovei 24-31 august 1944 / *Actions carried on by the Romanian tank troops in Bucharest, Băneasa, Otopeni and the Prahova Valley. 24-31 August 1944* 34

- Situația trupelor blindate în noaptea de 23 spre 24 august 1944 / *The situation of the armoured troops on the night of 23/24 August* 34
- Detașamentul Blindat Niculescu în luptele de la București, Băneasa și Otopeni/*Armoured Detachment Niculescu in the fights put up in Bucharest, Băneasa and Otopeni* 34
- Confruntările de pe Valea Prahovei / *Actions carried on in the Prahova Valley* 35

Eliberarea Transilvaniei / *Liberation of Transylvania* 35

- Detașamentul blindat locotenent-colonel Gh. Matei / *Armoured Detachment Lieutenant-Colonel G. Matei* 35
- Corpul Motomecanizat general Gh. Rozin / *Motomechanised Corps General G. Rozin* 36
- Gruparea Blindată a Armatei 4 române / *Armoured Group of the Romanian 4th Army* 37

Regimentul 2 care de luptă în luptele din Slovacia, Austria și Cehia / *The 2nd Armoured Cars Regiment in combat missions in Slovakia, Austria and Czechia* 38

Evoluția trupelor blindate după cel de-al doilea război mondial / *Armoured troops after World War II* 40

Înzestrarea trupelor blindate 1919-1947 / *Equipping of armoured troops* 43

Vopsirea și înmatricularea blindatelor românești. 1919-1947 / *Painting and matriculation of tanks, assault guns and self-propelled guns. 1919-1947* 49

SUMMARY 55

EXPLICAȚII PLANȘE COLOR 64

APARIȚIA TRUPELOR BLINDATE ÎN ARMATA ROMÂNĂ

Prima unitate blindată, **Grupul de automitraliere** (format din 2 „Renault" și 2 „Peugeout"), a fost înființată în 1916 fiind subordonată Marelui Cartier General. Ea a fost constituită prin reunirea automobilelor blindate aflate la dispoziția celor două divizii de cavalerie din armata română. Din noiembrie 1916, sosind încă 2 automobile blindate, grupul a fost redenumit **Grupul de autoblindate**, și a fost pus la dispoziția Diviziei 1 cavalerie.

Din 4 iulie 1917 grupul, format din 2 secții a câte 2 autoblindate[1], sosit la Bârlad, a fost pus la dispoziția Inspectoratului Cavaleriei și au fost utilizate de brigada de cavalerie în ofensiva Armatei 2 în ofensivă, în operațiunile de pe șoseaua Soveja și în sprijinul Diviziei 6 infanterie în operațiunile din defileul Grozești. După defecțiunea rusă din 1917, armata română a intrat în posesia unor blindate „Austin" și „Austin-Putilov", găsite în depozitele rusești din Basarabia, acestea fiind folosite în acțiunile de pe front din 1919.

Trupele de tancuri din armata română, o unitate intitulată **Batalionul Carelor de Asalt**, au luat ființă cu adevărat la 1 noiembrie 1919. Ea a fost dotată cu tancuri ușoare franceze tip „Renault F.T. 17", cele mai perfecționate tancuri folosite în primul război mondial. Reședința sa a fost stabilită la Târgovoiște. Unitatea a fost subordonată Inspectoratului Tehnic al Artileriei, iar din 1922, ca urmare a influenței doctrinei franceze, Inspectoratului Tehnic al Infanteriei.

[1] Grupul era formată din 2 secții, câte una pe lângă fiecare divizie. O secție era formată din 2 autoblindate "Renault" sau "Peugeot" înarmate cu mitraliere franceze "Chatellerault", cal. 8 mm, protejate de un scut. Fiecare secție mai dispunea de un turism "Delaunay-Belleville", pentru comandă, două camioane "Renault" pentru transposrtul carburantului și munițiilor și un camion pentru aprovizionare.

Tancuri FT 17 din Regimentul Carelor de Luptă în timpul paradei prilejuită de Ziua Națională a României. Pe tancurile din spatele coloanei se observă înmatricularea specifică pentru această perioadă: numele unor bătălii celebre, cu semnificație în istoria României. București, 10 mai 1925.

Tanks FT-17 of the Fighting Vehicles Regiment during the parade of Romanian National Day. On the rear tanks of the column could be seen the typical registration system of that period: the names of some famous battles of Romanian history. May 10th, 1925.

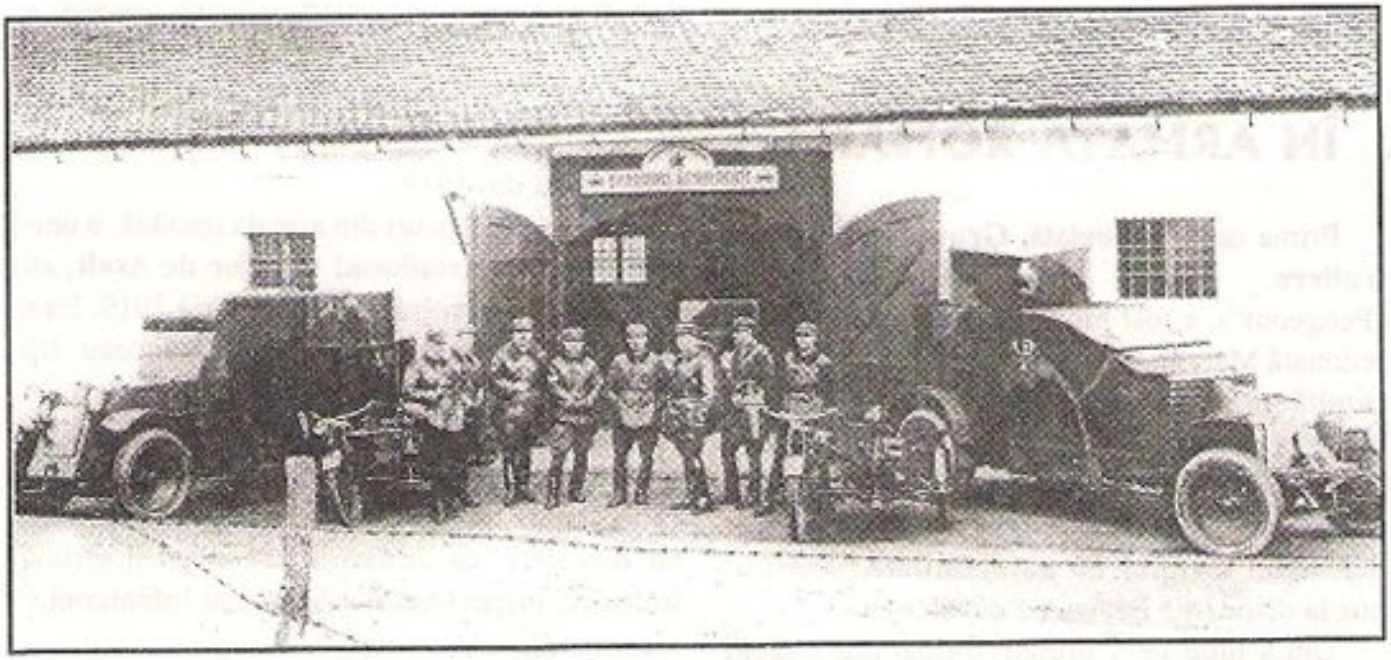

Autoblindate şi motociclete din Escadronul autoblindate de la Centrul de Instrucţie al Cavaleriei. Autoblindatul din stânga imaginii este un „Austin" md. 1915 iar cel din dreapta un „Renault". Motomitralierele sunt englezeşti tip „Clyno". Autoblindatele sunt vopsite în culori de camuflaj şi înmatriculate cu indicativele „A.B. 7" şi „A.B. 2". Pe autoblindatul „Austin" se vede înscris pe turela numele său, „Trăsnet". Sibiu, 1927.

AFVs and motorcycles of the Armoured Fighting Vehicles Squadron from the Cavalry Training Centre. The AFV on the left is a M. 1915 "Austin" and that on the right, a "Renault". The motor-machineguns are English made "Clyno". The AFVs are painted in camouflage colours and carry registration numbers "A.B. 7" and "A.B. 2". On the "Austin" turret it's written the name „Trasnet" ("Thunder"). Sibiu, 1927.

Pentru instruirea personalului batalionului s-au folosit tancurile „Renault F.T. 17" şi echipajele Companiei 303 care de asalt franceză (19 tancuri) din componenţa Armatei de Orient de la Salonic.

Pentru dotarea batalionului, Ministerul de Război a cumpărat în 1919 din Franţa 48 tancuri cu tun şi 28 de tancuri cu mitralieră. Din acestea doar 28 piese erau noi, restul de 46 tancuri urmând să fie cedate de Armata de Orient.

Batalionul a fost structurat pe 3 companii de tancuri, 1 companie de transport, reparaţii şi depanaj, un atelier de reparaţii şi o secţie de depozit.

La 1 ianuarie 1921 această unitate a fost reorganizată şi a primit denumirea de **Regimentul Carelor de Luptă**. Ea şi-a modificat structura prin adăugarea unor elemente blindate noi: 3 batalioane de tancuri, 1 batalion trenuri blindate (3 garnituri)[2], 1 batalion autoblindate şi motomitraliere (1 companie autoblindate şi 2 companii motomitralicre), companii de transport, reparaţii, depozit.

Deoarece structura regimentului s-a dovedit neviabilă, greoaie, în 1922 trenurile blindate au trecut în componenţa Regimentului de artilerie antiaeriană, iar în 1925 motomitralierele şi autoblindatele au intrat în componenţa cavalerie fiind repartizate Centrului de instrucţie al cavalerie de la Sibiu. Aici fost creat un divizion format din 8 autoblindate şi 24 motomitraliere destinat pregătirii.

[2] Două din trenuri erau de cale largă, ruseşti, şi unul de cale normală, austro-ungar.

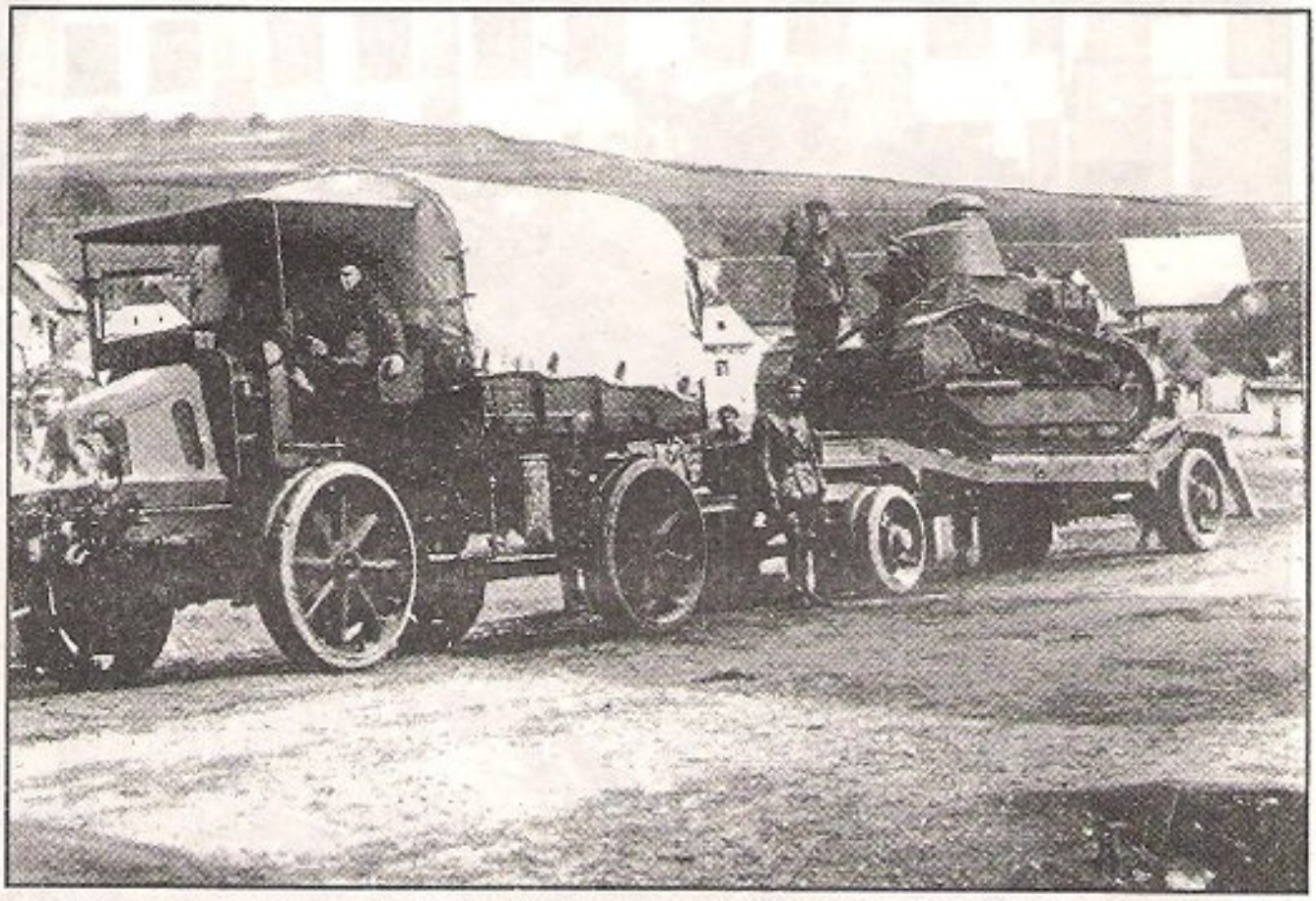

Unul din cele două autotractoare „Renault" cu trailerul său. Târgoviște, 1925-1927.
One of the two auto-tractors "Renault", with its trailer. Târgoviște, 1925-1927.

EVOLUȚIA TRUPELOR BLINDATE ÎNTRE ANII 1926-1941

În 1926 Regimentul Carelor de Luptă a fost reorganizat, pe baza materialului existent, pe 2 batalioane fiecare cu câte 2 companii de tancuri și o companie de transport, de reparații și de depozit.

În perioada 1937-1939 dotarea trupelor de tancuri a fost modernizată și sporită prin importul de material din Cehoslovacia și Franța. Ca urmare, pe lîngă Regimentul Carelor de Luptă numit de acum **Regimentul 1 Care de Luptă**, înzestrat cu 126 tancuri „Škoda LT 35" (indicativ românesc R 2), la 1 noiembrie 1939 a luat ființă **Regimentul 2 Care de Luptă** cu sediul la București. El era dotat cu 75 tancuri „Renault R 35" (indicativ românesc R 35).

Pentru cavalerie au importate 35 de tancuri ușoare AH IV (indicativ românesc R 1) și câteva autoblindate „Tatra" și „Škoda". Cu ele au fost create 4 grupuri de cercetare motomecanizate, incluse în organica celor 4 divizii de cavalerie, organizate și instruite de Centrul de Instrucție al Cavaleriei de la Sibiu și atașate diviziilor în momentul intrării în campanie.

Pentru pregătirea personalului necesar trupelor de tancuri la 1 ianuarie 1939 a luat ființă Centrul de Instrucție Motomecanizat organizat pe structura Regimentului de Instrucție Motomecanizat (fost Regimentul de Tracțiune Automobilă).

La 20 octombrie 1939 s-a creat **Brigada 1 Motomecanizată**, cu sediul la Turda. Brigada era formată din Grupul 4 vânători moto[3] (fostul

[3] De la 1 septembrie 1940 Grupul 4 vânători moto și-a schimbat denumirea în Grupul 1 vânători moto, iar de la 1 martie 1941 în Regimentul 4 vânători moto.

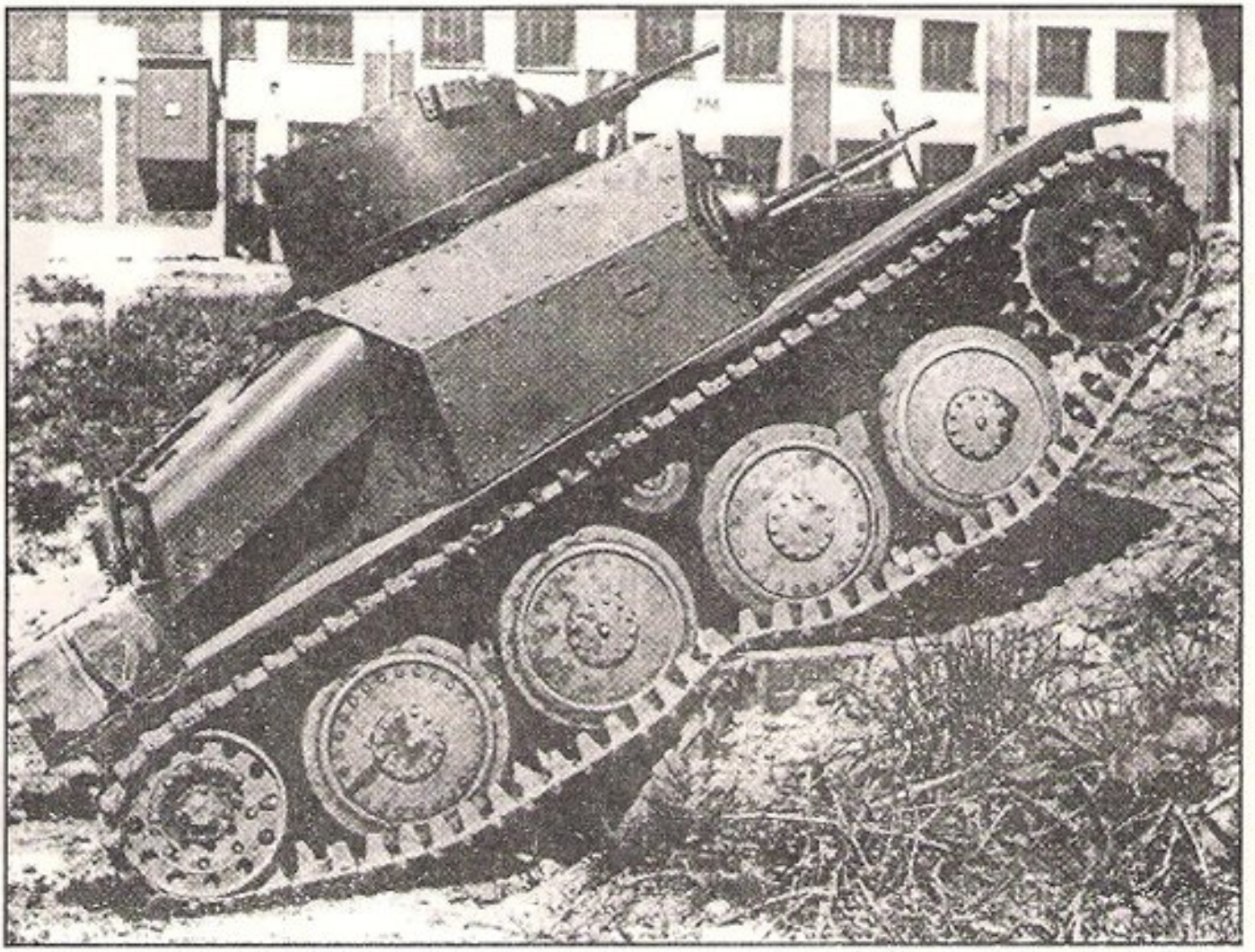

Tanc uşor de cavalerie AH IV (indicativ românesc R 1) în curtea uzinelor producătoare, „Ceskomoravska Koblen Danek" din Cehoslovacia. 1936.

Light cavalry tank AH IV (Romanian registration name R 1) in the courtyard of the Czechoslovak producer plant „Ceskomoravska Koblen Danek". 1936

Regiment 4 vânători), Grupul 10 vânători moto[4] (fostul Regiment 10 vânători), Batalionul de Specialităţi Moto, Regimentul 1 Artilerie Moto şi Batalionul 1 Care de Luptă.

La 1 septembrie 1940 Brigada 1 motomecanizată şi-a schimbat denumirea în Brigada A Rapidă, care urma să fie prima unitate din **Divizia Rapidă**. Poiectul a rămas doar pe hârtie deoarece, din lipsă de material, cea de-a doua brigadă nu a mai fost înfiinţată.

La 28 septembrie 1940, ca urmare a pierderii Basarabiei, Bucovinei de nord, Transilvaniei de nord-vest şi Cadrilaterului, diviziile de cavalerie au fost desfiinţate şi pe ariile de recrutare au fost înfiinţate 6 brigăzi de cavalerie numerotate 1, 5-9. În cadrul fiecărei brigăzi se găsea şi câte un grup de cercetare motomecanizat

După sosirea Misiunii Militare Germane în România, la 12 octombrie 1940, trupele de tancuri au fost reorganizate şi instruite conform doctrinei germane cu ajutorul instructorilor din diviziile 16 şi 13 blindate germane.

La 19 ianuarie 1941 Divizia Rapidă, care din septembrie 1940 îşi mutase, în urma pierderii Transilvaniei de nord-vest, sediul la Târgovişte, şi-a schimbat denumirea în **Divizia 1 Motomecanizată** (19 ianaurie 1941) şi, în cele din urmă, la 1 martie 1941, prin includerea în structura sa a Regimentului 2 care de luptă, în **Divizia 1 Blindată**, organizată şi condusă după principiile şi doctrina diviziilor blindate germane.

[4] De la 15 mai 1940 Grupul 10 vânători moto şi-a schimbat denumirea în Grupul 11 vânători moto, de la 1 septembrie 1940, în Grupul 2 vânători moto, iar în final, din 1 martie 1941, în Regimentul 3 vânători moto.

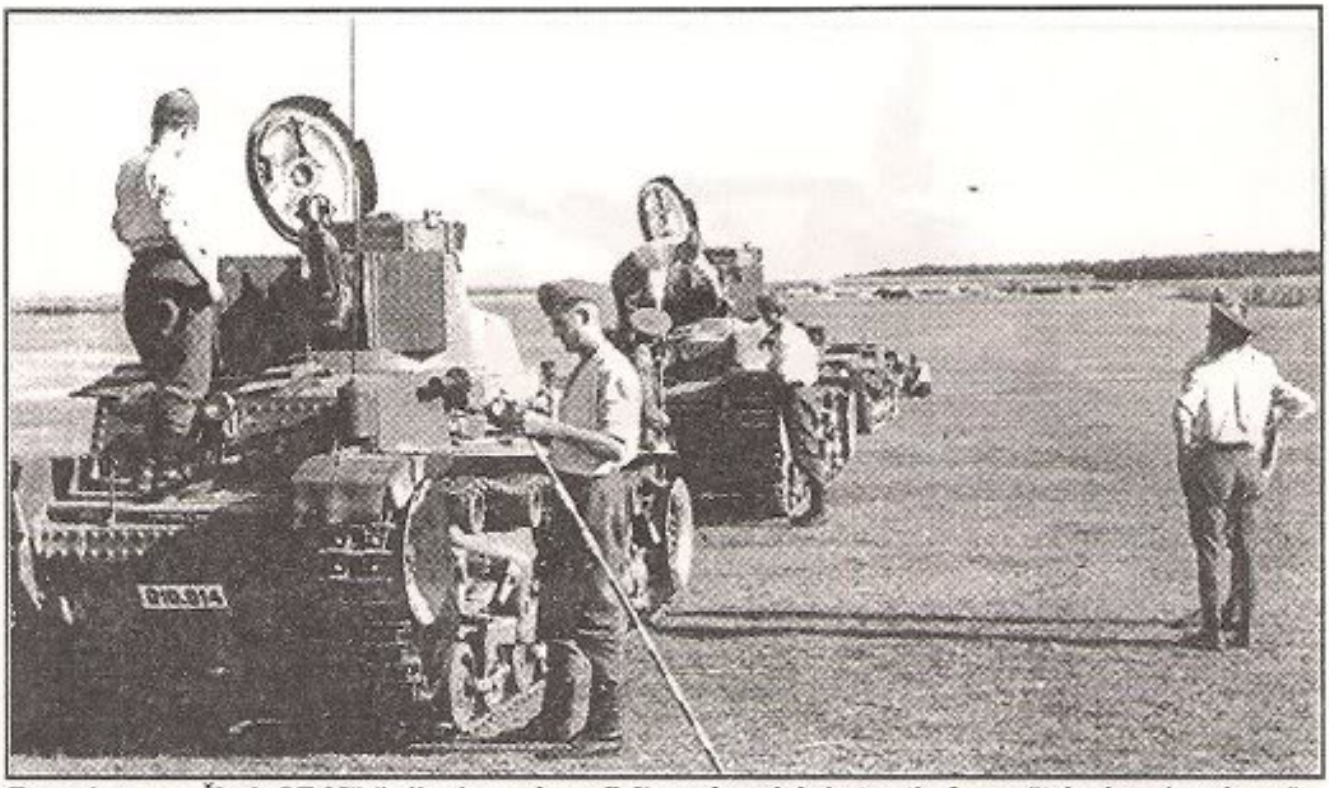

Tancuri uşoare „Škoda LT 35" (indicativ românesc R 2) pe câmpul de instrucţie. La capătul coloanei se observă o „Şenileţă Malaxa tip UE" (licenţa „Renault"). Târgovişte, 1939.

Light tanks „Škoda LT 35"(Romanian registration name R 2) on the training field. At the rear of the column can be seen a „Malaxa type UE tankette") („Renault" licence). Târgovişte, 1939.

Două companii de tancuri „Renault R 35" (indicativ românesc R 35) din Regimentul 2 Care de Luptă cu prilejul unei reviste de front în curtea cazărmii sale. Comandanţii companiilor sunt ambarcaţi în autoturisme de teren franceze „Laffly S15T". În planul secund se remarcă autocamioanele de fabricaţie italiană, tip „Fiat 626 BL" şi „Alfa Romeo 800 RE". Bucureşti, 1941.

Two „Renault R 35" tank companies (Romanian registration name R 35) of the 2nd Fighting Vehicles Regiment during an inspection in the barrack courtyard. The company commanders are mounting French „Laffly S15T" off-road command cars. The vehicles in the back ground are Italian made lorries type „Fiat 626 BL" and „Alfa Romeo 800 RE". Bucharest 1941.

Echipajul unui tanc R 2 împreună cu un instructor din Misiunea Militară Germană din România. 1941.
The crew of a R 2 tank with an instructor of the German Military Mission in Romania. 1941

LUPTELE DIN BUCOVINA, BASARABIA, UCRAINA ŞI CRIMEEA. 1941-1942

Unităţile de tancuri. După izbucnirea celui de-al doilea război mondial, la 1 septembrie 1939, sistemul de alianţe în care era angajată România şi-i garantau integritatea teritorială, s-a prăbuşit. Rând pe rând Cehoslovacia, Polonia, Danemarca, Norvegia, Olanda, Belgia şi Franţa au fost ocupate de armata germană. La înfrângerea şi împărţirea Poloniei a contribuit şi armata sovietică care apoi, în urma „Războiului de iarnă" a ocupat o parte din Finlanda.

Prinsă în cleştele Germaniei şi U.R.S.S., care îşi urmăreau interesele strategice şi satisfacerea pretenţiilor aliaţilor minori, România a fost constrânsă în 1940 să cedeze mari părţi din teritoriul său: nordul Bucovinei şi Basarabia, către U.R.S.S., nord-vestul Transilvaniei, către Ungaria şi sudul Dobrogei, către Bulgaria.

Pentru a recupera o parte din teritorii, România s-a aliat cu Germania şi celelalte puteri ale Axei şi, la 22 iunie 1941, a intrat în război împotriva Uniunii Sovietice pentru a elibera Basarabia şi Bucovina de nord.

În prejma izbucnirii războiului cu U.R.S.S., Divizia 1 Blindată, comandată de generalul de brigadă Ion Sion, a fost dislocată în Moldova şi subordonată Armatei 11 germană comandată de general-locotenent Eugen von Schobert, împreună cu Corpul de Cavalerie român şi 5 divizii de infanterie române. Armata 11 germană şi armatele 3 şi 4 române formau Grupul de Armate General Antonescu.

Tancuri R 35 din Regimentul 2 Care de Luptă în timpul confruntărilor din sudul Basarabiei. După campania din 1941 aceste tancuri, lente şi fără staţii radio, au fost păstrate în spatele frontului pentru instrucţie şi pază. Iulie 1941.
R 35 tanks of the 2nd Armoured Vehicles Regiment during the fights in southern Bessarabia. Since the 1941 campaign these, slow and without radio, tanks have been retained on the rear area of the front for training and guard duties. July 1941.

Regimentul 2 Care de Luptă, care dispunea de blindate lente, şi Regimentul 3 vânători moto au fost puse la dispoziţia Corpului 3 armată din Armata 4 română care urma să acţioneze în sudul Basarabiei.

La 15 iunie 1941, cu o săptămână înainte de intrarea României în război, Divizia 1 Blindată era organizată astfel: Grupul de Cercetare, 3 companii de motociclete, un detaşament de mitraliere (12 piese), Compania 1 antiaeriană, Compania de Transmisiuni, Batalionul de Pionieri Moto, Plutonul de Circulaţie, Plutonul de Poliţie, Regimentul 4 vânători moto (2 batalioane), Regimentul 1 artilerie moto (un divizion tunuri, 12 X 75 mm, un divizion obuziere, 12 X 100 mm şi un divizion tunuri lungi, 12 X 105 mm), Regimentul 1 Care de Luptă (126 tancuri R 2) în 2 batalioane), Grupul de Servicii (Grupul aprovizionare muniţii, Grupul aprovizionare subzistenţe, Compania de autocamioane 101, Ambulanţa Moto 101, Secţia autosanitare 101, Detaşamentul Ateliere şi Carburanţi).

Operaţiunile militare au început pe 22 iunie 1941, dar ofensiva peste Prut a avut loc zece zile mai târziu, pe 2 iulie 1941.

Divizia 1 Blindată, a trecut Prutul la 3 iulie prin capul de pod Ştefăneşti (70 km nord-vest Iaşi), şi a acţionat, în cooperare cu Corpul 11 armată german şi Corpul de cavalerie român, în direcţia Moghilev. Apoi, în cooperare cu diviziile 22 şi 76 infanterie germane, a contribuit la obţinerea victoriei de la Brânzeşti (4 iulie), participând la luptele de urmărire a trupelor sovietice care se retrăgeau.

După ce a ajuns la Nistru pe 8 iulie 1941, Divizia 1 Blindată a acţionat spre Soroca urmărind Divizia 176 puşcaşi sovietică, apoi spre Bălţi.

La Bălţi, Divizia 1 Blindată a trecut pe 12 iulie în subordinea Corpului 54 armată german şi, împreună cu acesta, a venit în sprijinul

Pluton de tancuri R 2 din Detaşamentul Mecanizat Locotenent-colonel Eftimiu, în marş spre o nouă poziţie pe frontul Odesei. Tancul comandantului are, ca semn distinctiv, un fanion triunghiular fixat în partea superioară a antenei. 1941

Platoon of R 2 tanks of Lieutenant-colonel Eftimiu Mechanized Detachment moving towards a new position on the Odessa front. The commander's vehicle has, as a distinctive symbol, a triangular pennon fastened on the upper part of the radio antenna. 1941

Armatei 4 române. Ele au atacat din flanc puternica defensivă sovietică din masivul Cornești reuşind ca în scurt timp să o disloce. Pe 16 iulie 1941 unităţile Diviziei 1 Blindată au pătruns prin lupte în Chişinău. În zilele următoare, divizia a continuat, purtând lupte înverşunate, să urmărească diviziile 90 şi 95 puşcaşi sovietice care se retrăgeau spre Tighina.

După forţarea Nistrului, Grupul de armate general Antonescu a fost desfiinţat, iar trupele componenete redistribuite. Armata 3 română (Corpul de Munte şi Corpul de Cavalerie) împreună cu Armata 11 germană au intrat în compunerea Grupului de armate german mareşal Rundstedt. Divizia 1 Blindată a fost subordonată Armatei 4 române care a primit misiunea să cucerească Odessa.

Divizia 1 Blindată a trecut Nistrul în noaptea de 5/6 august 1941 prin capul de pod de la Cârleni-Carantin. Până la 14 august, Divizia 1 Blindată, în cooperare cu Brigada 7 mixtă cavalerie, a înaintat, purtând lupte susţinute, spre Odessa.

După 14 august Divizia 1 Blindată nu a mai fost utilizată ca forţă de şoc, aşa cum se întâmplase în Basarabia, fiind pusă la dispoziţia unor mari unităţi care au folosit în special tancurile în mici unităţi, ca sprijin în timpul atacurilor de infanterie. Această decizie a avut drept consecinţă diminuarea rapidă a capacităţii combative a diviziei. A participat la lichidarea rezistenţelor de pe litoralul Mării Negre (14-15 august), apoi, între 16-20 august, a participat în subordinea Corpului 3 armată, la primul atac

Moment de odihnă a echipajului unui tanc R 2 într-o localitate transnistreană. 1941.
***The crew of a R 2 tank having a rest moment in a village in* Transnistria. 1941.**

împotriva Odessei. În aceste lupte, din cauza sprijinirii necorespunzătoare cu infanterie, a pierdut jumătate din blindatele angajate în luptă.

La 19 august Divizia 1 Blindată mai avea în funcțiune doar 20 de tancuri la care se adăugau și pierderile grele suferite și de celelalte unități ale diviziei. Din această cauză, cu elementele ce mai păstraseră forța combativă, la 20 august s-a creat **Detașamentul Motomecanizat colonel I. Eftimiu** (câte un batalion de vânători moto și unul de tancuri R-2, un divizion de obuziere cal.100 mm, o baterie de tunuri lungi cal. 105 mm și companii de pionieri, antitanc, antiaeriană cal. 20 mm, lângă care se mai găseau o baterie antiaeriană cal.37 mm, un detașament de transmisiuni și 5 autosanitare).

La 1 septembrie Regimentul 1 Care de Luptă a fost retras de pe front. Ca urmare, Detașamentul Motomecanizat Eftimiu a primit în organică Regimentul 2 Care de Luptă și un batalion din Regimentul 3 vânători moto.

Restul Diviziei 1 Blindată a fost retras de pe front după 22 august 1941.

Între 20-24 august, Detașamentul Motomecanizat Eftimiu a acționat, în subordinea Corpului 1 armată român, în zona localității Freudenthal (vest Odessa), iar între 26-31 august, în subordinea Corpului 11 armată român, participând la acțiunile de încercuire a Odessei. În aceste lupte, foarte înverșunate detașamentul a avut 90 de oameni morți și răniți și 11 tancuri avariate sau distruse. Începând cu 31 august 1941 Detașamentul Motomecanizat Eftimiu în cooperare cu Divizia 7 cavalerie a participat, cu mari pierderi în material, și la următoarele 2 atacuri împotriva Odessei. Astfel, la 14 septembrie 1941

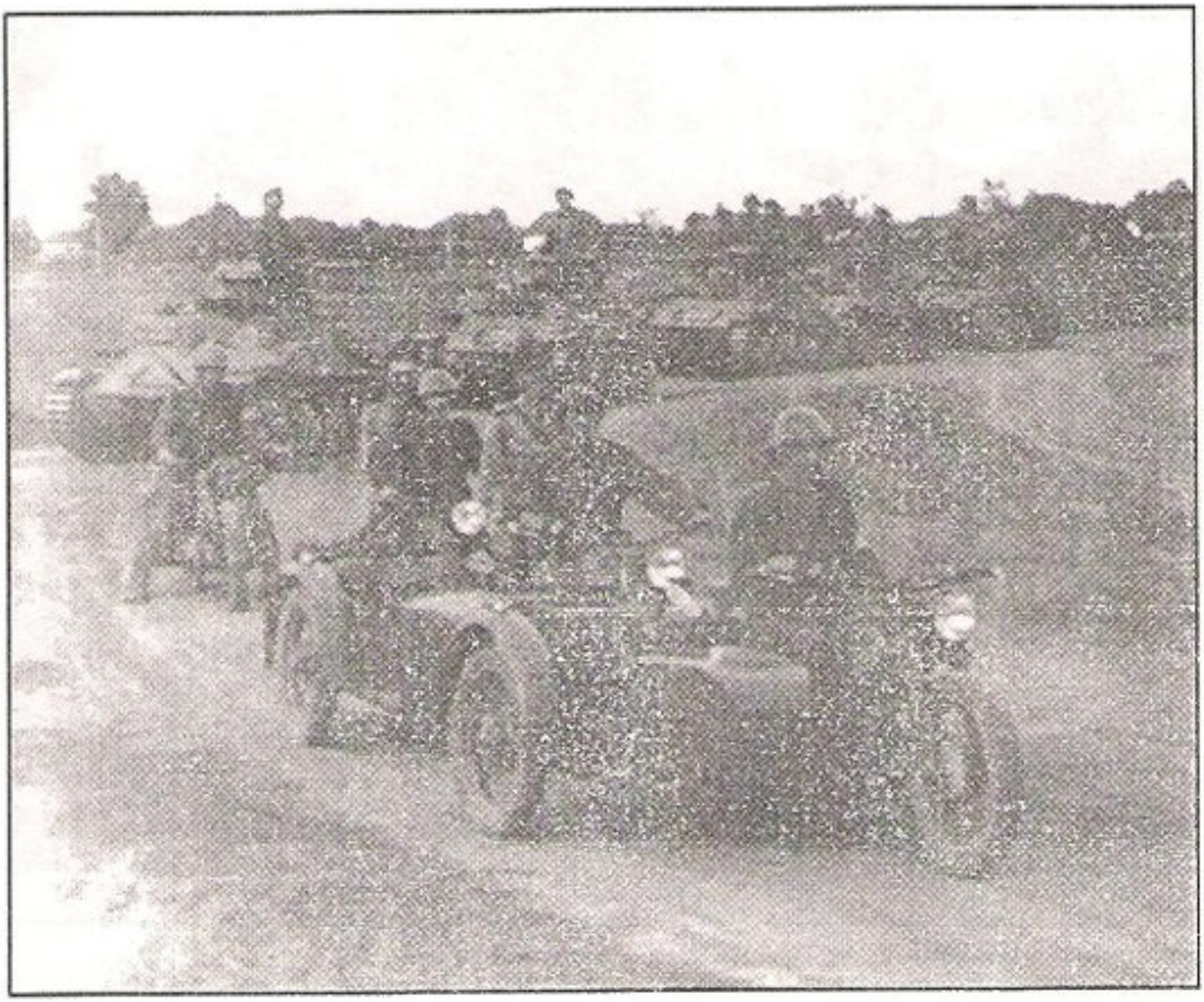

Escadron de tancuri R 1 dintr-un grup motomecanizat al unei brigăzi de cavalerie din Corpul de Cavalerie. Este precedat de un grup de motociclete „Zündapp K.S. 600", primele două cu ataş. Pe partea frontală a blidatelor se observă vopsită cocarda tricoloră, specifică în această perioadă. Ucraina, 1941.

A squadron of R 1 light tanks that belongs to a moto-mechanized group of the Cavalry Corps. It is preceded by a group of „Zündapp K.S. 600" motorcycles, the first two have side-cars. On the front side of the hull is painted a tricolour cockade, that is characteristic for these armoured vehicles during that period. Ukraine, 1941.

din cele 75 de tancuri R 35 mai rămăseseră în funcțiune doar 10 tancuri.

Pe 17/23 septembrie 1941, în timpul celui de-al patrulea asalt, tancurile rămase în funcțiune au sprijinit acțiunile Diviziei de Gardă.

La 27 septembrie Detaşamentul Motomecanizat Eftimiu a fost transformat, prin adăugarea de noi unități, în **Detaşamentul 1 Asalt** (o companie de cercetare, un batalion de vânători moto, Batalionul 21 Asalt, un batalion armament special – antitanc, aruncătoare de flăcări, aruncătoare de mine –, Regimentul 1 artilerie moto, un batalion de tancuri – 12 tancuri R 2 şi 10 tancuri R 35 – şi o companie de artilerie antiaeriană cal.25 mm).

Pe 16 octombrie 1941, Detaşamentul 1 Asalt, în cooperare cu Brigada 7 mixtă cavalerie, a atacat Odessa numărându-se printre primele unități care au pătruns în oraş.

A fost desființat pe 24 octombrie 1941.

În timpul luptelor din Basarabia şi de la Odessa, Divizia 1 blindată a pierdut 162 oameni morți, 575 răniți, 43 dispăruți şi 86 tancuri avariate sau distruse.

Grupurile de cercetare blindate ale cavaleriei. În 1941 trei dintre brigăzile de cavalerie,

numerele 5, 6 şi 8, au fost reunite în Corpul de Cavalerie, comandat de generalul Mihail Racoviţă, parte componentă, alături de Corpul de munte, a Armatei 3 române, comandate de generalul Petre Dumitrescu. Celelalte 3 brigăzi de cavalerie, numerele 1, 7 şi 9, au fost puse la dispoziţia Armatei 4 române.

Pe lângă regimentele călare, fiecare brigadă dispunea de un regimente de cavalerie purtată (moto) şi de câte un grup de cercetare motomecanizat. Elementul blindat al grupului era format dintr-un escadron de tancuri R-1 (2 plutoane la brigăzile independente şi 3 plutoane la brigăzile din compunerea Corpului de Cavalerie).

Brigăzile 1, 7 şi 9 cavalerie au participat, în compunerea Armatei 4 română, la asediul Odessei cooperând, de multe ori, cu unităţile Diviziei Blindate.

Corpul de Cavalerie a acţionat întâi în Bucovina, până la atingerea aliniamentului Nistrului. Pe 17 iulie 1941 Armata 3 română a fost subordonată Armatei 11 germane. Ca urmare, Corpul de Cavalerie a contribuit la forţarea Nistrului, la nord-vest de Moghilev, şi la străpungerea „Linei fortificate Stalin" (17-20 iulie), apoi a înaintat spre est participând la luptele din Ucraina şi la cele din nord-estul Mării Azov de la Balki, Vladimirovka, Ulianovka şi Akimovka, purtate pentru oprirea contraofensivei sovietice ce viza stoparea intrării trupelor germano-române în peninsula Crimeea.

Escadroanele mecanizate ale brigăzilor de cavalerie au fost folosite de cele mai multe ori ca unităţi de intervenţie pentru întărirea dispozitivului de luptă ameninţat de adversari sau la urmărirea, în contact, a inamicului aflat în retragere. Au fost formate detaşamente compuse din regimente purtate şi unul sau mai multe escadroane mecanizate cum a fost **Detaşamentul Motomecanizat colonel Radu Korne,** comandantul Regimentului 6 roşiori purtat. Detaşamentul a participat, în cadrul Brigăzii Motorizate germane Ziegler, la primul atac împotriva Sevastopolului (17-26 decembrie 1941), la luptele împotriva capetelor de pod sovietice de la Kerci şi Feodosia (27 decembrie 1941-21 ianuarie 1942). În primăvara anului 1942, detaşamentul, inclus în componenţa Brigăzii Motorizate germane colonel Grodek, a avut o contribuţie hotărâtoare în luptele pentru recucerirea oraşului Kerci şi lichidarea capului de pod sovietic.

În lunile august-septembrie 1942, Corpul de cavalerie român (diviziile 5, 6 şi 9 cavalerie[5]), subordonat Corpului 49 armată german, aflat la aripa dreaptă a Grupului de armate german „A" care acţiona în Caucaz, a fost angajat în luptele pentru cucerirea Kubanului. În cursul acestor operaţii unităţi din Corpul de Cavalerie au ocupat porturile Eisk (9 august) şi Primorsko-Ahtarsk (11 august), ambele la Marea Azov, localităţile Krasnoarmeiskaia (9 august) şi Slavianskaia (14 august), Varenikovskaia (18 august), portul Temriuk (24 august), cel mai important port de la Marea Azov şi Peninsula Taman (4 septembrie).

La 25 august 1942 Corpul de Cavalerie a cucerit portul Blaaviceskaia, la 31 august portul Anapa, iar pe 11 septembrie, în cooperare cu germanii, portului Novorosiisk, aflat pe coasta Mării Negre. Acesta era, după Sevastopol, ultimul port important dotat cu instalaţiile necesare, de aprovizionare şi reparaţii, al flotei sovietice din Marea Neagră.

Tancurile cavaleriei au fost folosite în continuare pentru constituirea unor unităţi de urmărire sau de intervenţie împotriva rezistenţelor inamice. Aşa a fost **Detaşamentul Motomecanizat căpitan Alexandru Frank** (organizat de Divizia 5 cavalerie) care a acţionat între 6-14 august 1942. La 25 august a fost format **Grupul Motomecanizat colonel Radu Korne**, organizat de aceeaşi divizie, pentru cucerirea portului Anapa de la Marea Neagră.

---

[5] În martie 1942, brigăzile de cavalerie, ca şi brigăzile de munte, au fost tranformate în divizii

LUPTELE DIN KUBAN, DE LA STALINGRAD ŞI DE LA COTUL DONULUI. 1942-1943

· **Divizia 1 Blindată.** În anul 1942 Divizia Blindată, comandată de generalul de divizie Radu Gherghe, a fost angajată, începând cu luna august, pe frontul de la Stalingrad. Forţa blindată era formată doar din Regimentul 1 Care de Luptă deoarece se renunţase la serviciile celui de-al doilea regiment de tancuri din cauza dotării depăşite – tancuri prea lente şi lipsite de radio –, tancurile supravieţuitoare luptelor de la Odessa fiind folosite pentru instrucţie şi pază.

Debarcată pe 29 august în zona localităţii Stalino, ea s-a deplasat între 30 august-19 septembrie până în zona Maksai. La începutul lunii octombrie 1942 divizia a fost cantonată în localităţile Cernâşevskaia (unde se afla şi comandamentul Armatei 3 române, căreia i se subordona), Varlamov, Osinovski, Oserski, Petrovka, Naumov.

În toată această perioadă unităţile Diviziei 1 Blindată şi-au continuat instrucţia începută în ţară. În acest interval au avut loc tragerile experimentale ale unui R 2 împotriva unui tanc T 34 de captură, cu rezultate descurajatoare: tunul de calibrul 37,2 mm era complet

Tanc R 2 din Regimentul 1 Care de Luptă din Divizia 1 Blindată, Corpul 48 Blindat româno-german. Se remarcă că blindatul este zugrăvit în părţile superioare cu var, pentru a nu fi distins pe suprafaţa zăpezii. Stalingrad, iarna 1942/1943.

Tank R 2 of the 1st Fighting Vehicles Regiment, 1st Armoured Division, 48th Romanian-German Armoured Corps. Both upper sides of the vehicle are covered by lime paint, in order to be not visible on the snow covered ground. Stalingrad, winter 1942/1943.

ineficace împotriva blindajului tancului sovietic.

Pe 9 octombrie 1942 s-au creat două noi companii în cadrul Regimentului 1 Care de Luptă dotate cu tancuri mijlocii: 11 tancuri „PzKpfw III" (indicativ românesc „T 3") şi 11 tancuri „PzKpfw IV" (indicativ românesc „T 4"). Până la declanşarea ofensivei sovietice, divizia a mai fost doatată cu 18 tunuri antitanc germane (9 Pak 97/36 cal.75 mm şi 9 Pak 38 cal.50 mm) tractate de 18 tractoare semişenilate Zugmachine, care au fost introduse în înzestrarea Batalionului Anticar al diviziei. Grupul de Cercetare a primit 4 autoblindate, probabil SdKfz 222. Pe 29 octombrie Regimentul 1 Care de Luptă a fost dotat şi cu 2 tancuri de captură (unul de „7 tone" iar celălalt de „12 tone", în realitate T 26 de 10,3), reparate şi repuse în serviciu în atelierele diviziei.

La 10 noiembrie 1942, din ordinul comandamentului Grupului de armate „B", a fost constituit **Corpul XLVIII Blindat** format din diviziile 1 Blindată română şi 22 Blindată germană transferată din zona Armatei 8 italiană. Comandantul corpului a fost numit generalul Heim.

Valoarea combativă a acestui corp de armată blindat era însă scăzută: Divizia 1 Blindată română care dispunea pe lângă cele 22 de tancuri T 3 şi T 4 de 109 tancuri R 2 de o valoare combativă scăzută (blindajul putea fi străbătut de gloanţele perforante ale infanteriei, iar tunul era ineficace împotriva tancurilor mijlocii şi grele sovietice). Pentru tancurile germane, echipajele româneşti nu erau încă complet instruite. Divizia 22 Blindată germană avea, de asemenea, o situaţie dificilă, ca urmare a luptelor desfăşurate până atunci. Ea dispunea, în ansamblu, în jur 50 % din capacitatea de luptă. Din ordinul Corpului XLVIII Blindat, Divizia 1 Blindată şi-a dis-

Tanc R 2 din Regimentul 1 Care de Luptă. El este camuflat prin zugrăvirea cu var. În dreapta imaginii, pe cutia blindată, se remarcă, vopsită cu alb, „Crucea Mihai". Cotul Donului, 10 ianuarie 1943.
Tank R 2 of the 1st Fighting Vehicles Regiment. Its camouflage consists of lime paint. On the right side of the image, on the armoured hull, a white „Michael Cross" has been painted. The Don River Bent. January 10th, 1943.

Tanc mijlociu „PzKpfw III Ausf N" (indicativ românesc T 3), pe frontul de la Stalingrad. Regimentul 1 Care de Luptă a primit pe front la începutul lunii octombrie 1942, 11 tancuri T 3 care au constituit Compania Carelor de Luptă T 3. Tancul este varianta N, singurul din această serie înarmat cu tunul antitanc cal. 75 mm. Vopsirea este asemănătoare celorlalte blindate din armata română, iar inscripționarea este mixtă, româno-germană. Îi lipsește cununa de lauri surmontată de coroana regală. Pe placa frontală este vopsit numărul de înmatriculare al tancului, U 039493.

„PzKpfw III Ausf N" medium tank (Romanian registration name T 3) on the Stalingrad front. The 1st Fighting Vehicles Regiment received at the beginning of October 1942, on the front line, 11 T 3 tanks that make up the T 3 Fighting Vehicles Company. The tank is of type N, the only model of this series equipped with the 75 mm. anti-tank gun. The paint is similar to other AFVs of the Romanian army and has mixed Romanian-German insignia. The laurel wreath surmounted by the royal crown is missing. On the front plate is written the registration number of the vehicle, U 039493.

locat unitățile în zona Perelasovskii-Petrovka, pentru a putea interveni spre capetele de pod sovietice de la Kleţkaia şi Serafimovici, iar Divizia 22 Blindată în regiunea Doncinskaia-Medveski.

Contraofensiva sovietică a început în primele ore ale zilei de 19 noiembrie 1942, lovitura principală fiind îndreptată în sectorul Armatei 3 române. Condițiile atmosferice foarte grele – ger între minus 20 şi minus 25° C şi viscol -, au împiedicat folosirea aviației de asalt pentru limitarea pătrunderii sovietice. Până la sfârşitul zilei trupele sovietice au realizat o pătrundere de circa 30-35 km îndreptându-se spre Kalaci. Diviziile 5, 6, 13, 14 şi 15 infanterie române, circa 40 000 de militari, au fost încercuite. Ele au format sub comanda generalului de corp de armată Mihail Lascăr, Grupul de divizii general Lascăr.

În aceste condiții Grupul de armate „B" a ordonat Corpului XLVIII Blindat să contraatace în direcția Kleţkaia. Corpul a început marşul în noaptea de 19/20 noiembrie însă, după câteva ore, a primit ordinul, fără ca Grupul de armate „B" să fie informat, de la comandamentul lui Adolf Hitler să contraatace grosul forțelor sovietice între Deviatkin şi Serafimovici.

Această schimbare de direcție, cu 90°, a

Tanc mijlociu „PzKpfw IV Ausf G" (indicativ românesc T 4), la Centrul de Instrucție al Motomecanizării. Armata română a primit 12 astfel de tancuri din care 11 au format Compania Carelor de Luptă T 4 din cadrul Regimentului 1 Care de Luptă. Un exemplar, cel din fotografie, împreună cu un tanc T 3, care se vede în planul secund, a fost lăsat pentru instrucția echipajelor. Târgoviște, 1943.

„PzKpfw IV Ausf G" medium tank (Romanian registration name T 4), at the Moto-Mechanization Training Centre. The Romanian army received 12 of this kind of tanks from which 11 make up the T 4 Fighting Vehicles Company of the 1st Fighting Vehicles Regiment. The tank in the photo, with another T 3 tank have been kept for the crews training. Târgoviste, 1943.

provocat o mare întârziere în atac și a creat un spațiu mare între cele două divizii ale corpului blindat. Ele au căzut pe direcția de ofensivă a Armatei 5 tancuri sovietică, fiind obligate să acționeze separat. În dimineața zilei de 20 noiembrie Divizia 1 Blindată română, ajunsă în apropierea Grupului de divizii române general Lascăr, a primit ordinul să anihileze trupele sovietice pătrunse în sectorul Diviziei 14 infanterie în zona Kalmutovski și să facă la Pestcianîi joncțiunea cu Divizia 22 Blindată germană. Totuși, deplasarea Diviziei 1 Blindată română a făcut să se piardă contactul cu Grupul Lascăr.

Divizia 1 Blindată a purtat în acea zi lupte grele cu Brigada 219 blindată și Divizia 119 pușcași sovietice la Nihnîi-Zarinski și Șirkovski. Pe 21 noiembrie a început acțiunile pentru scoaterea din încercuire a Grupului de divizii general Lascăr. Ea nu a dispus inițial de sprijinul Diviziei 22 blindate germane care nu și-a putut porni tancurile decât cu o mare întârziere necesară înlocuirii cablurilor electrice roase de șoarecii de câmp. În zilele următoare – marcate ca și zilele precedente de temperaturi de minus 20°C și viscol – ea a purtat lupte în zona înălțimilor la vest de Zariza, apoi la sud de Șirkovski. Deplasarea s-a făcut în contact permanet cu trupele Diviziei 21 cavalerie și ale Corpului 8 cavalerie sovietice, ariergarda Diviziei 1 Blindată, nesusținută de tancuri, suferind pierderi grele. La Șirkovski divizia și-a subordonat subunități din diviziile 14, 15 și 5

Tanc uşor sovietic „T 26B 2", capturat de trupele române şi repus în funcţine în atelierele Diviziei 1 Blindate. Această „achiziţie nouă" nu respectă înmatricularea standard românească: deşi are în lateral „Crucea Mihai", pictată cu alb, pe partea frontală are pictată „Crucea de aviaţie Română" şi o dungă, probabil de culoare albastră. Pe chepengul comandantului este pictată cocarda tricoloră. Stalingrad, octombrie 1942.

„T 26B 2" Soviet light tank captured by Romanian troops and repaired in the Ist Armoured Division workshop. This „new acquisition" doesn't respect the standard Romanian identification system. Although it has the „Michael Cross" white painted on the side, on the front side bears the „Romanian aviation cross" and a stripe, probably blue. On the commander hatch a tricolour cockade is painted. Stallngrad, October 1942.

infanterie române retrase acolo. Cu acestea, divizia s-a îndreptat spre Cernîşevskaia pe care a încercat, fără succes, să o cucerească (21 noiembrie), apoi s-a retras la sud de valea râului Kurtlak şi s-a regrupat în zona Novoriabuhin-Oserski-Klipovski. Divizia 1 Blindată mai avea doar 50 % capacitate combativă. Regimentul 1 Care de Luptă mai dispunea de 11 tancuri T 3 şi T 4 şi 19 tancuri R 2 în funcţiune. Pe 24 noiembrie (temperatura de minus 25°C) Divizia 1 Blindată a fost obligată să se retragă ca urmare a atacurilor executate de diviziile 58 şi 112 cavalerie sovietice, sprijinite de o puternică coloană de blindate. Spre sfârşitul acestei zilei divizia a traversat râul Cir, reuşind să rupă lupta şi să se regrupeze în zona Solotovski-Mihailovka. În aceeaşi zi, după-amiaza, Divizia 22 Blindată germană împreună cu Grupul general Sion (cca. 3 600 de militari români), efective care fuseseră în Grupul general Lascăr şi ieşiseră din încercuire, au cucerit Cernâşevskaia şi au trecut la organizarea unei apărări circulare împotriva trupelor inamice.

Deoarece în noaptea de 24 spre 25 noiembrie Grupul Lascăr a fost lichidat de trupele sovietice, Corpului XLVIII Blindat a ordonat celor două divizii să iasă din încercuire. Pe 26 noiembrie (temperatură de minus 25°C), Divizia 1 Blindată a venit în sprijinul Diviziei

22 Blindată germană şi a reuşit să o despresoare, reconstituind astfel, după aproape o săptămână, Corpul XLVIII Blindat.

În urma luptelor dintre 20-26 noiembrie Divizia 1 Blindată română a suferit pierderi mari, cifrate la 1 896 oameni (morţi răniţi şi dispăruţi) şi 84 tancuri (distruse sau avariate), producând în schimb adversarului pierderi cifrate la 5 301 militari (morţi şi prizonieri) şi 151 tancuri.

Corpul XLVIII Blindat româno-german a primit ordin să apere un front defensiv de-a lungul râului Cir în zona Cistiakova – Cernâşevskaia, de ambele părţi ale localităţii Cernâşevskaia. Cu modificări neesenţiale Corpul XLVIII Blindat, comandat de la 1 decembrie de generalul Knobelsdorff, a menţinut acest front între 27 noiembrie-4 decembrie 1942.

Deoarece şi în perioada următoare pierderile diviziei au crescut – la 29 noiembrie mai erau doar 3 tancuri în funcţiune –, din resturile combatante (mai puţin Regimentul 1 Care de Luptă), s-a creat la 30 noiembrie 1942 Detaşamentul colonel Nistor, restul trupelor fiind retrase pentru refacere în zona Kuterniko – Şirkov. Pe 16 decembrie 1942 Divizia 1 Blindată, Divizia 7 cavalerie şi părţi din diviziile 7, 9 şi 11 infanterie au fost reunite în Gruparea general Radu Gherghe, cu misiunea de apăra alinia-mentul Cernâşevskaia - sud-est Masosovici, ameninţat de forţele sovietice care rupseseră frontul în sectorul Armatei 8 italiană.

În zilele următoare Grupul general Gherghe a purtat lupte susţinute cu trupele sovietice. Pe 22 decembrie, după ce ofensiva sovietică a căpătat amploare şi a rupt poziţiile de apărare, generalul Radu Gherghe a preluat comanda tuturor trupelor de pe frontul Cirului – diviziile 294 infanterie şi 22 blindată, ambele germane, şi diviziile 1 Blindată, 14 infanterie şi 7 cavalerie române -, şi pe 23 decembrie s-a retras la nord de localitatea Glinaia, retragere care a continuat până pe 31 decembrie 1942. În prima zi a anului 1943, Divizia 1 Blindată a traversat Donetul până la Novoşahtinsk unde, pe 2 ianuarie, a fost trecută în subordinea Armatei 3 române fiind retrasă în linia a doua.

Din 10 februarie 1943 Divizia 1 Blindată a început deplasarea spre România, unităţile sale ajungând în garnizoanele de pace până pe 31 martie 1943.

Grupurile şi detaşamentele motomecanizate ale cavaleriei. La operaţiunea din zona Stalingrad, au participat şi trupe de cavalerie. Subunităţile de tancuri ale cavaleriei aflate în compunerea diviziilor de cavalerie 1 şi 7 din Armata 3 română şi 5 şi 8 din Armata 4 română, au fost folosite în timpul luptelor ca elemente de intervenţie în zonele poziţiilor ameninţate de trupele sovietice sau în cadrul unor unităţi create ad-hoc. Diviziile 1 şi 7 cavalerie au pierdut în primele zile ale ofensivei sovietice toate tancurile R 1, distruse sau în pană de carburant. La Armata 4 română, însă blindatele au fost incluse în Detaşamentul general Korne, creat la 21 noiembrie. Acesta era format din Regimentului 6 roşiori purtat, din Divizia 5 cavalerie, comandat de însuşi R.Korne, şi aproape toate efectivele Diviziei 8 cavalerie, printre care şi Escadronul mecanizat al diviziei. Acest detaşament a fost utilizat pentru rezolvarea situaţiilor de criză de pe frontul Armatei 4 române, timp în care a mai avut în sprijin, temporar, diferite unităţi blindate germane, până la sosirea în sprijin a Diviziei 6 blindată germană, fiind desfiinţat la 27 noiembrie.

În decembrie 1942 diviziile de cavalerie 1 şi 7 angajate la Stalingrad pierduseră toate cele 10 tancuri R 1 angajate în luptă, iar diviziile 5 şi 8 cavalerie, 4 din totalul de 9 avute la începutul ofensivei sovietice.

BATALIONUL CARELOR DE LUPTĂ T-38 ÎN KUBAN ŞI CRIMEEA. 1943-1944

Pentru a suplini lipsa blindatelor necesare Corpului de Cavalerie (diviziile 6 şi 9 mai dispuneau doar de 2 R 1 operative din totalul de 10) şi Corpului de Munte român, angajate în luptele din capul de pod din peninsula Taman, germanii a transferat la 11 mai 1943 trupelor române un număr de 50 de tancuri PzKpfw 38 (t) (indicativ românesc T 38). Predarea tancurilor către trupele române s-a desfăşurat în Crimeea în perioada 15 mai – 24 iunie 1943. Cu acest prilej comisia română de recepţie a constatat că doar 17 tancuri erau în stare de funcţionare, celelalte necesitând reparaţii.

La 5 iulie 1943 s-a constituit Batalionul carelor de luptă T 38 (format din companiile independente 51, 52 şi 53, fiecare dotată cu 15 tancuri, restul de 5 tancuri fiind păpstrate în rezerva batalionului), unitate subordonată Regimentului 2 Care de Luptă. Comanda batalionului a fost încredinţată maiorului Victor Popescu.

Companiile 51 şi 52 au fost puse, începând 29 iulie, la dispoziţia Corpului de Cavalerie (subordonat Corpului 5 armată german) aflat în Peninsula Taman, iar Compania 53 a fost subordonată Corpului de Munte român.

Tanc uşor „PzKpfw 38 (t)" (indicativ românesc T 38) din Batalionul Carelor de Luptă T 38, aflat în Crimeea. Se remarcă înmatricularea: o cruce neagră înscrisă într-o „Cruce Mihai" de culoare kaki. Numărul de înmatriculare, 213, model german, este de culoare galbenă. Blindatul este vopsit gri, culoarea folosită de blindatele germane la începutul războiului. Kuban, 1943.

„PzKpfw 38 (t)" light tank (Romanian registration name T 38) of the T 38 Fighting Vehicles Battalion, in Crimea. It can be noticed the identification badge: a red cross inside a yellow „Michael Cross". The identification number, 213, according the German model is yellow painted. The tank is painted grey, the colour also used by German vehicles at the beginning of the war. Kuban, 1943.

Tanc T 38 din Batalionul Carelor de Luptă T 38. Pe turelă, cu alb, este pictată „Crucea Mihai". Pe blindat, alături de tanchişti, se află şi vânatori de munte cu care batalionul a cooperat. Crimeea, iarna 1943/1944.

T 38 tank of the T 38 Fighting Vehicles Battalion. On the turret is the „Michael Cross" painted white. On the vehicle, near the tank crew, are also some mountain soldiers who cooperated with the armoured battalion. Crimea, winter 1943/1944.

Companiile 51 şi 52 care de luptă au început să fie utilizate în operaţii după 12 septembrie. Ele au sprijinit retragerea Corpului de Cavalerie spre vest după reuşita debarcării sovietice din 9/10 septembrie în zona Novorosiisk. Pe 25 septembrie, întărite cu o companie de grenadieri germani, cele două companii de tancuri au anihilat o debarcare sovietică efectuată la Blagoveciskaia cu preţul pierderii a 26 militari, 7 tancuri distruse şi a mai multor tancuri avariate. Aceste companii au fost retrase din Cuban pe 27 septembrie, fiind apoi dislocate în zona Simferopol din Crimeea.

Peninsula Taman a fost evacuată la 9 octombrie, ultima divizie care a traversat strâmtoarea Kerci spre Crimeea fiind Divizia 19 infanterie din Corpul de Cavalerie.

La începutul lunii octombrie 1943, Batalionul Carelor de Luptă T 38 a efectuat paza litoralului Mării Azov împotriva unor încercări de debarcare sovietice în nordul Peninsulei Kerci, în zona Arbat-Ak Manaj.

La 2 noiembrie 1943 s-a înfiinţat Compania 54 Care de Luptă T 38, cu 3 tancuri de la Compania 53 şi cele 5 tancuri din rezerva batalionului, destinată misiunilor de pază. Pe perioada existenei sale (compania a fost desfiinţată pe 21 ianuarie 1944), ea a desfăşurat operaţiuni împotriva unităţilor de partizani care acţionau în Crimeea.

Batalionul T 38 a acţionat la începutul lunii noiembrie 1943 cu companiile 51 şi 52 împotriva capetelor de pod realizate în estul Peninsulei Kerci (sud Kerci şi sud Eltigen) împreună cu diviziile 3 munte şi 6 cavalerie

române şi 98 infanterie germană, reuşind să anihileze la 4 decembrie capul de pod de la Eltigen. În acelaşi timp, pe 4 şi 5 noiembrie, Compania 53 a fost implicată în luptele din istmul Perekop, provocate de încercările de pătrundere sovietice în Crimeea, acţionînd în zonele Karanki, Küatskoe şi Aigulskoe.

Din 29 noiembrie până 19 decembrie 1943, Compania 52, subordonată Detaşamentului Mureş, comandat de căpitanul Romulus Iliant, a participat la apărarea sectorului Karantip-Kossa şi Krasnîi-Kutnichesiv.

După 19 decembrie 1943 unităţile Batalionului Carelor de Luptă T 38 au efectuat siguranţa Corpului de Munte român pe litoralul Mării Azov în sectorul Arbat-Ak Manaj, timp în care au primit şi misiuni de cooperare cu vânătorii de munte împotriva unor formaţiuni de partizani, foarte active.

La 22 ianuarie 1944 Batalionul Carelor de Luptă T-38 mai dispunea de 19 tancuri în stare de funcţionare sau avariate. 20 de tancuri fuseseră deja evacuate în România până la 12 decembrie 1943.

După declanşarea la 8 aprilie 1944 a ofensivei Frontului 4 ucrainean în istmul Perekop şi, câteva zile mai târziu, a Armatei independente de litoral sovietice în capul de pod de la nord-est de Kerci, trupele române şi germane au început retragerea spre Sevastopol. Batalionul Carelor de Luptă T 38 a fost retras spre Sevastopol în aprilie 1944, şi apoi evacuat, în cadrul „Operaţiunii 60 000", la jumătatea lunii mai 1944 în România. Cele 19 tancuri au fost abandonate în Crimeea. Sevastopolul a fost cucerit la 9 mai 1944.

REORGANIZAREA TRUPELOR BLINDATE 1943- 1944

Organizarea. După revenirea în România în martie 1943, Divizia 1 Blindată a fost supusă unui program de refacere şi instruire care s-a întins până la jumătatea lunii august 1944.

În scopul pregătirii efectivelor, la 1 octombrie 1943 Divizia 1 Blindată a fost reorganizată pe 2 brigăzi: Brigada 1 Care de Luptă (formată din regimentele 1 şi 2 Care de Luptă), cu sediul la Bucureşti, şi Brigada 1 Vânători Moto (alcătuită din regimentele 3 şi 4 Vânători Moto), cu sediul la Târgovişte.

Prin Legea pentru organizarea forţelor armate din 28 octombrie 1943, a fost creat Comandamentul Trupelor Motomecanizate destinat să coordoneze întreaga activitate a trupelor de acest gen. Tot acum au fost create dubluri ale diviziilor 1 Blindată, 1, 5 şi 8 cavalerie, intitulate Divizia 1 Blindată-instrucţie şi diviziile 1, 5 şi 8 cavalerie-instrucţie folosite pentru instrucţie şi, în caz de necesitate, pentru intervenţie pe front.

Până la realizarea dotării standard, care depindea de livrările din Germania, la 28 martie 1944 s-a organizat o unitate care avea un dublu scop: instruirea personalului cu noile materiale şi, dacă era nevoie, intervenţia rapidă pe front. Acesta era **Detaşamentul 1 Blindat Rapid** compus din: Grupul de Cercetare Moto, Divizionul Anticar Moto o baterie TACAM T 60 (7 piese), Batalionul Carelor de Luptă (32 tancuri şi 12 tunuri de asalt TAs), Batalionul Vânători Moto, Divizionul Artilerie Moto, Compania Antiaeriană, Ambulanţa şi servicii.

Acest detaşament a constituit nucleul în jurul căruia, pe măsura sosirii de noi materiale şi armament, s-au adunat şi restul unităţilor Diviziei 1 Blindată „România Mare"[45] după 22 aprilie până la realizarea organizării standard.

În ceea ce priveşte transformarea diviziilor 8, 1 şi 5 cavalerie în unităţi blindate sau motomecanizate pe măsura primirii materialului blindat şi auto din Germania, nu s-a reuşit

Colonelul Emilian Ionescu, comandantul Regimentului 1 Care de Luptă, împreună cu ofiţeri din regiment, lângă un tanc T 4, înaintea paradei militare prilejuite de Ziua Naţională a României. Colonelul Ionescu poartă uniforma de ceremonie model 1941. Ofiţerii săi sunt echipaţi cu ţinuta de serviciu şi campanie însă poartă înalte ordine pentru acest important eveniment. Bucureşti, 10 mai 1943.

Colonel Emilian Ionescu, commander of the 1st Fighting Vehicles Regiment, with some other officers of the unit, near a T 4 tank, before the Romanian National Day military parade. Colonel Ionescu wears the M. 1941 ceremonial uniform. His officers are equipped with the service/campaign dress but carried high orders for this special event. Bucharest, May 10th, 1943.

decât constituirea Divizia 8 Cavalerie Blindată (compusă din regimentele 4 roşiori blindat, 2 Călăraşi Cercetare, 3 şi 12 roşiori purtate şi 3 artilerie moto), pentru care s-au procurat tancurile şi tunurile de asalt necesare, şi a Diviziei 5 cavalerie moto (aceasta doar din punt de vedere organizatoric). Din elementele Diviziei 8 cavalerie blindată s-a organizat **Detaşamentul 2 Blindat Rapid** (un divizion blindat – 23 tancuri şi 7 tunuri de asalt –, un grup cercetare, un regiment cavalerie şi Regimentul 3 artilerie moto). Pe 20 august 1944, pe front, la Tecuci, Divizia 8 cavalerie a mai primit 7 tancuri şi 14 tunuri de asalt, dar cum ea se afla în afluire spre linia frontului acestea au fost preluate de germani şi incluse în Detaşamentul Braun. Prin aceeaşi situaţie a trecut şi Divizia 5 cavalerie purtată care a pierdut, cele 8 tancuri şi 20 de tunuri de asalt primite pe 20 august 1944.

Instrucţia. În 1943, în primele în primele luni după reîntoarcerea de pe front, principala preocupare a comandamentului diviziei a constat în completarea şi repararea materialelor şi armamentului din dotare salvate de la Stalingrad.

Până în august 1943 noile efective au fost instruite în cadrul unităţilor diviziei, apoi, după încheierea acestei faze, Divizia 1 Blindată s-a

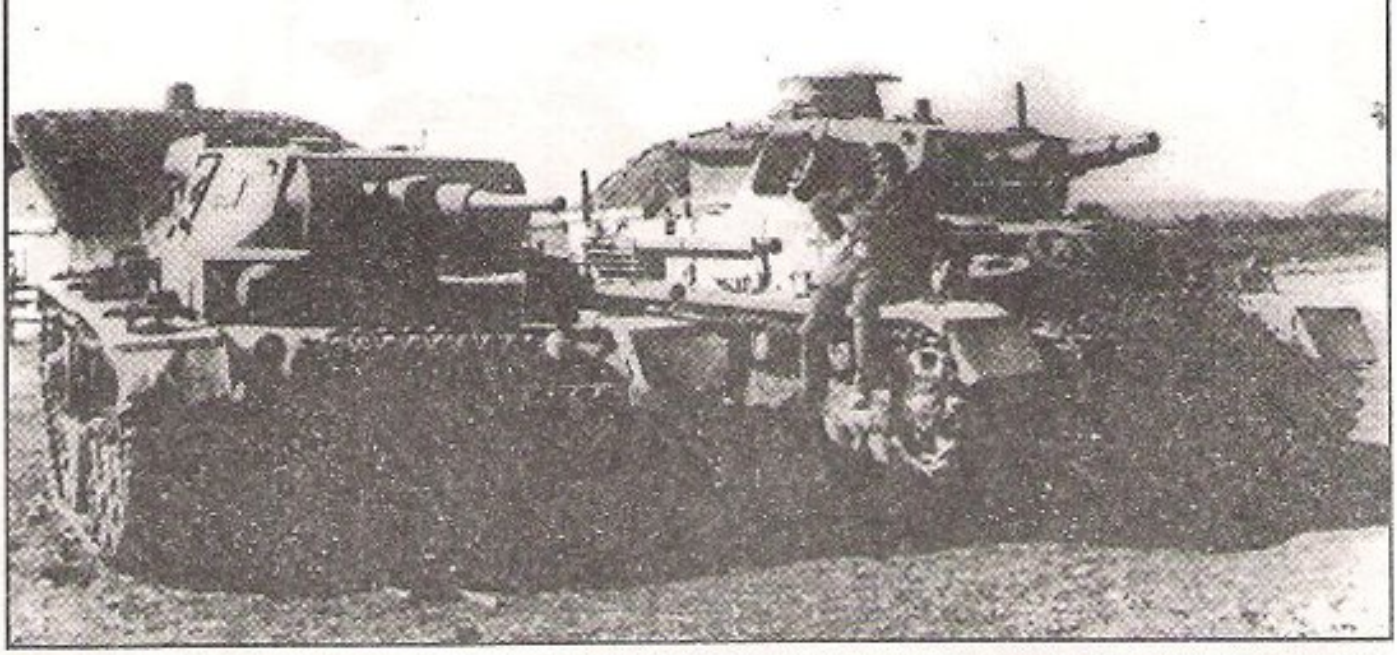

Tancuri T 3 (PzKpfw III Ausf J), stânga, şi T 4 (PzKpfw IV Ausf C), în primăvara anului 1944. Blindatele, probabil, provin de la livrările efectuate de trupele germane aflate pe front.
A T 3 (PzKpfw III Ausf J) tank, on the left, and a T 4 (PzKpfw IV Ausf C), in spring 1944. The two AFVs proceed from the German deliveries received directly on the front.

concentrat, într-o variantă redusă, pentru instrucţia în comun. În acest scop a fost creat în vara anului 1943 Detaşamentul Rapid (câte o companie de transmisiuni, de specialităţi moto, de tunuri de asalt – 12 piese TACAM T 60 –, un batalion R 35, un batalion vânători moto, un divizion artilerie moto, o coloană auto, o secţie autosanitare, grupe de circulaţie). Acest detaşament a efectuat între 12 septembrie-16 noiembrie 1943 un program de instruire la centrul de instrucţie de la Cincu, după care a fost desfiinţat.

Odată cu debutul primirii noului armament şi a materialelor din Germania, la sfârşitul anului 1943, s-a trecut la organizarea în cadrul Diviziei 1 Blindată a unor batalioane şi companii de instrucţie pentru propriile unităţi. Instruirea s-a desfăşurat în cadrul Centrului de Instrucţie al trupelor Motomecanizate de la Târgovişte şi la Centrul de Instrucţie Anticar de la Mihai Bravu.

În perspectiva intrării în dotare a noilor autotunuri vânătoare de tancuri „Mareşal", aflate în producţie la Uzinele „Rogifer" din Bucureşti (foste „Malaxa"), în primăvara anului 1944 a fost creat la Regimentul 2 Care de Luptă **Divizionul M** destinat pregătirii echipajelor acestor blindate.

După remobilizarea la 16 martie 1944 a Armatei 4 române, determinată de instalarea liniei frontului în nord-vestul României, din necesităţi operative, la 28 martie 1944 a fost creat **Detaşamentul Blindat Rapid,** amintit mai sus. El a fost dislocat la începutul lunii aprilie 1944 în Moldova, în vestul oraşului Roman.

Înteţirea bombardamentelor anglo-americane începând cu 4 aprilie 1944 a constrâns comandamentul român, să decidă dislocarea Diviziei 1 Blindată pe frontul din Moldova şi a Diviziei 1 Blindată-instrucţie în triunghiul Ploieşti-Câmpina-Târgovişte.

Divizia 1 Blindată a ajuns pe 22 aprilie 1944 în zona Roman – Elisabeta Doamna – Trifeşti. Aici, a preluat sub comandă unităţile Detaşamentului Blindat Rapid care s-a desfiinţat. Divizia 1 Blindată a fost subordonată Corpului 6 din Armata 4 română.

[6] Numită aşa din 26 aprilie 1944.

Tun de asalt „StuG Ausf G" (indicativ românesc TAs), în timpul instruirii echipajelor. Provenit de la o unitate germană, se remarcă faptul că este vopsit în culori de camuflaj. Primăvara 1944.
"StuG Ausf G" assault gun (Romanian registration name TAs), during the crews training. The vehicle came from a German unit and it can be noticed that it is painted in camouflage colours. Spring 1944.

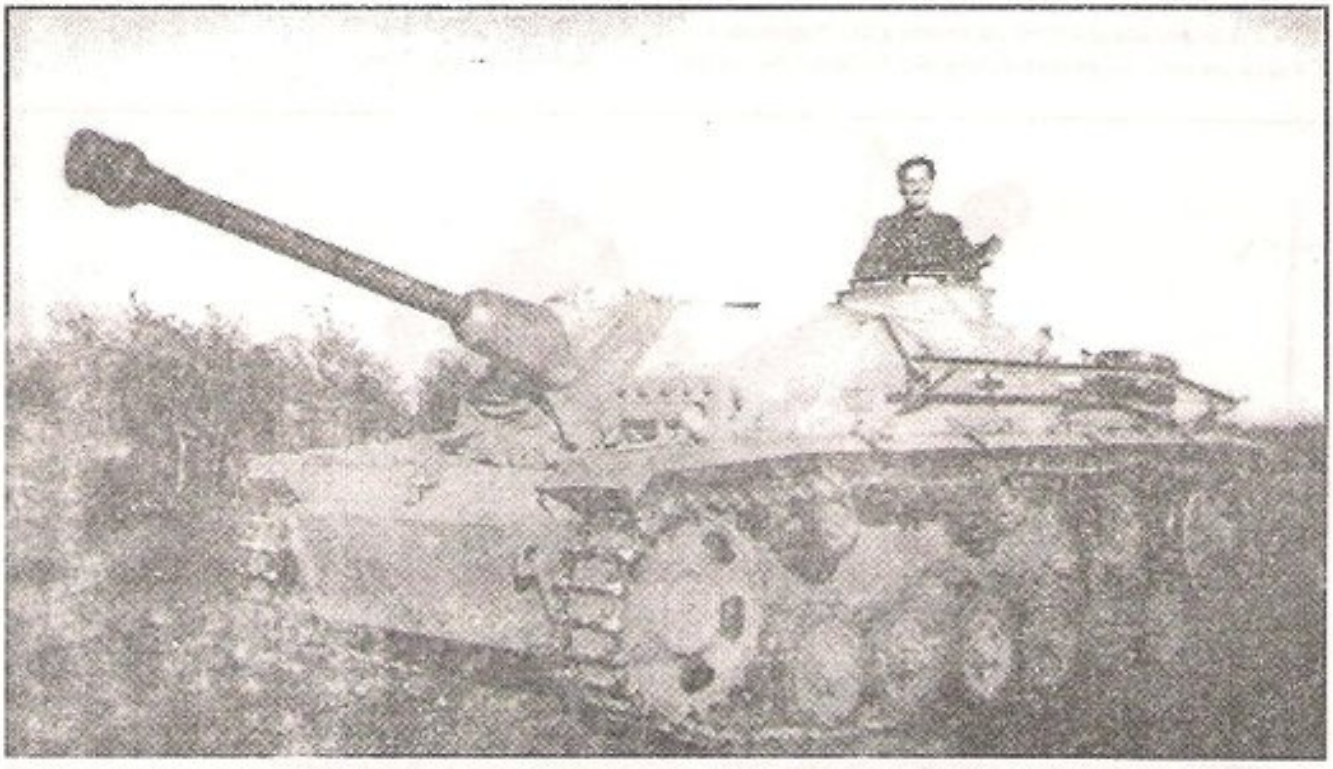

Tun de asalt „StuG III Ausf G Saukopf" la Centrul de Instrucție Antitanc de la Dadilov. A fost livrat de trupele germane și, în consecință, este vopsit în culoarea nisipului și are crucea germană. 10 mai 1944.
"StuG III Ausf G Saukopf" assault gun at the Antitank Training Centre of Dadilov. It was delivered by German troops and consequently it is painted sand colour and has the German cross. May 10th, 1944.

ACȚIUNILE DIN TRANSNISTRIA ȘI APĂRAREA MOLDOVEI. 24 FEBRUARIE-23 AUGUST 1944

Grupul Mixt Care de Luptă Cantemir. În perioada ofesnsivei sovietice din primăvara anului 1944 care progresa vertiginos și amenința ocuparea estului României, comandamentul român a constituit, la 24 februarie 1944, un grup blindat destinat să opereze pe front. Grupul, intitulat **Grupul Mixt Care de Luptă Cantemir,** era format cu material de la regimentele 1 și 2 Care de Luptă: o companie de tancuri T 4 și T-3 (30 T 4 și 2 T 3), o baterie TAs (10 piese), o companie de tancuri R 2 (10 piese), o companie de tancuri R 35 (10 Piese) și 2 baterii TACAM T 60 (14 piese).

Subunitățile sale au luat parte la luptele desfășurate în zonele Rahnîi-Leskovie (51 km sud Vinița) și Mîtki (60 km sud-est Vinița) din Transnistria. Ele au acționat până la fixarea frontului pe aliniamentul Bucovina- înălțimile munților Carpați la vest de Siret – Târgu Frumos – nord Iași – nord Chișinău – Tighina – Nistru până la Marea Neagră. Grupul Mixt Care de Luptă Cantemir a fost desființat pe 18 aprilie 1944.

Divizia 1 blindată. Ofensiva sovietică pe frontul românesc a început pe 19 august 1944 prin acțiuni pregătitoare care anunțau iminența unui atac general.

În după-amiaza zilei de 19 august, Divizia 1 Blindată[7] (Grupul de Cercetare Moto, Regimentul 1 Care de Luptă, regimentele 3 și 4 Vânători Moto, Regimentul 1 artilerie moto, Regimentul 8 pionieri moto), aflat în rezerva Grupului de armate O. Wöhler, a fost dislocată în noaptea de 19/20 august la sud de calea ferată Târgu Frumos – Iași. Aici ea și-a organizat

[7] La 7 aprilie 1944 la comanda diviziei a fost numit generalul de brigadă Radu Korné. A deținut această funcție până la 27 septembrie 1944.

Tanc T 4 la parada militară cu ocazia Zilei Naționale a României. București, 10 mai 1943.
T 4 tank on military parade during the National Day of Romania. Bucharest, May 10th, 1943.

Tanc T 4 în timpul unei reparaţii curente efectuate de către echipaj. Blindatul este protejat cu scuturi laterale pentru şenilă şi turelă. Tot în scopul măririi rezistenţei la proiectilele antitanc, în faţă i-au fost montate bucăţi de şenilă. Împotriva minelor magnetice este protejat cu ciment antimagnetic (Zimmeritt). Pe scutul turelei, lateral stânga, tancul are vopsit cu alb numărul „411" (compania 4, plutonul 1, tancul 1) şi „Crucea Mihai". În faţă, lângă numărul „411", se află un dreptunghi în care se găseşte pictat un craniu, ceea ce dovedeşte că blindatul provenea din materialele Diviziei Blindate SS „Totenkopf". Vara 1944.

T 4 tank during a current overhauling performed by the crew. The armoured vehicle is protected by side skirts for trucks and turret. In order to increase the resistance against the antitank shells, some parts of trucks were added in front of the hull. Against the magnetic mines the armour is protected with antimagnetic cement (Zimmeritt). On the turret skirt, on the left side, the tank bears the number "411" (4th company, 1st platoon, 1st tank), painted white and the "Michael Cross". In front, near the number "411", it's a rectangle in which a crane is painted, that certifies the vehicle proceeded from the SS "Totenkopf" Armoured Division. Summer 1944.

poziţii de apărare pe aliniamentul Goeşti – Crucea – Sinteşti (localităţi la sud-vest de Podul Iloaiei), pentru a fi în măsură să intervină în sprijinul unităţilor cele mai ameninţate, adică diviziile 1 şi 5 infanterie române, aflate la joncţiunea dintre corpurile 6 armată român şi 57 armată german.

Pe noul aliniament, Divizia 1 Blindată, împărţită în 2 grupări, A şi B, a fost subordonată Grupului de Corpuri de Armată Kirchner din Armata 4 română. Aici i-au fost date în sprijin două unităţi blindate germane: **Detaşamentul blindat Kessel** şi **Detaşamentul blindat Brausch** .

Pe 20 august, sovieticii au atacat decisiv şi au rupt frontul în sectorul Diviziei 5 infanterie (Corpul 4 român) şi au realizat o breşă adâncă de 16 km pe direcţia Podul Iloaiei – Voineşti (14 km sud-vest Iaşi). Divizia 1 Blindată a primit ordinul să restabilească situaţia, fixând frontul din nou pe Bahlui. Unităţile diviziei şi cele două detaşamente blindate germane au

purtat în acea zi lupte Cosinţeni, vest Scobâlţeni, nord Hărpăşeşti, toate localităţi din apropierea Podului Iloaiei, şi după ce au reuşit să înfrângă rezistenţele sovietice au înaintat spre vest, spre râul Bahlui.

Spre seară, în jurul orei 19,15, sovieticii au contraatacat izbind în flancul şi spatele trupelor româno-germane şi le-au obligat să se retragă spre sud-vest.

În luptele purtate pe 20 august 1944 Divizia 1 Blindată a distrus cca. 60 de tancuri sovietice, cu preţul pierderii a 35 de blindate.

În urma acestor evenimente, flancul stâng al Diviziei 1 Blindată a rămas descoperit, sovieticii înaintând şi ocupând satele Cosinţeni, Zmeu, Crucea şi Popeşti (localităţi dispuse într-un arc de cerc la sud-vest Podul Iloaici), reuşind ca în acest fel să fracţioneze forţele Diviziei 1 Blindată în două: o parte în zona Hărpăşeşti, iar cealaltă parte la Sineşti.

Din acest motiv, în noaptea de 20/21 august generalul Korné a ordonat ca în zonele unde se aflau forţele diviziei să se constituie în două detaşamente. La Sinteşti s-a format **Detaşamentul colonel V. Constantinescu** (regimentele 4 vânători moto, 1 artilerie moto, Divizionul 101 anticar „Reşiţa", Compania SPW, Grupul de Cercetare, Bateria TACAM T 60 şi toate tancurile şi blindatele aflate în zona Sinteşti şi în curs de regrupare în zona Bâra – Boghicea (14 km sud-vest Sinteşti), printre ele numărându-se şi Detaşamentul Blindat german maior Brausch), iar la Hărpăşeşti s-a format **Detaşamentul colonel I. Nistor** (restul trupelor Diviziei 1 Blindată şi Detaşamentul Blindat german Kessel).

La 21 august trupele sovietice şi-au continuat ofensiva reuşind să străpungă Grupul de armate O. Wöhler şi să ocupe Iaşii.

Detaşamentul colonel V. Constantinescu a

Autotun TACAM T 60, în timpul luptelor de pe frontul din Moldova în 1944. Vehiculul are galeţii traforaţi, deoarece pentru realizarea autotunului producătorul a folosit şasiul tancului sovietic "T 60", nu "T 60A".
TACAM T 60 self propelled gun during the fights on the Moldavian front in 1944. This vehicle has spoked roadwheels because the producer used the "T 60", not the "T 60A", Soviet tank chassis.

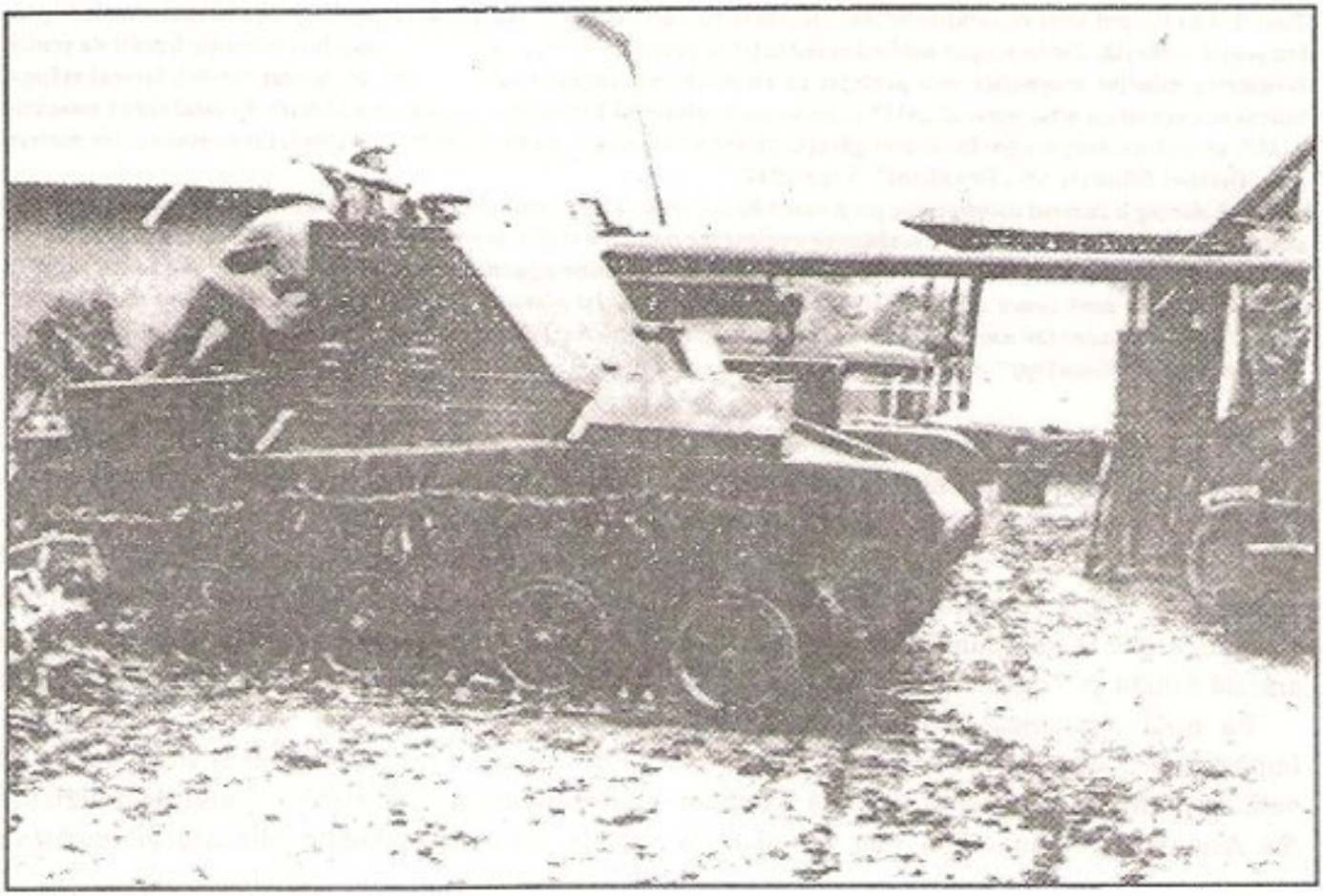

ocupat poziții de apărare în zona Sinteşti-Storneşti (1,7 km est Sinteşti) în vecinătatea Diviziei 13 infanterie, cu misiunea să asigure flancul drept al Corpului 5 armată român. În urma unor lupte îndârjite, detaşamentul a fost în cele din urmă obligat să se retragă spre sud-vest până în zona localității Bâra, de unde, după câteva ore de rezistență, şi-a continuat retragerea.

În aceeaşi zi, 21 august, Detaşamentul colonel Nistor a fost atacat de puternice forțe sovietice, susținute de tancuri, care au obligat trupele române să se retragă la Frumuşica (18 km sud Podul Iloaiei) şi Poiana de Sus (22 km sud Podul Iloaiei) unde au primit sprijin de la Divizia 101 munte. Retragerea a durat toată noaptea de 21 spre 22 august, însă către dimineață detaşamentul a reuşit să organizeze o rezistență cu tancurile de care dispunea şi cu mitralierele Batalionului 13 pionieri ceea ce a stopat pentru câteva ore înaintarea trupelor sovietice. După ce şi-au regrupat forțele, trupele sovietice au reluat atacul silind detaşamentul să-şi părăsească pozițiile şi să se retragă spre sud-vest. A doua zi, 22 august, comanda Detaşamentului Colonel I. Nistor a fost preluată de generalul Radu Korne, forțele aflate sub comanda sa fiind cunoscute de acum sub numele de Divizia 1 Blindată.

Pe 22 august trupele Frontului 2 ucrainean au reuşit ca până în după-amiaza zilei să realizeze o spărtură de 60 km în adâncime şi largă de 120 km care cu vârful său ajungea la nord de Vaslui. În Basarabia, în sud, Frontul 3 ucrainean dezvoltase pătrunderea pe o adâncime de 70 km ajungând pe linia Gura Galbenă-Comrat. Divizia 1 Blindată şi Detaşamentul Colonel V. Constantinescu împreună cu detaşamentele germane Brausch şi Kessel au asigurat retragerea diviziilor 13 şi 14 infanterie pe aliniamentul Bâra-Oțeleni (13 km nord-est Roman). În această zi Divizia 1 Blindată a fost subordonată Corpului 5 armată român . În seara zilei de 22 august cât şi în noaptea de 22 spre 23 august 1944 divizia a purtat lupte puternice dar, fiind amenințată cu încercuirea, s-a retras începând cu primele ore ale zilei de 23 august, la vest de râul Siret, în zona Boteşti – Barticeşti – Săbăoani – Pildeşti (nor-vestul Roman). A doua zi, divizia a realizat, sub permamenta presiune a sovieticilor, 3 capete de pod la vest de râul Moldova.

După încetarea ostilităților dintre România şi Națiunile Unite, Divizia 1 Blindată (Detaşamentul colonel V.Constantinescu s-a desființat pe 24 august, forțele sale reintegrându-se diviziei) a încetat operațiunile militare şi a început, din primele ore ale zilei de 24 august, să se retragă pe itinerariul sud-vest Roman, Piatra Neamț, Oneşti, Caşin. Aici a fost capturată pe 25 august de trupele sovietice.

Restul Diviziei 1 Blindată care, din cauza aglomerării şoselei, fusese blocată la Rznov (sud Piatra Neamț), a format după încercuirea ei de către sovietici un detaşament blindat sub comanda locotenent-colonelului Gh.Matei care, împreună cu Divizia 103 Munte şi Regimentul 7 artilerie grea, a continuat să lupte în subordinea Armatei 7 de gardă sovietică.

Divizia 8 cavalerie blindată şi Divizia 5 cavalerie purtată, care erau în curs de organizare şi dotare nu au mai apucat să ia parte efectiv la lupte. Divizia 8 cavalerie, numită uneori şi Divizia 2 Blindată, aflată la Bucureşti, care trebuia să preia materialul blindat aflat la Tecuci, din cauza evenimentelor nu a mai reuşit să intre în posesia tancurilor şi autotunurilor. Acestea, pe 21 august, au fost preluate de Detaşamentul blindat german maior Braun şi folosite pentru oprirea ofensivei sovietice.

ACŢIUNILE TRUPELOR DE TANCURI ROMÂNE ÎN LUPTELE DE LA BUCUREŞTI, BĂNEASA, OTOPENI ŞI VALEA PRAHOVEI. 24-31 AUGUST 1944

Situaţia trupelor blindate în noaptea de 23 spre 24 august. În afară de Divizia 1 Blindată, 2 companii R 35 şi Bateria 61 TACAM T 60 aflate pe front, în spatele frontului se mai aflau Divizia 1 Blindată-Instrucţie, un batalion de tancuri R 35, două batalioane de tancuri FT 17, Compania T 38 şi o companie de autoblindate (12 piese). La Centrul de Instrucţie al Trupelor Motomecanizate de la Târgovişte, mai existau mai multe blindate tip T 4, TAs, TACAM cât şi Ab şi SPW.

La Sibiu şi Reşiţa se găseau două plutoane FT-17, iar la Centrul de Instrucţie al Infanteriei de la Făgăraş un pluton de tancuri R-35.

Detaşamentul Blindat Niculescu în luptele de la Bucureşti, Băneasa şi Otopeni. Începând din după-amiaza zilei de 24 august în luptele de la Bucureşti, a fost angajat Detaşamentul Blindat General Gh. Niculescu format la Târgovişte de Centrul de Instrucţie al Trupelor Motomecanizate (un batalion blindat – 10 T 4, 10 TAs, 20 TACAM R 2 –, un batalion vânători moto, un divizion din 12 piese artilerie antitanc 75 mm „Reşiţa" md. 1943). După ce a participat la confruntări cu trupele germane la Bucureşti, Băneasa şi Otopeni, pe 28 august detaşamentul a fost integrat Corpului Motomecanizat General Gh. Rozin, creat în scop-

Companie de tancuri FT 17 în 1944. Aceste blindate erau folosite pentru paza unor obiective strategice şi în cadrul unităţii motomecanizate Regimentul de Gardă al Conducătorului Statului. Se remarcă faptul că tancurile sunt de modele diferite: majoritatea blindatelor au turele turnate md. 1918, însă cel de-al treilea are turela de tip vechi, model 1917, formată din placi nituite.

A FT 17 tanks company in 1944. These AFVs were used for guarding some strategic locations and as a component of the State "Conducator" Guard Regiment. The tanks are of different models: the greatest part of the vehicles have M. 1918 moulded turrets but the third tank has an old type M.1917 riveted plates turret.

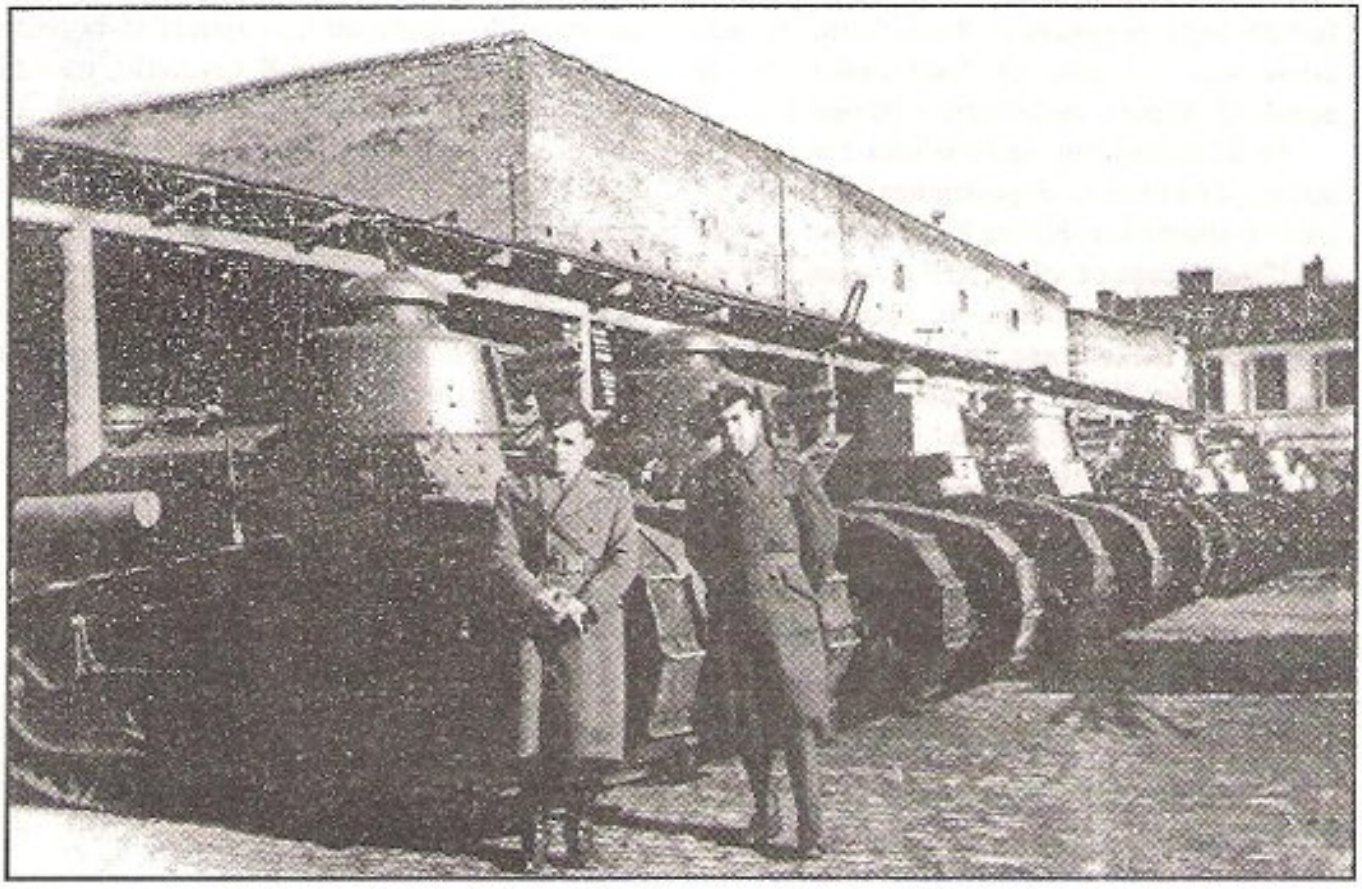

ul susținerii operațiunilor Armatei 4 române pentru eliberarea Transilvaniei de nord-vest.

Confruntările de pe Valea Prahovei. Aici a acționat, în subordinea Corpului 5 teritorial, Detașamentul Blindat Maior Victor Popescu, creat cu material și oameni de la Divizia 1 Blindată-Instrucție (o companie R 2, un pluton T 38, un pluton R 35 și subunități din regimentele 3 Vânători Moto-Instrucție, 1 Care de Luptă-instrucție și 22 infanterie-instrucție, subunități de geniu)). Pe 27 august a fost întărit cu 2 baterii autotunuri (probabil TACAM). Detașamentul a purtat, între 24-29 august, lupte la Filipeștii de Pădure, Târgșorul Nou, Băicoi și Buda.

Detașamentul a purtat ultimele pe 30 și 31 august, rezistențele germane încetând după această dată.

ELIBERAREA TRANSILVANIEI

Detașamentul blindat locotenent-colonel Gh.Matei. Format pe 25 august din resturile Diviziei 1 Blindată rămase la nord de râul Trotuș în urma unei înțelegeri cu comandamentul Corpului 24 de gardă din Armata 7 de gardă sovietică, Detașamentul blindat Matei a fost compus dintr-un batalion de vânători moto, un batalion blindat (9 T-4 și 7 Tas), cîte o companie de pionieri și antiaeriană, un pluton de transmisiuni, Divizionul 101 anticar Reșița 75 mm (12 piese), o companie servicii. Efectivul detașamentului se ridica la 1 058 militari.

Detașamentul blindat Matei a acționat între 2-11 septembrie pentru rupere apărării germane din trecătoarea Ghimeș-Palanca. În scopul manevării apărării, detașamentul a traversat

Baterie de autotunuri TACAM R 2 într-un moment de răgaz în timpul luptelor din Transilvania. Autotunul aflat în prim plan are pe placa de blindaj a cazematei o dungă orizontală probabil de culoare albastră care indică comandantul bateriei. Acest tip de autotun prezenta dezavantajul că era prea înalt, fiind vizibil pentru artileria antitanc inamică. Septembrie - octombrie 1944.

A battery of TACAM self propelled guns in a short respite during the fights in Transylvania. The vehicle in the foreground has a horizontal stripe on the armour plate of the pillbox, probably of blue colour, that indicates the battery commander. This type of self propelled gun has the drawback to be too high and consequently too much visible for the enemy antitank artillery. September-October 1944.

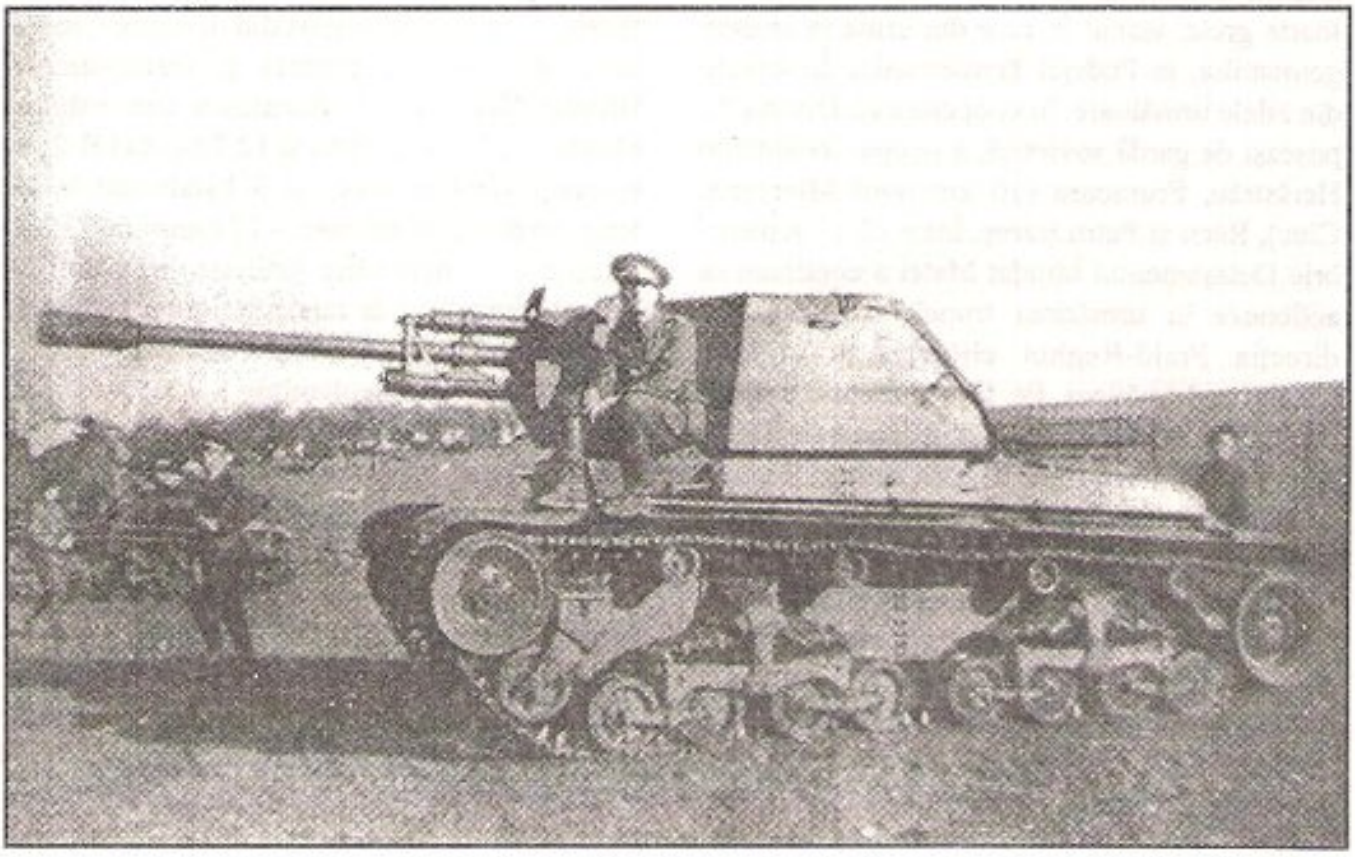

Pluton de tancuri T 4 din Gruparea Blindată a Armatei 4 române în timpul luptelor din toamna anului 1944 desfăşurate în Transilvania. Tancurile sunt prevăzute cu scuturi laterale, atât pentru galeţi cât şi pentru turelă.
A platoon of T 4 tanks of the Romanian 4th Army Armoured Group during the fights of autumn 1944, in Transylvania. The tanks have side skirts, both for road wheels and turret.

munţii, la înălţimi de peste 1 300 m, pe pante foarte grele, ieşind în cele din urmă în spatele germanilor, în Podişul Transilvaniei. În luptele din zilele următoare, în cooperare cu Divizia 72 puşcaşi de gardă sovietică, a ocupat localităţile Herăstrău, Frumoasa (10 km nord Miercurea Ciuc), Racu şi Petru Rareş. Între 12-17 septembrie Detaşamentul blindat Matei a continuat să acţioneze în urmărirea trupelor germane pe direcţia Praid-Reghin eliberînd localităţile Ciceiul şi Mihăileni. Pe 16 septembrie a ajuns pe Valea Nirajului (12 km sud-est Târgu Mureş), apoi după lupte în zona sud-est Reghin, pe 28 septembrie, împreună cu Divizia 81 infanterie din Corpul 24 de gardă sovietic a atacat la sud-est de Reghin şi a ieşit pe râul Mureş.

În ziua de 29 septembrie Detaşamentul Blindat Matei a revenit sub comandă românească şi s-a regrupat la Remetea (12 km nord-vest Gheorghieni) în subordinea Grupării blindate a Armatei 4 române.

Corpul Motomecanizat general Gh. Rozin. Creat la 28 august din diviziile 9 infanterie, 8 cavalerie purtată şi Detaşamentul Blindat General Gh. Niculescu (un batalion blindat – 12 T 4, 12 TAs şi 12 TACAM R 2; un batalion vânători moto şi 3 batalioane infanterie, un divizion antitanc – 12 tunuri de 75 mm „Reşiţa"; 3 divizioane artilerie grea de 150 mm; 2 divizioane de tunuri lungi de 105 mm). A fost subordonat Armatei 4 române.

Începând cu 5 septembrie a acţionat pentru oprirea ofensivei Armatei 2 ungare, apoi, din 9 septembrie, a avansat spre Târnăveni – Luduş. Detaşamentul a forţat Mureşul în noaptea de 16/17 septembrie şi a creat un cap de pod în sectorul Iernut – Cipău (20 km sud-vest Târgu Mureş) în zona Dealului Sângeorgiu, care domina Mureşul, poziţii apărate de Divizia 8 cavalerie SS „Florian Geyer" şi forţe din Armata 6 germană întărite cu tancuri şi artilerie. Aici, el a purtat lupte până la 30 septembrie când,

datorită pierderilor suferite, a fost retras din linia întâi şi desfiinţat, împreună cu restul Corpului Motomecanizat general Gh. Rozin..

Gruparea Blindată a Armatei 4 române. A fost creată pe 30 septembrie din unităţile detaşamentelor blindate Niculescu şi Matei, în scopul ofensivei decisive pentru eliberarea Transilvaniei de nord-vest. Comanda Grupării Blindate a fost încredinţată locotenent-colonelului Gh. Matei. Ea era formată dintr-un pluton cercetare (5 AB cu tunuri de 20 mm, 2 automobile de recunoaştere „Horch", 1 SPW, o grupă de autoturisme amfibii VW), un batalion blindat (10 T-4, 8 TAs şi 16 TACAM R 2), un batalion de vânători moto, un divizion din 12 tunuri anticar „Reşiţa" cal.75 mm, un divizion de artilerie grea moto, câte o companie pionieri şi artilerie antiaeriană, un pluton de transmisiuni, o companie servicii, 32 de camioane, 15 autoturisme, 12 motociclete.

Gruparea Blindată a fost subordonată Corpului 6 armată român.

Din 9 octombrie, împreună cu Divizia 9 infanterie, a atacat în direcţia Cluj, cucerind Cojocna (10 octombrie) şi Apahida (11 octombrie). De aici, împărţită în două subgrupuri, unul acţionând în cooperare cu Divizia 9 infanterie, celălalt cu Divizia 1 cavalerie, înaintat spre nord-est pe valea râului Feiurd (8 km nord Cluj) şi pe valea Someşului Mic spre Gherla (33 km nord-est Cluj), pe care au cucerit-o pe 14 octombrie.

Între 20-24 octombrie Gruparea Blindată s-a deplasat în zona Gheci (5 km sud-est Carei), la dispoziţia Corpului 6 armată pentru a sprijini cu foc acţiunile infanteriei acestuia. După 25 octombrie, Gruparea Blindată a acţionat în avangarda Corpului 6 armată, în luptele din

Coloană de tancuri T 4 şi autotunuri TAs din Gruparea Blindată a Armatei 4 române în apropiere de Carei. Coloana este precedată de un autoturism amfibiu VW. Imaginea arată starea precară a blindatelor, după luptele purtate în septembrie-octombrie, care nu mai sunt complet echipate. Astfel, primul şi cel de-al treilea tanc din coloană nu mai dispun decât de scuturi la turelă. De asemenea, se remarcă, la primul tanc, pe partea dreaptă, ca acesta mai păstra încă numarul de înmatriculare tip german. Carei, 25 octombrie 1944.

Column of T 4 tanks and Tas self propelled guns of the Romanian 4th Army Armoured Group. On the head of the column is a amphibious VW command car. The image shows the poor state of the AFVs, that are not fully equipped, after the heavy fights of September-October . The first and the third tanks of the column have only turret skirts. On the right side of the first tank the German style registration number still can be seen. Carei, October 25th, 1944.

Ungaria pe direcţia Carei – Nyirbator – Nyiregyháza (48 km nord Debreţin), contribuind la cucerirea oraşului Nyirbator (48 km nord-est Debreţin).

La începutul lunii noiembrie Gruparea Blindată a fost desfiinţată, iar unităţile sale au fost retrase de pe front, reântorcându-se la garnizoanele din România.

La 26 octombrie 1944 Comisia aliată de control sovietică a impus României printr-un protocol secret reducerea efectivelor armatei romîne rămase în spatele frontului. Au fost vizate, în special, unităţile cu experienţă combativă şi de elită. Printre unităţile desfiinţate s-au numărat şi Divizia 1 Blindată (regimentele 1 care de luptă, 3 şi 4 vânători moto, 1 artilerie moto, 8 pionieri moto, Grupul Specialităţi Moto) a căror efective au fost vărsate unor unităţi de infanterie (Regimentului 6 de gardă Mihai Viteazul, Regimentului 2 vânători de gardă nr. 9 şi batalioanelor 7 – 10 vânători munte), Regimentului 2 artilerie de gardă, Regimentului 2 Care de Luptă şi centrelor de Instrucţie al Trupelor Motomecanizate de la Târgovişte şi de Instrucţie al trupelor de Geniu de la Râmnicu Vîlcea. Prevederile protocolului au început să fie aplicate din noiembrie 1944.

REGIMENTUL 2 CARE DE LUPTĂ ÎN LUPTELE DIN SLOVACIA, AUSTRIA ŞI CEHIA

La începutul anului 1945, Regimentul 2 Care de Luptă, singura unitate supravieţuitoare desfiinţării Diviziei 1 blindată, avea o dotare eterogenă, materialul blindat aflându-se într-o stare precară (8 T 4, 13 TAs, 12 TACAM R 2 , 5 R 2, 26 R 35 şi R 35/45, 8 T 38, 40 tancuri FT 17, 8 AB cu tunuri de 20 mm şi 5 SPW în stare de funcţionare). Repararea tancurilor se desfăşura cu mari greutăţui din cauza lipsei pieselor de schimb, până atunci procurate în cea mai mare parte din Germania.

La 8 februarie 1945, la cererea comisiei aliate de control sovietice, Regimentul 2 Care de Luptă a fost mobilizat pentru a fi trimis pe frontul din Slovacia. Regimentul a plecat pe front cu tot materialul în stare în funcţiune sau care se mai puteau repara. Restul blindatelor defecte au fost predate bazei sovietice de reparaţii de la Mizil, ieşind astfel de sub jurisdicţie română.

Autotun TAs din Regimentul 2 Care de Luptă într-un oraş din Moravia. Se remarcă steaua kaki înscrisă într-un cerc alb, simbolul blindatelor româneşti pe frontul de vest. Aprilie 1945.

TAs self propelled gun of the 2nd Fighting Vehicles Regiment in a town of Moravia. The khaki five pointed star in a white circle was the typical badge of the Romanian armoured vehicles during the Western campaign. April 1945.

Tancuri T 4 din Regimentul 2 Care de lupta în Cehoslovacia. 1945. Se remarca faptul ca pe scuturile laterale de la turele cele doua tancuri prezente în imagine au marcate într-un dreptunghi, dispus în diagonala, culorile nationale românesti, albastru, galben si rosu.

T 4 tanks of the 2nd Armoured Vehicles Regiment in Czechoslovakia, in 1945. On the both vehicles turret skirts are diagonal represented in a rectangle the Romanian national colours: blue, yellow and red.

Regimentul a ajuns pe front pe 26 februarie 1945 şi, după ce a debarcat la Sahy (Slovacia), s-a deplasat în zona Moravce unde, din ordinul Frontului 2 ucrainean, a fost integrat iniţial Armatei 6 tancuri de gardă sovietică, apoi, după 10 martie, Brigăzii 27 tancuri din Armata 7 tancuri de gardă sovietică.

Primele săptămâni ale lunii martie 1945 au fost folosite pentru punerea în funcţiune a întregului material blindat cu valoare combativă, renunţându-se la tancurile FT 17 care au fost predate unui depozit de capturi sovietic. Totodată, sovieticii au furnizat câteva tancuri germane pentru completarea dotării.

Înaintea începerii operaţiunilor Regimentul 2 Care de Luptă (1 027 de militari) era format din Batalionul 1 care de luptă (9 T 4, 14 TAs), Batalionul 2 care de luptă (28 tancuri R 35, 9 T 38, 2 R 2, 5 TACAM R 2), Compania de cercetare (8 AB, 5 SPW). Ulterior, a mai primit din România 11 tancuri uşoare R 1.

După ce, pe 25 martie 1945, a început ofensiva sovieto-română din Cehoslovacia, pe 26 martie Regimentul 2 Care de Luptă a fost introdus în luptă în capul de pod sovietic realizat la vest de Hron. Regimentul a cucerit localităţile Lok, Iňa, Dolný Pial, Beša, Tehlo şi Hellék. Între 28-30 martie regimentul a forţat râurile Žitava şi Nitra, după care a sprijinit Divizia 141 puşcaşi sovietică în luptele pentru cucerirea localităţilor Urmin, Cabaj Čápor, Mlady Háj, Ireg şi Pusta Kert (sud – est Trnava). Pe 1 aprilie el a ajuns pe malul estic al râului Vah.

La această dată mai erau în stare de funcţionare 5 tancuri T 4, 6 TAs, 2 tancuri R 2 şi 2 TACAM R 2.

Pe 2 aprilie 1945, sub un puternic bombardament de aviaţie şi artilerie, regimentul a traversat râul Vah, iar a doua zi a sprijinit Divizia 141 puşcaşi sovietică în luptele pentru cucerirea localităţii Králová (25 km nord Bratislava), acţiune ce făcea parte din operaţiunea de cucerire a Bratislavei. La 4 aprilie regimentul, împreună cu Brigada 27 tancuri sovietică, a pătruns în Bratislava.

În cadrul operațiunilor pentru cucerirea Vienei și ocuparea câmpurilor petrolifere din zona Zisterdorf, regimentul a trecut, la 9 aprilie, Morava în Austria fiind subordonat Diviziei 4 pușcași din Corpul 24 gardă sovietic.

Între 11-17 aprilie 1945 regimentul a participat la lupte înverșunate cu diviziile SS 25 și 26 blindate și 3 Totenkopf pentru cucerirea localităților Hohenruppersdorf (30 km nord-est Viena), Martinsdorf, Nexing, Schrich, Wilfersdorf și Zisterdorf.

Datorită pierderilor, Regimentul 2 Care de Luptă a primit ordin să revină în Cehoslovacia, în spatele frontului, și să cantoneze la Gajary (35 km nord-vest Bratislava).

Blindatele rămase în stare de funcțiune au fost păstrate însă în Austria, cu ele constituindu-se o companie mixtă comandată de căpitanul Arcadie Duceag, inclusă în batalionul 1 din Brigada 27 tancuri de gardă sovietică. Între 19-21 aprilie această companie a participat la luptele pentru cucerirea localităților Mistelbach, Asparn și Poysdorf înaintând pe autostrada spre Brno. După 22 aprilie Compania mixtă Duceag, împreună cu Brigada 27 tancuri de gardă sovietică, a fost dislocată din nou în Cehoslovacia unde și-a completat dotarea cu tancuri și autotunuri reparate în atelierele Regimentului 2 Care de Luptă, aflat la Gajary. Între 26-30 aprilie compania mixtă a participat la lupte violente în zona localității Pasohlávki, în urma cărora subunitatea română a cucerit satul Novo Veš.

În ultimele zile ale războiului, 7-9 mai 1945, compania a participat la ofensiva Armatei 7 tancuri de gardă sovietică în direcția sud-vest Brno, în luptele purtate ocupând Branišovce (7 mai) și Znojmo (8 mai).

După încheierea armistițiului, pe 14 mai, Regimentul 2 Care de Luptă a trecut sub comanda Armatei 1 române. Se va întoarce în România pe 22 iulie 1945. La încheierea luptelor regimentul mai dispunea de 1 T 4 și 3 SPW, deoarece, în afara blindatelor distruse, a fost obligat, în ultimele zile ale războiului, să predea tot materialul avariat unui depozit de capturi sovietic.

EVOLUȚIA TRUPELOR BLINDATE DUPĂ CEL DE-AL DOILEA RĂZBOI MONDIAL

După încheierea războiului, la 15 iunie 1945, s-a reînființat Regimentul 1 Care de Luptă care, împreună cu Regimentul 2 Care de Luptă, au format **Brigada 1 Care de Luptă**. Dotarea a fost refăcută, parțial, cu tancuri germane de captură T 4 și T 5 (PzKpfw V Panther), tunuri de asalt sau artilerie autopurtată.

În 1947, ca urmare a legii pentru organizarea și funcționarea Ministerului Apărării Naționale, Brigada 1 Care de Luptă a fost desființată, iar materialele din dotare au fost date **Diviziei Blindate Tudor Vladimirescu-Debrețin** și **Diviziei Motomecanizate Horea, Cloșca și Crișan**, create prin transformarea diviziilor de voluntari înființate în U.R.S.S. din prizonierii români, și care reprezentau forța armată a noului regim comunist.

La 1 mai 1949 cele două divizii au fost reunite în **Corpul 5 de tancuri și autotunuri**, format din 3 brigăzi de tancuri, un regiment de autotunuri, unități de infanterie moto și artilerie moto etc.

Tot în acest an, 1949, pe lângă cele 7 divizii de infanterie și infanterie moto din organica armatei române s-a înființat câte un pluton de autotunuri, pentru diviziile de infanterie, și câte o companie de autotunuri la diviziile de infanterie moto. Ulterior, prin suplimentarea dotării, în ambele cazuri s-au produs modificări de organizare, ajungându-se la batalioane de tancuri și autotunuri. Începând cu anul 1950, în organica armatei române a apărut un nou tip de divizie de infanterie, cea mecanizată, formată din 3 regimente de infanterie mecanizată – fiecare dispunând de un batalion de tancuri -, un regiment de tancuri și un regiment de artilerie motorizată.

Din anul 1950 s-a trecut, prin importuri de tancuri T 34 și autotunuri S0U 76, Su 100 și ISU 152 din U.R.S.S., Ceholsovacia și Polonia, la schimbarea dotării, din 1954 tancurile și autotunurile de fabricație germană fiind scoase din uz.

Coloană de blindate în timpul defilării care a încheiat manevrele din toamna anului 1948. În prim plan se află un TAs (StuG 40 Ausf G Saukopf) acoperit cu ciment antimagnetic (striațiile de pe blindaj). 30 septembrie 1948.
Column of armoured vehicles during a parade at the end of autumn 1948 manoeuvres. In the foreground it's a TAs (StuG 40 Ausf G Saukopf) covered by antimagnetic cement (the striations on the armour). September 30th, 1948.

Coloană de tancuri grele T 5 Panther din Divizia Blindată „Tudor Vladimirescu - Debretin", la parada prilejuită de ziua de 1 mai 1948, desfășurată la București. Primul este un tanc „PzKpfw V Panther Ausf A", al doilea un „PzKpfw V Panther Ausf D" iar următoarele două, „PzKpfw V Panther Ausf G".
Column of T 5 heavy tanks of „Tudor Vladimirescu - Debrecen" Armoured Division, during the 1st of May 1948 parade in Bucharest. The first tank is a "PzKpfw V Panther Ausf A", the second is a "PzKpfw V Panther Ausf D" and the following two are "PzKpfw V Panther Ausf G"

Autotun TAs „Hummel" - „15 cm Schwere Panzerhaubitze auf Fahrgestell Panzerkampfwagen III/IV (sf) SdKfz 165 Hummel" - la parada militară din 10 mai 1946 desfășurată la București. În afară de numărul de înmatriculare U 069009, pe placa de blindaj laterală este pictată „Crucea Mihai" tricoloră, surmontată de coroana regală vopsită cu alb.

„Hummel" TAs self propelled gun - „15 cm Schwere Panzerhaubitze auf Fahrgestell Panzerkampfwagen III/IV (sf) SdKfz 165 Hummel" - during the 10th of May 1946 parade, that took place in Bucharest. Apart the registration number U 069009, on the side armour plate is painted the tricolour "Michael Cross", surmounted by a white painted crown.

Autotun TAs T 4 - „Panzer IV/70 (V)" - din Regimentul 3 Artilerie de Asalt din Divizia Blindată „Tudor Vladimirescu - Debretin" la parada de 1 mai 1948 de la București. În spate îi lipsesc plăcile de blindaj, iar în scutul tunului se vede urma unei lovituri de proiectil. În autotun, folosit probabil ca punct de comanda al diviziei, se afla comandantul, iar un subofițer prezintă drapelul diviziei.

TAs T 4 self propelled gun - „Panzer IV/70 (V)" - of the 3rd Assault Artillery Regiment of „Tudor Vladimirescu - Debrecen" Armoured Division, during the 1st of May 1948 parade in Bucharest. The rear armour plates are missing and on the gun shield a trace of a shell impact could be seen. In the AFV, used probably as a division commander vehicle, beside the commanding officer, a NCO holds the division colour.

ÎNZESTRAREA TRUPELOR DE TANCURI

În primul război mondial, Grupul de autoblindate folosit de diviziile de cavalerie, a fost dotat cu automitraliere Renault şi Peugeot. După defecţiunea rusă din 1917, armata română a intrat în posesia unor blindate Austin şi Austin-Putilov, găsite în depozitele ruseşti din Basarabia. Acestea folosite în acţiunile de pe front din 1919.

După constituirea primei unităţi de tancuri, Batalionul Carelor de Luptă, Ministerul de Război şi-a propus în 1919 cumpărarea a 225 tancuri din Franţa pentru înfiinţarea a 3 batalioane care de asalt. Ca urmare, o comisie militară românească a fost trimisă la Centrul Ambronay, din Franţa pentru recepţionarea blindatelor, însă din diverse motive, guvernul francez a acceptat să livreze doar 45 tancuri „Renault FT 17" cu tun şi 27 de tancuri „Renault FT 17" cu mitralieră. Dintre acestea doar 1 companie se aducea din Franţa, restul de 2 companii urmând a fi preluate de la Armata de Orient.

Dotarea s-a făcut iniţial cu 46 de tancuri FT-17 cedate de Compania 305 Care de Asalt franceză, cantonată la Giurgiu, fiind completată la începutul anului 1920 cu 28 tancuri importate din Franţa. Aceste tancuri erau, o parte, înzestrate cu tunuri cal. 37 mm (46 bucăţi), iar altă parte cu mitraliere cal.8 mm (28 bucăţi).

În perioada 1937-1939 dotarea trupelor de tancuri a fost modernizată şi sporită prin impor-

Autotunuri TACAM T 60 la parada din 10 mai 1943 din Bucureşti. Transformarea, folosindu-se şasiurile tancurilor sovietice de captură T 60, a fost realizată în cadrul Atelierelor Leonida din Bucureşti şi de către Arsenalul Armatei. Ea a constat în construirea unei cazemate pentru protejarea tunului de câmp sovietic cal.76,2 mm, md. 1936.
TACAM T 60 self propelled guns during the parade of 10th of May, 1943 in Bucharest. The adaptation, using captured T 60 Soviet tanks chassis, was made in Leonida Workshops of Bucharest and the Army Arsenal. It mainly consisted in raising a pillbox to protect the M. 1936, 7.62 mm calibre, Soviet field gun.

Prototipul autotunului TACAM R 2, fabricat în 1943. A fost realizat pe şasiul tancului uşor R 2, prin înarmarea cu tunul sovietic cal.76,2 mm, md. 1936. Ulterior, în 1944, când s-a trecut la producţia de serie, tunul a fost înlocuit cu md.1941, cal. 76,2 mm. Transformarea a fost efectuată la Atelierele Leonida şi Arsenalul Armatei. Ulterior au mai fost realizate încă 20 de bucăţi.

The prototype of the TACAM R 2 self propelled gun, produced in 1943. It was made on the R 2 light tank chassis, being equipped with the M. 1936, 76.2 mm. calibre, Soviet gun. Subsequently, in 1944, when the series production started, the gun was replaced by the M. 1941, 7.62 mm. calibre, model. The adaptation was made in Leonida Workshops of Bucharest and the Army Arsenal. Finally 20 vehicles were produced.

tul de material din Cehoslovacia, 126 de tancuri „Škoda", şi Franţa, 41 de tancuri „Renault". Regimentul Carelor de Luptă, dotat cu tancuri „Škoda LT 35" (indicativ românesc R 2), a fost intitulat **Regimentul 1 Care de Luptă** iar la 1 noiembrie 1939 a fost înfiinţat **Regimentul 2 Care de Luptă** cu sediul la Bucureşti. El era dotat cu 75 tancuri „Renault R 35" (indicativ românesc R 35), 41 de tancuri importate din Franţa în 1938 şi 34 cedate de Batalionul 21 blindat polonez, refugiat în 1939 pe teritoriul României după capitularea Poloniei.

În aprilie 1938 au fost importate de la uzinele „Èeskomoravska Koblen Danek" din Cehoslovacia 35 de tancuri uşoare AH IV (indicativ românesc R 1) şi câteva autoblindate „Tatra" şi „Škoda", destinate iniţial trupelor de tancuri. După 1938 aceste tancuri au fost repartizate Centrului de Instrucţie al Cavaleriei urmând a intra, la mobilizare, în componenţa *grupurilor de cercetare motomecanizate* pe lângă cele 4 divizii de cavalerie.

Uzinele cehoslovace au semnat la 22 februarie 1939 un contract cu Uzinele „Malaxa" pentru producerea sub licenţă a 382 tancuri R 1, însă, ulterior, Ministerul Apărării de la Bucureşti a renunţat la fabricarea lor considerându-le depăşite din punct de vedere tehnic. Propunerea venea ca urmare a acordării în 1937 aceloraşi uzine a licenţei tractorului blindate

„Vânătorul de care R 35 (transformat)". Au fost realizate 30 de bucăţi prin adaptarea tunurilor antitanc cal. 45 mm recuperate de pe tancurile sovietice BT 7 şi T 26 de captură. La realizarea transformării au participat Uzinele Concordia din Ploieşti şi Atelierele Leonida din Bucureşti.

„R 35 Tank Destroyer (transformed)". 30 vehicles have been produced by adapting the 45 mm. antitank guns taken from BT 7 and T 26 captured Soviet tanks. This adaptation was made by "Concordia" Factory of Ploiesti and „Leonida" Workshops of Bucharest.

„Chenillette d'Infanterie Type UE", produsă de Uzinele „Renault".

În timpul refacerii din iarna 1941 şi primăvara şi vara anului 1942, s-a dus o susţinută activitate de reparare a materialelor la Atelierele Societăţii Leonida, la „Rogifer" (Malaxa) şi ASTRA din Ploieşti, la aceasta din urmă existând o reprezentanţă a uzinelor „Škoda". Deoarece 26 din tancurile R 2 nu au putut fi reparate, ele au fost înlocuite cu blindate de acelaşi tip, cedate de Wehrmacht. Acestea erau fabricate la Uzinele „C.K.D." şi prezentau unele diferenţe privind construcţia turelei (partea posterioară era dintr-o bucată, nu din două ca la tipurile comandate la „Skoda", iar spatele cutiei blindate din 3 plăci nu una). Tancurile R 35 au fost reparate în întreprinderile din România, o parte din piese fiind aduse din Germania. Au mai putut fi reparate doar 53 de tancuri R 35. Din această cauză s-a hotărât ca Regimentul 2 Care de Luptă să rămână o unitate pentru instruirea personalului Diviziei 1 Blindată şi pentru paza unor obiective de importanţă strategică aflate pe teritoriul României.

În preajma declanşării bătăliei de la Stalingrad, pe 9 octombrie 1942 Divizia 1 Blindată a primit pe front 22 de tancuri mijlocii de fabricaţie germană cu care s-au creat două noi companii de tancuri în cadrul Regimentului 1 care de luptă. În Batalionul 1, o companie dotată cu 11 tancuri „PzKpfw IV" (indicativ românesc T 4) iar în Batalionul 2 o companie înzestrată cu 11 tancuri „PzKpfw III" (indicativ românesc T 3). Pentru instruirea echipajelor cîte un T 3 şi un T 4 au fost livrate Centrului de Instrucţie al Trupelor Motomecanizat de la Târgovişte. Acestea făceau parte dintr-un program negociat între România şi Germania privind înzestrarea trupelor române cu o

„Scnileta Malaxa tip UE", produsă în 126 de exemplare de Uzinele Malaxa după licența franceză a „Chenillette d'Infanterie Type UE". A fost folosită pentru tractarea tunurilor antitanc „Schneider/Concordia", md.1936/1939, cal. 47 mm, și pentru transportul carburanților sau al muniților la unitățile moto. Pe partea frontală, este înscris numărul de înmatriculare 02126 B, de asemenea, este vopsit un tricolor, iar lângă el, seria blindatului în cadrul unității. Între cupolele echipajului este fixată o placă verticală pe care este desenat un semn tactic, un triunghi alb pe fond roșu. Ucraina, 1941.

The „Malaxa Tankette type UE" was produced in 126 copies by "Malaxa" Factory according the French licence of the „Chenillette d'Infanterie Type UE". It was use to tower the M. 1936/1939, 47 mm, "Schneider/Concordia" antitank guns and for fuel and ammunition transport for motorized units. On the front side is written the registration number 02126 B, a tricolour rectangle and beside it is the vehicle series number inside the unit. Between the crew cupolas, on a vertical plate is painted a tactical symbol, a white triangle on a red background.

tehnică cât mai performantă.

În cadrul acestui program, partea germană a transferat la 11 mai 1943 trupelor române din Crimeea și Kuban, corpurilor de Munte și de Cavalerie române, 50 de tancuri PzKpfw 38 (t), care au primit în armata română indicativul „T 38". Tancurile „T 38" transferate erau din variantele A, B și C, material vechi ce fusese reparat și prevăzut cu blindaje frontale suplimentare în arsenalul de la Viena.

Situația înzestrării Diviziei 1 Blindată era, la 10 aprilie 1943, precară: 2 tancuri T 3, 18 tancuri T 4, 42 tancuri R 2, 54 tancuri R 35 și 62 FT 17.

Ca urmare, s-au continuat tratativele cu Germania, în cadrul programului intitulat „Olivenbaum", care prevedea, printre alte tipuri de armament, livrarea și a unui număr de blindate, tancuri, tunuri de asalt și autoblindate, pentru înzestrarea Diviziei 1 Blindată și pentru crearea a încă 3 divizii motomecanizate.

Începând cu ultimele luni ale lui 1943 au început să sosească din Germania primele tancuri și tunuri de asalt pentru reînzestrarea Diviziei 1 Blindată și a diviziilor 1, 5 și 8 cavalerie moto. Între octombrie 1943 – august 1944, armata română a primit din Germania autoblindate SdKfz 222, Autoblinda 41 (preluate după defecțiunea armatei italiene), SPW mici și mijlocii, pentru comandament, servicii și transport trupe, 114 tancuri T 4 și 108 TAs.

În același timp, românii au început un pro-

Tractorul blindat „Șenileta Ford rusesc de captură" (STZ Konsomolet). În 1943 au fost repuse în funcțiune 34 de piese pentru tractarea tunurilor antitanc de calibre mai mari. București, 10 mai 1943.
The "Captured Russian Ford Tankette" armoured tractor (SZT Konsomolez). 34 vehicles were repaired in 1934 and used for towing bigger calibres antitank guns. Bucharest, May 10th, 1943.

gram propriu de transformare a unor blindate propriu, de tipuri vechi, sau sovietice de captură. Acesta a fost declanșat în decembrie 1942. În 1943 au fost realizate, inginerii români inspirându-se după modelele germane realizate până atunci, 34 autotunuri TACAM T 60 (prescurtarea de la Tun Anti Car pe Afet Mobil T 60) și s-au reparat 30 tractoare blindate sovietice „STZ Konsomoleț" (indicativ românesc „Șenileta Ford Rusesc de Captură"), iar în 1944, 30 R 35 au fost reînarmate cu tunul antitanc sovietic cal.45 mm folosit pe tancurile B.T. 7 și T 26. Ele au fost numite „Vânătorul de care R 35 transformat". Totodată, în 1943 și 1944 au fost realizate alte 20 de autotunuri numite TACAM R 2.

Vedeta acestui program a fost, fără îndoială, realizarea Vânătorului de Care „Mareșal", un blindat original care a atras atenția specialiștilor germani. Studiile au început în decembrie 1942 și, până în primăvara anului 1944, s-au realizat 5 modele de probă și un prototip care, din martie 1944, a intrat în producția de serie la uzinele „Rogifer". În paralel a fost realizat la „Uzinele Domeniilor Reșița" un eficient tun antitanc cal.75 mm care a fost folosit și pentru înarmarea vânătoarelor de tancuri tip „Mareșal". Inspirându-se după construcția românească, fapt recunoscut de ei, germanii au realizat vânătorul de tancuri „Hetzer", pe șasiul tancurilor PzKpfw 38 (t).

În timpul cât s-a aflat sub comandă sovietică, Regimentul 2 Care de Luptă a primit câteva tancuri T 4 și un autotun „Hummel", care nu a putut fi folosit din cauză că îi lipsea închizătorul tunului. După război, prin repararea materialelor aflate în țară și prin livrări făcute de sovietici, unitățile române de blindate au intrat în posesia unor tancuri și autotunuri. La 15 noiembrie 1947 existau în dotare 13 autoblindate SdKfz 222, 7 tancuri ușoare de diverse tipuri, 53 tancuri T 4, mai multe variante, 13 tancuri PzKpfw V Panther (indicativ românesc T 5) și 31 tunuri de asalt TAs.

Autotunul „Vânătorul de Care Mareşal M 05", la o proba de rulaj în curtea Uzinelor Rogifer. Pornind de la şasiul tancului sovietic T 60, inginerii militari şi civili români au realizat o piesă nouă, ca dimensiuni şi performanţe tehnice. Înarmat cu tunul antitanc „Reşiţa", md. 1943, cal.75 mm. La 23 august 1944 se afla în producţie Seria 0. Germanii au copiat modelul şi au realizat în 1944 autotunul vânător de tancuri „Hetzer" la uzinele „C.K.D.". Bucureşti, 1944. (Colecţia Cristian Craciunoiu)

The „M 05 Maresal Tank Destroyer" self propelled gun, during a driving test in the "Rogifer" Plant courtyard. Starting from the T 60 Soviet tank chassis, Romanian military and civilian engineers designed a new AFV, with different size and technical performance. It was equipped with the M. 1943, 75 mm. calibre, "Resita" antitank gun. On 23rd of August, 1944, the "0 Series" production was in progress. The Germans have copied the model and in 1944 have produced the "Hetzer" tank destroyer self propelled gun at „C.K.D." plants. Bucharest, 1944. (Cristian Craciunoiu collection)

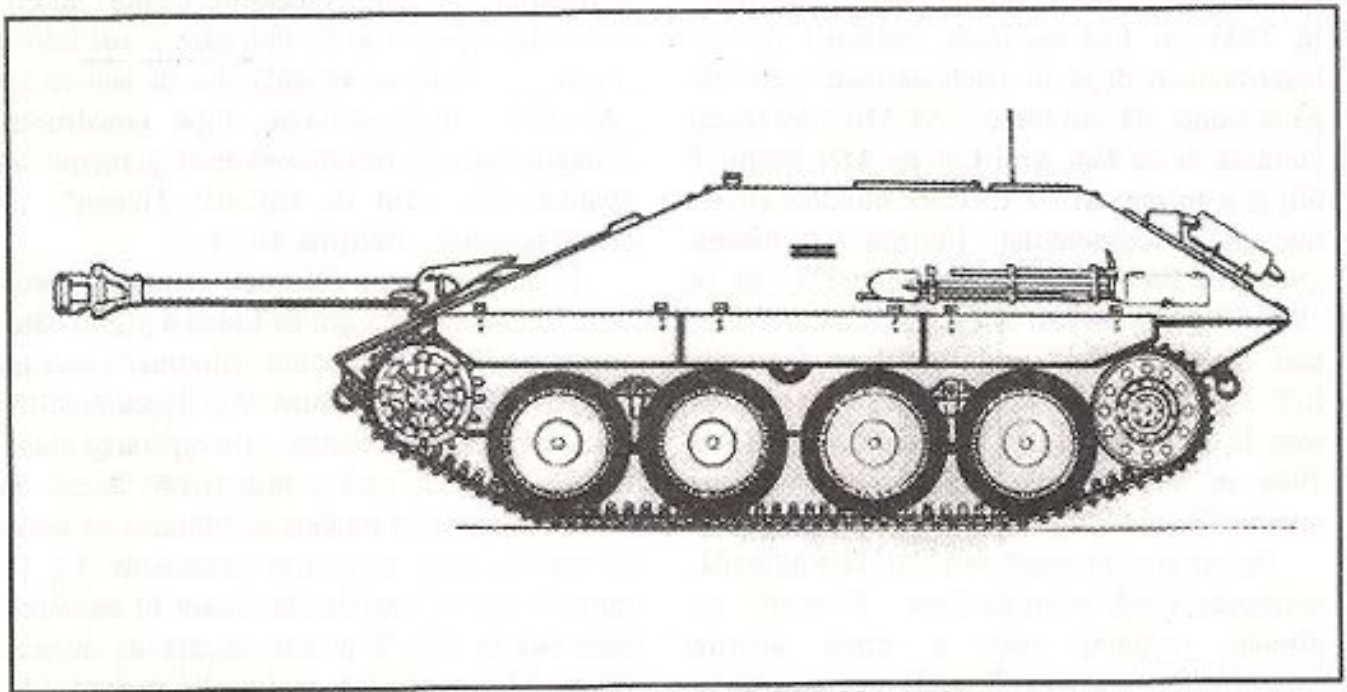

Vedere laterală a „Vânătorului de Care Mareşal M 05" (desen de Liviu Moroşan).

Side view of „M 05 Maresal Tank Destroyer"(drawing by Liviu Morosan).

VOPSIREA ŞI ÎNMATRICULAREA BLINDATELOR ROMÂNEŞTI 1919-1947

Din 1919, când au fost importate, şi până în 1925 tancurile româneşti au păstrat vopsirea în culori de camuflaj, aşa cum se utiliza în armata franceză. După primele reparaţii de întreţinere, în 1925, efectuate la „Societatea Leonida" din Bucureşti, ele au fost vopsite în cenuşiu, culoarea standard pentru armamentul oştirii române, culoare adoptată, sub influenţa franceză, în 1917.

După 1935 pentru întregul material şi armament al armatei române s-a adoptat vopsirea în verde cenuşiu şi oliv, culoare folosită până la sfârşitul intervalului prezentat.

Între 1919-1939 nu a existat o înmatriculare în sensul propriu al cuvântului.

Până în 1936, pe fiecare tanc sau autoblindat românesc, era înscris, cu vopsea albă, un nume care reprezenta locul unde se desfăşurase o bătălie celebră din istoria românilor: MATEIAŞI, RĂSBOIENI, TISA, MĂRĂŞEŞTI etc., sau denumirea unui fenomen meteo devastator: VIFOR, TRĂSNET, FULGER etc.

După 1937 s-a adoptat un sistem mai complex. Astfel, pe turela tancurilor R 1 şi R2 a fost figurată în culori naturale cifra regelui Carol al II-lea (din primele luni ale anului 1941, înlocuită cu un cerc), înconjurată de o cunună de frunze de laur, surmontată de coroana regală.

Din septembrie 1939 sistemul de înmatriculare a fost perfecţionat prin introducerea, suplimentar, a unor numere de înmatriculare, în faţă şi în spate, precedate de cifra **0** care semnifica că aparţine armatei. De exemplu **010.685**. Tot

Tanc FT 17 la parada din 10 mai 1925. Pe turelă, în partea dreaptă, tancurile de acest tip aveau înscrise numele unor bătălii celebre din istoria românilor. În imagine este tancul „Răsboeni".
A FT 17 tank during the 10th of May 1925 parade. These tanks bore the names of some famous battles of the Romanians history on the right side of the turret. The tank in the photo bears the name "Rasboeni".

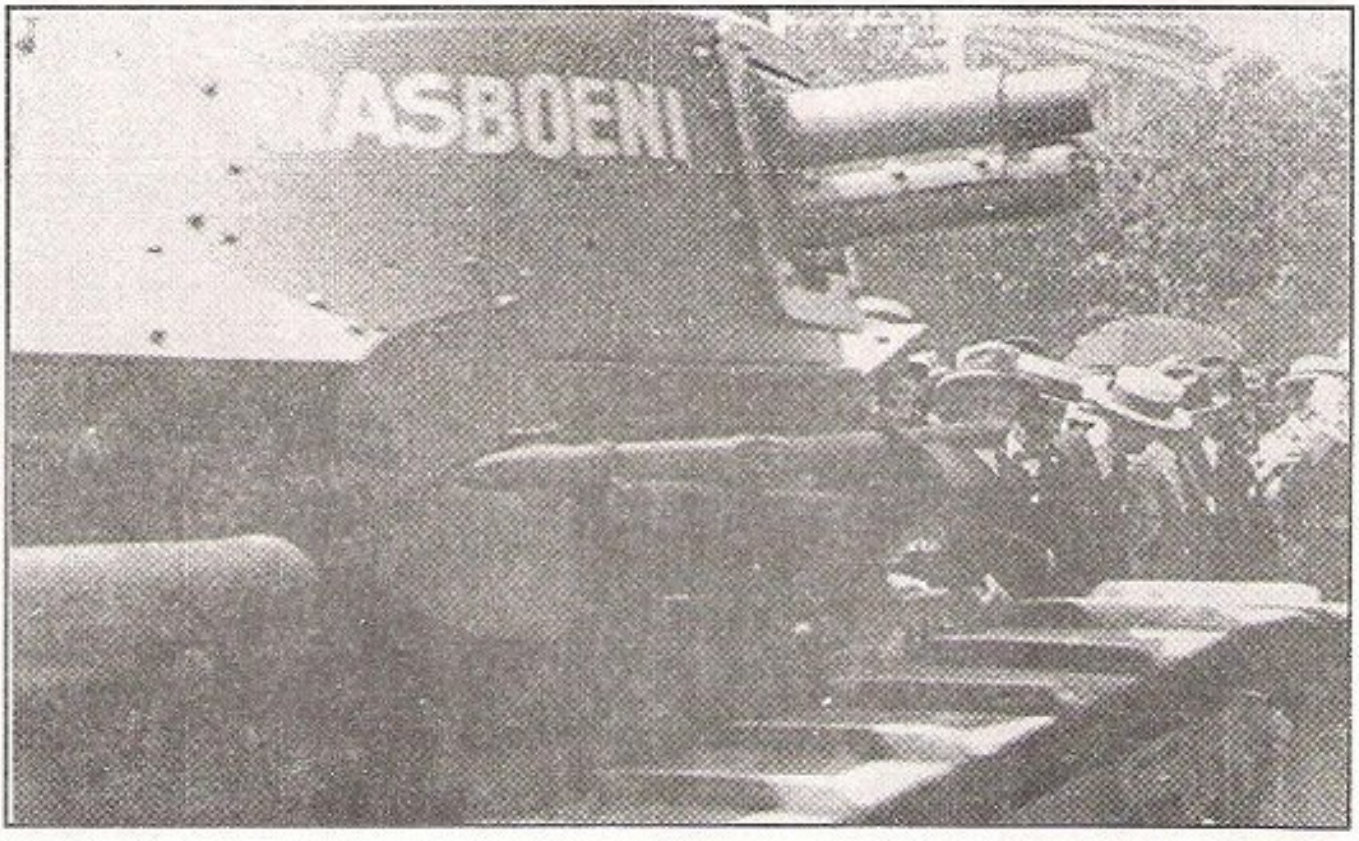

acum, s-a stabilit ca fiecare tanc să aibă înscris cu negru pe partea dreaptă a cutiei blindate seria de fabricație a vehiculului. De exemplu: **Sr. 65**.

În primele luni ale anului 1941 s-a hotărât ca numărul tancului sau autovehiculului să fie precedat de litera **U** care indica că acesta aparținea trupelor de uscat. De exemplu: **U-039247**. La blindatele aflate pe front acest număr era vopsit cu negru pe fundalul oliv în timp ce pe blindatele aflate în țară numărul era vopsit cu negru pe fond alb. Sistemul a fost folosit până în anul 1950.

După intrarea în cel de-al doilea război mondial, pe turela tancurilor R 2 a mai fost înscris cu alb un număr de dimensiuni mai mari, asemănător cu cel folosit de trupele blindate slovace. La scurt timp s-a adoptat numărul desenat în maniera germană (linie albă întreruptă pe fondul oliv). De exemplu: **634** (compania 6, plutonul 3, tancul 4 din Batalionul II) sau **II01** (batalionul II, tancul comandant 01). Trebuie menționat că Batalionul I avea companiile cu numerele 1-3 iar Batalionul II companiile cu numerele 4-6. Acest model a devenit unicul folosit, atât de tancurile românești angajate pe front, cât și pentru tunurile de asalt TAs și a fost utilizat până în noiembrie 1944. De asemenea, pe șasiu, lateral, de o parte și de alta, de asemenea de inspirație germană, a fost desenată, cu alb, așa zisa „cruce a regelui Mihai" (patru litere M reunite în cruce). În plus, în

Tanc R 2 cu înmatricularea standard folosită în acea perioadă. Pe turelă, este figurată, în culori naturale, o cunună de lauri înconjurând un cerc în care inițial figurase cifrul regelui Carol II, surmontată de coroana regală și, pe ambele părți, numărul de tip german cu culoare albă. Pe șasiu este înscrisă, cu negru, seria de fabricație a blindatului, Sr.88, iar cu alb „Crucea Mihai". Pe capacele motorului este pictată „Crucea de Aviație" în culorile naționale românești, pentru identificarea aeriană. București, 10 mai 1942.

A R 2 tank heaving the standard registration badges used on that period. On the right side of the turret is represented, in natural colours, a laurel wreath surrounding a circle, in which initially was King Carol's II monogram, surmounted by the royal crown and, on both sides, the German type number in white paint. On the hull, is written with black letters the AFV production serial number, Sr.88, and with white the "Michael Cross". On the engine covers is painted the "aviation cross" for aerial identification. Bucharest, May 10th, 1942.

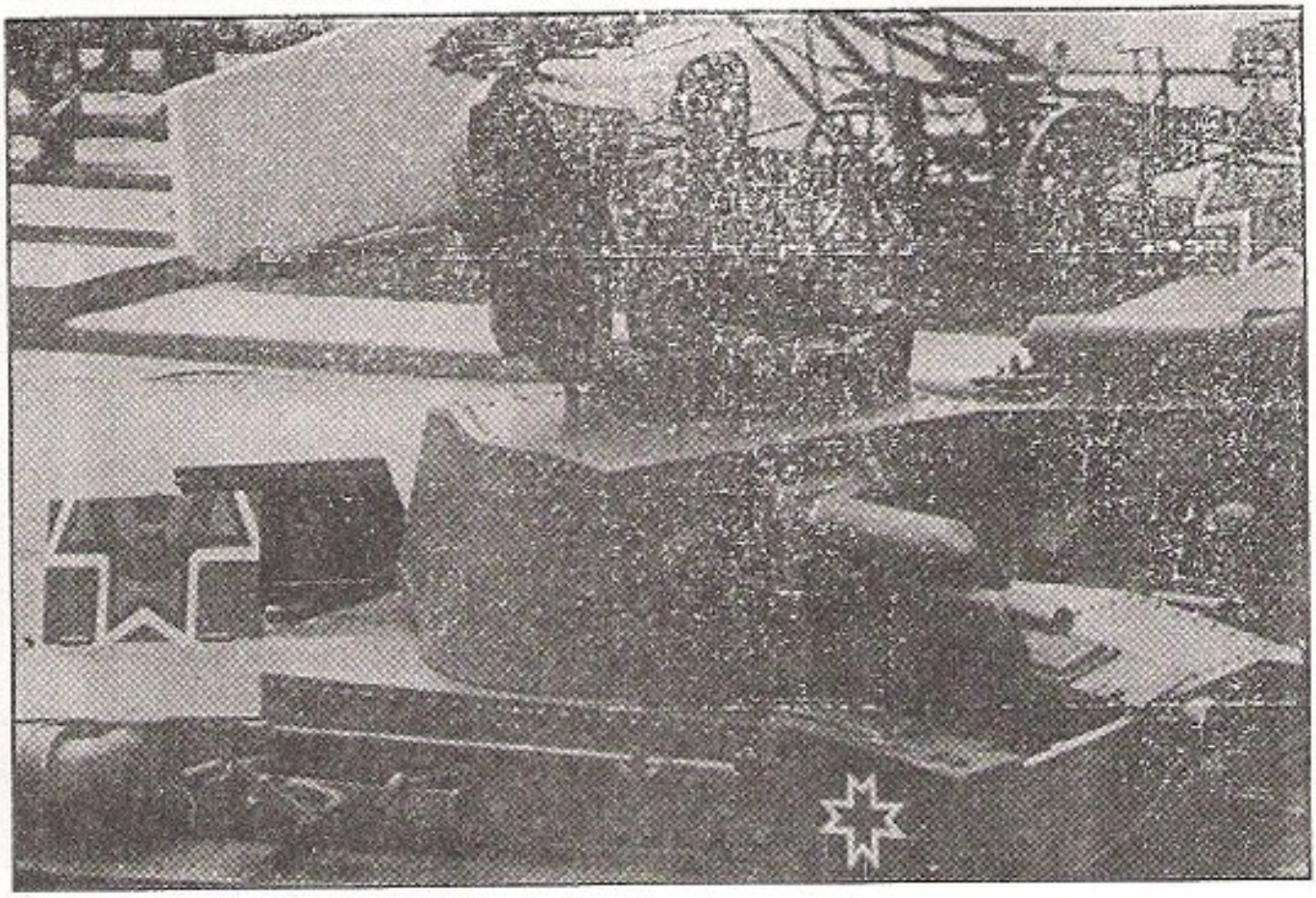

Un grup de tanchişti din Regimentul 2 Care de Luptă, împreună cu câţiva tanchişti şi militari sovietici, în timpul luptelor din Slovacia. Tancul T 4, în faţa căruia se afla grupul, are pictată pe scutul turelei steaua kaki într-un cerc alb (lateral) şi tricolorul în diagonală (în faţă). Primăvara 1945.

Tank crews of the 2nd Fighting Vehicles Regiment with some Soviet tank soldiers during the fights in Slovakia. The T 4 tank behind the group has a kaki five pointed star in a white circle, painted on the side turret skirt and a diagonal tri-colour rectangle in front of it. Spring 1945

spate, pe capota motorului, era pictată crucea folosită de aviaţia militară română pe front (patru litere M vopsite cu alb, reunite în cruce, în mijloc aflându-se cocarda tricoloră, din exterior spre interior: roşu galben şi albastru. Braţele crucii erau vopsite în galben).

Pe tancurile R 35, mai puţin folosite pe front, inscripţionarea a fost diferită: în spatele cutiei blindate, într-o „cruce Mihai" vopsită cu alb, de dimensiuni mari, se afla înscris numărul de înmatriculare. Tancurile comandant mai aveau, în plus, de-a lungul turelei, trasată câte o dungă albastră pentru a le distinge de celelalte.

Pe tancurile R 1, din dotarea cavaleriei, pe turelă, în partea stângă, era pictat, cu vopsea albă, silueta „Sfântul Gheorghe omorând balaurul" (patronul cavaleriei), iar pe şasiu, pe părţile laterale şi frontal, cocarda tricoloră în culorile naţionale româneşti.

În 1943-1944, pe tancurile de proveniență germană era pictat numărul tactic şi „crucea Mihai" cu vopsea albă.

Acest mod de vopsire al blindatelor româneşti a rămas, în linii mari, aceleaşi până la 23 august 1944, semnalându-se şi variante ale semnelor respective.

După 1 septembrie 1944 de pe blindate a fost îndepărtată „crucea Mihai", în scopul de a nu fi confundată de noii aliaţi, sovieticii, cu blindatele germane. Ea a fost înlocuită cu cocarda tricoloră. Detaşamentul Blindat locote-

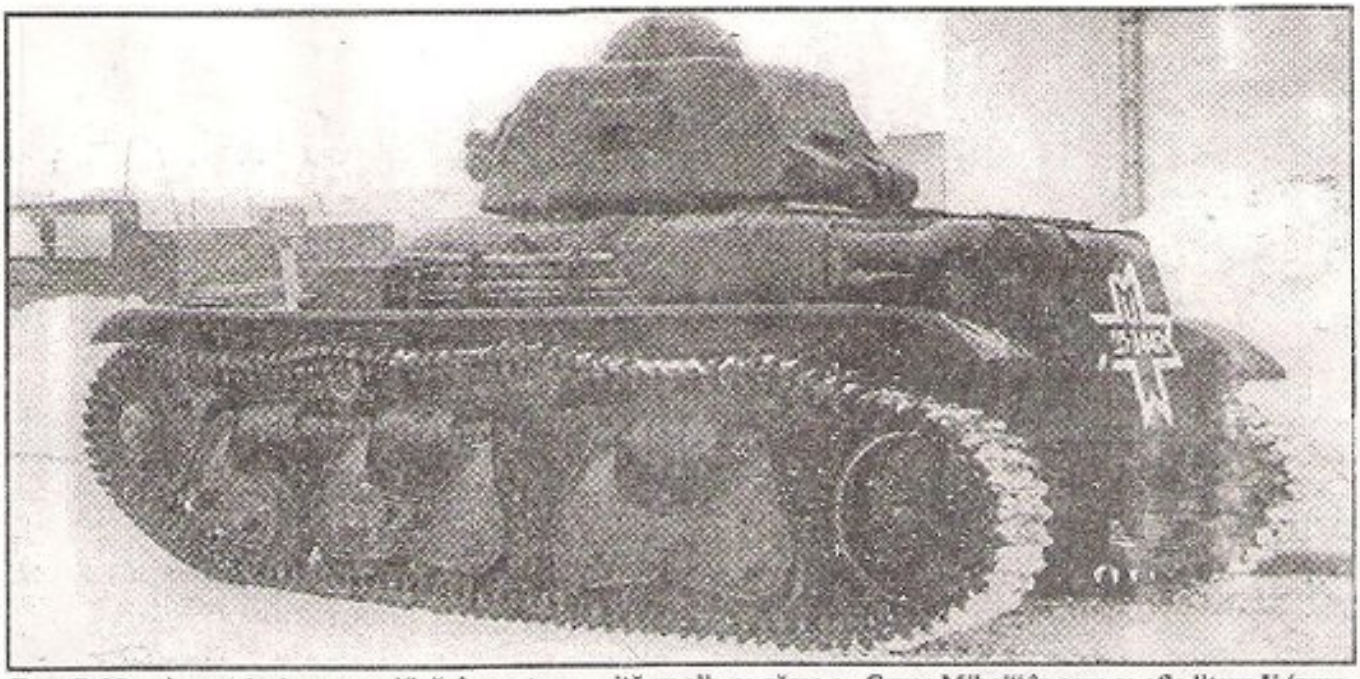

Tanc R 35 cu înmatricularea specifică: în spate, vopsită cu alb, se găsea o „Cruce Mihai" în care se afla litera U (prescurtarea de la trupele de Uscat), în braţul superior al crucii şi numărul 058442 în braţele orizontale ale crucii. Numărul de înmatriculare se găsea pictat şi în partea frontală a blindatului. Tancurile comandant mai aveau trasate orizontal pe turelă o dungă albastră. Bucureşti, 18 ianuarie 1943.

A R 35 tank heaving the specific registration: on the rear of the hull was painted a white „Michael Cross" heaving the letter „U" (from „Uscat" - Ground forces) in the upper vertical arm and the number 058442 inside the horisontal arms of the cross. The registration number was also painted on the front side of the vehicle. The commander tanks had a horizontal blue stripe on the turret. Bucharest, January 18th, 1943.

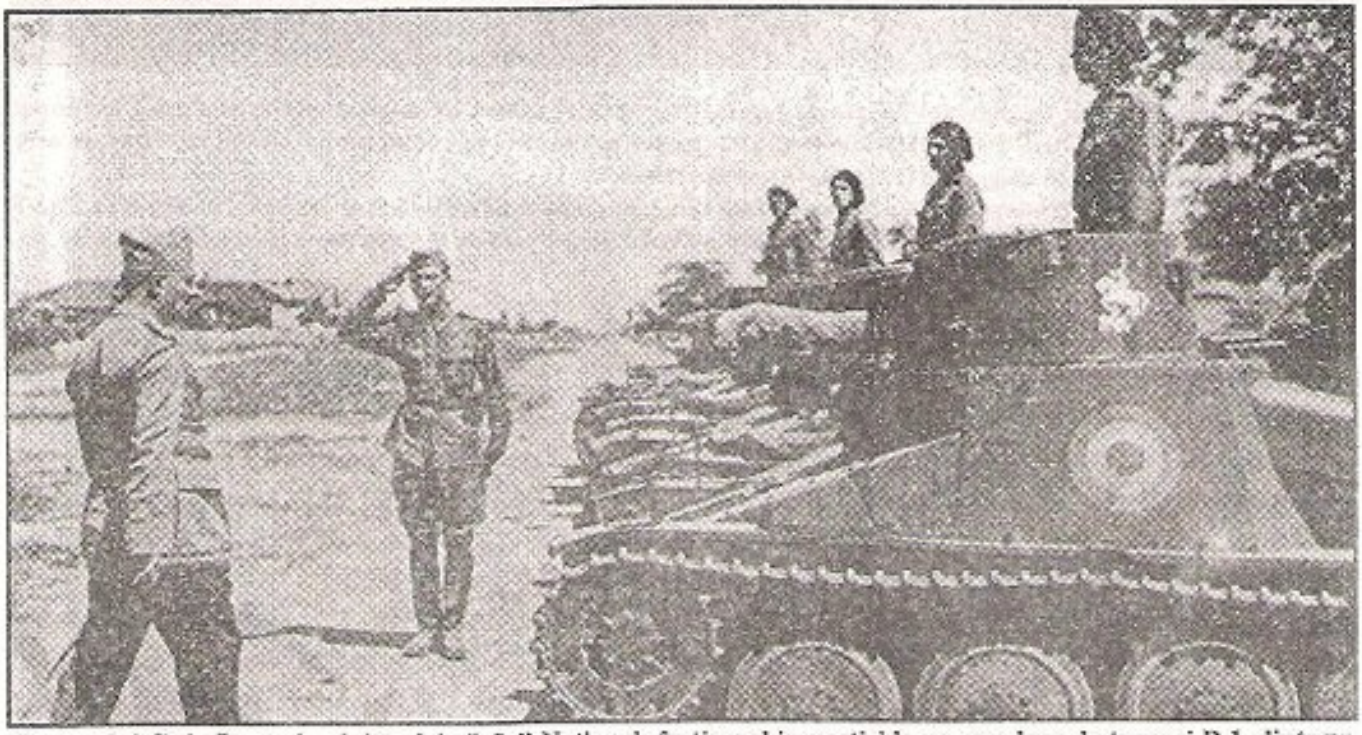

Genreralul C-tin Pantazi, ministrul Apărării Naţionale în timpul inspecţiei la un escadron de tancuri R 1, dintr-un grup motomecanizat de la o brigadă de cavalerie. Tancurile au pictate pe turelă „Sf. Gheorghe ucigând balaurul", emblema cavaleriei, iar pe ambele părţi ale şasiului, cocarda tricoloră. Cocarda tricoloră se mai află şi în partea frontală a blindatelor. Crimeea, 8 august 1942.

General Constantin Pantazi, minister of the National Defence during a visit at a squadron of R 1 tanks, that belonged to a cavalry brigade moto-mechanized group. On the tanks turret is represented "Saint George killing the dragoon", the cavalry traditional badge, and on the both sides of the hull, the tricolour cockade. The tricolour cockade was also represented on the front side of AFVs. Crimea, August 8th, 1942.

Tanc T 4 din Regimentul 1 Care de Luptă, Compania 2 la parada desfăşurată pe 23 august 1945. Pe partea frontală are vopsită cocarda tricoloră.

T 4 tank of the 1st Fighting Vehicle Regiment, 2nd company, during the parade of 23rd of August, 1945. On the front side of the hull a tricolour cockade is painted.

Tanc T 4 din Brigada 1 Care de Luptă la parada din 10 mai 1946. Pe turelă se află pictată „Crucea Mihai" în culorile roşu, galben şi albastru, surmontată de coroana regală pictată cu alb. În partea frontală, între mitralieră şi vizorul conductorului, este pictată, cu alb, coroana regală.

T 4 tank of the 1st Fighting Vehicles Brigade during the parade of 10th of May, 1946. On the turret the "Michael Cross" is painted in national red, yellow and blue colours, surmounted by a royal crown in white paint. On the front side, between the machine gun and the driver's window was painted a white royal crown.

Tancuri T 4 din Divizia Blindată „Tudor Vladimirescu - Debretin" la defilarea care a încheiat manevrele din 30 septembrie 1948. Tancul din prim plan, tip J c u 4 role de susţinere, are pictat pe turelă un cerc segmentat în trei culori, albastru, galben şi rosu, în fiecare segment aflându-se iniţialele R, P si R (Republica Populară Română). În planul secund se află un tanc pentru observator de artilerie (Panzerbeobachtungswagen IV), uşor de identificat după cupola comandantului care este identică cu cea a unui tun de asalt TAs.

T 4 tanks of „Tudor Vladimirescu - Debrecen" Armoured Division during the parade that ended the manoeuvers of September 30, 1948. The tank in the foreground, type J, with 4 sustaining wheels, has a badge representing a circle divided by three vertical colours, blue, yellow and red, in each sector heaving the letters R, P, R (from Republica Populara Română). In the background is an artillery observation tank (Panzerbeobachtungswagen IV), easy to identify by the commander cupola which is similar to the TAs assault gun.

nent-colonel Matei a folosit, în timp ce a luptat sub comandă sovietică, un însemn tactic sub forma unui pătrat de cuoare albă pictat pe turelă.

În unele situaţii, pe frontul de est, blindatele române au luptat şi sub însemne germane (crucea germană), alăturate însemnelor româneşti. În luptele din Slovacia, Austria şi Cehia, Regimentul 2 Care de Luptă a avu pictată pe turelă o stea de culoare kaki într-un cerc alb sau o stea albă.

Între 1945-1947, pe turela tancurilor a fost pictată cifra regelui Mihai I în culorile roşu, galben şi albastru mărginite de o dungă albă, surmontate de coroana regală, de culoare albă. Frontal, între mitralieră şi vizorul mecanicului-conductor, era pictată cu alb coroana regală.

După 30 decembrie 1947, când regele Mihai I a fost obligat să abdice iar România a fost proclamată de comunişti republică populară, între 1948-1951 pe turelele tancurilor a fost pictat un cerc împărţit în trei în culorie roşu, galben şi albastru, în ele fiind pictate literele **R**, **P** şi **R**, iniţialele Republicii Populare Române.

SUMMARY

CREATION OF ARMOURED TROOPS IN THE ROMANIAN ARMY

The first armoured unit, a Group of motor machine-guns (two Renault and two Peugeot), was incorporated into the 1st Cavalry Division. Motor machine-guns were sporadically used in 1916 in Dobrogea or the battle of Bucharest, but also as a unit of its own in the battles of 1917.

The tank troops of the Romanian Army, a unit called **Assault Cars Battalion** (three tank companies and one transport company), was actually set up on 1 November 1919. It consisted of Renault F.T. 17 tanks. On 1 January 1921 the unit was reorganised and called the **Armoured Cars Regiment.**

As of 1925, a battalion consisting of eight armoured vehicles and 24 motor machine-guns meant for training was set up under the Cavalry Training Centre in Sibiu.

EVOLUTION OF ARMOURED TROOPS OVER 1926-1941

In 1937-1939, the equipping of the tank troops was modernised and accelerated through imports from Czechoslovakia and France. As a result, in addition to the Armoured Cars Regiment, now called the 1st Armoured Cars Regiment and equipped with 126 Skoda LT 35 tanks (designation R-2 in Romanian service), on 1 November 1939 the 2nd Armoured Cars Regiment was created based in Bucharest and equipped with 75 Renault R35 (dubbed as R-1 in Romanian service) tanks.

In the same period, 35 AH-IV light tanks (Romanian designation R-1) were imported, along with a number of Tatra and Škoda armoured cars. These were to form four reconnaissance motor mechanised groups, one for each of the four cavalry divisions.

On 20 October 1939, the 1st Motomechanised Brigade was set up, that was to be renamed the Rapid Division on 1 September 1940.

After the arrival of the German Military Mission in Romania on 12 October 1940, the tank troops were reorganised and trained in keeping with the German doctrine. Training was carried on with the help of trainers from the German 13th and 16th armoured divisions brought to Romania.

On 19 January 1941, the Rapid Divison changed its name to the 1st Motomechanised Division, only to change it once again, on 1 March 1941, when by joining the 2nd Armoured Cars Regiment it formed the 1st Armoured Division, organised and led on the basis of the principles and doctrine of the German armoured divisions.

OPERATIONS IN BUCOVINA, BASARABIA, UKRAINE AND CRIMEA. 1941-1942

Tank units. In 1940 Romania had been forced to yield great parts of its territory: Northern Bucovina and Basarabia to the USSR, North-Western Transylvania to Hungary and Southern Dobrogea to Bulgaria. In order to recover these territories, Romania took the side of Germany and entered the war against the Soviet Union on 22 June 1941.

On the eve of the war against the USSR, the 1st Armoured Division was placed under the German 11th Army of the Antonescu Army Group (alongside the Romanian 3rd and 4th armies). The 2nd Armoured Cars Regiment, which had slow armour, and the 3rd Motorised Rifle Regiment were placed under the Romanian 4th Army, which was to operate in the south of Basarabia.

Initially, the 1st Armour Division moved forward towards Mogilev, then it took an important part in the fights carried on in the Cornești massif, and subsequently liberated Chișinău.

After forcing the crossing of the Dnestr, Army Group Antonescu was dissolved and the troops making it up were re-distributed. The 1st Armoured Division was placed under the Romanian 4th Army, which was assigned the mission to conquer Odessa. They crossed the Dnestr on the night of 5/6 August 1941, to be subsequently attached to lager units, which used particularly its tanks in smaller groups as infantry support. As a result of this, the combat capability of the division shortly diminshed. Consequently, on 20 August the **Mechanised Detachment Colonel Eftimiu** was formed of those elements of the division that still had combat capability (one tank battalion R-2), replaced by the 2nd Armoured Cars Regiment beginning with 1 September. On 20 September, through the addition of new units, it became the **1st Assault Detachment,** fielding special troops and one tank battalion (12 tanks R-2 and 10 tanks R-35). The detachment was to be used for breaking through the fortified defences at Odessa during the decisive assault on that city.

On 16 October 1941, the 1st Assault Detachment, jointly with the 7th Mixed Cavalry Brigade, was among the first units to enter Odessa. It was dissolved on 24 October 1941.

ARMOURED CAVALRY RECONNAISSANCE GROUPS

On 28 September 1940 the cavalry divisions had been dissolved, being replaced by six cavalry brigades designated by the the following numbers: 1, 5-9.

In 1941, the 5th, 6th and 8th cavalry brigades were brought together to from the Cavalry Corps, which jointly with the Mountain Corps formed the Romanian 3rd Army. Each brigade had a mechanised reconnaissance grop. The armoured element of the reconnaissance group consisted of one squadron of light reconnaissance tanks R-1; each squadron had two platoons (four tanks), with the independent brigades, and three platoons (six pieces) with the brigades making up the Cavalry Corps. The 1st, 7th and 9th cavalry brigades took part in the siege of Odessa, co-operating many a time with units of the 1st Armoured Division.

Initially, the Cavalry Corps fought in Northern Bucovina, until it reached the Dnestr alignment. On 17 July 1941, the Romanian 3rd Army came under the command of the German 11th Army. The Cavalry Corps participated in the actions carried on in Ukraine and nord-east of the Azov Sea.

The mechanised squadrons of the cavalry brigades were most often used as intervention forces meant to reinforce a combat disposition under threat or to closely pursue retreating enemy forces. Detachments consisting of motorised cavalry regiments plus one or several mechanised squadrons were set up. The most important one was the **Mechanised Detachement Colonel Radu Korne**, which took part in the first attack on Sevastopol (17/26 December 1941), in the fights against the Soviet bridgeheads at Kerch and Feodosiya (27 December 1941-21 January 1942), and in the winning back of Kerch and the annihilation of the Soviet bridgehead in the Kerch Peninsula.

THE FIGHTS IN KUBAN, STALINGRAD AND AT THE BEND OF THE DON RIVER. 1942-1943

The 1st Armoured Division. During the rebulding of 1942, the decision was taken to withdraw the 2nd Armoured Cars Regiment from the 1st Armoured Division, on account of its obsolete equipment, and to keep it in the rear of the front for training purposes and security missions at strategically important targets in Romania's territory.

As of September 1942, the 1st Armoured Division engaged in the fighting delivered at the bend of the Don River. There, the 1st Armoured Cars Regiment, which was part of it, received 22 German medium tanks PzKpfw III (Romanian designation T-3) and PzKpfw IV (Romanian designation T-4), in addition to the

R-2 tanks it already had. On 29 October, the division received two more captured Soviet tanks (one of 7 tons, the other one of 12 tons), that had been repaired in the division workshops.

Beginning with 10 November 1942, the Romanian 1st Armoured Division, jointly with the German 22nd Armoured Division, made up the XLVIII Army Corps. However, the combat capability of this armoured corps was low because the Romanian division was poorly equipped, while the German division had sustained heavy casualties in the fights carried on during the previous period (the operational capability of the 20th Panzer Regiment, for example, was just 25 %).

On 19 November 1942, the Soviets triggered off the offensive on Stalingrad, the main blow being aimed at the combat positions of the Romanian 3rd Army. As a result, the 1st Armoured Division moved on jointly with the German 22nd Armoured Division to cover the breakthrough in the front and to relieve the Romanian Division Group General Lascăr, that had ben encircled by the Soviet troops. The fights were carried on in extremely severe weather conditions (minus 20-25°C, snow storm and heavy snowing), and the divisions failed to attain their aim. The Lascăr Group was captured by the Soviets on the night of 24/25 November. During the fights carried on over 20-26 November, the 1st Armoured Division sustained 1,896 casualties (dead, wounded and missing) and lost 84 tanks (destroyed or crippled), while the losses inflicted upon the enemy stood at 5,301 manpower (dead and prisoners) and 151 tanks put out of action. After 26 November, the two divisions withdrew on the River Chir alignment, which they defended until 16 December 1942. Afterwards, the 1st Armoured Division, together with the other Romanian and German troops, withdrew westwards under the pressure put by the Red Army, which had broken the front of the Italian 8th Army.

The 1st Armoured Division crossed the Donets River and took part in combat until 1 January 1943, when it was pulled out of the line and sent to Romania.

Cavalry mechanised groups and detachments. In August-September 1942, the Romanian Cavalry Corps (the 5th, 6th and 9th cavalry divisions)[1], who fought under the German XLIX Army Corps, was engaged in battle for the conquest of Kuban. The Cavalry Corps captured the port of Blagoveshchenskaia on 25 August 1942, the port of Anapa on 31 August, and jointly with the Germans the port of Novorosiisk on the Black Sea coast on 11 September.

The cavalry tanks were used in the same way as in the previous year, namely as pursuit units during offensive actions or as reinforcement elements against Soviet resistance. One such example is the Motomechanised Detachment Capitain Alexandru Frank (organised by the 5th Cavalry Division), which fought over 6-14 August 1942. On 25 August, the Motomechanised Group Colonel R.Korne was formed, organised again by the 5th Cavalry Division to push the offensive towards Anapa, that would play a decisive role in the capturing of the port.

The following cavalry troops took part in the battle for Stalingrad: the 1st and 7th divisions, as part of the Romanian 3rd Army, and the 5th and 8th divisions, placed under the Romanian 4th Army. The divisions had motomechanised reconnaissance groups. Deployed on the main direction of the Soviet blow, the 1st and 7th cavalry divisions lost all their R-1 tanks, destroyed or out of fuel, during the first days of the Soviet offensive. On the Romanian 4th Army side, the experimented Colonel Radu Korne led Detachment Korne (the 6th Roşiori Mechanised Regiment, of the 5th Cavalry Division, and almost all troops of the 8th Cavalry Division, the mechanised squadron of the division among them), set up on 21 November and dissolved on 27 November. The detachment was used to deal with difficult situ-

[1] In March 1942 the cavalry brigades, like the mountain brigades, were converted into divisions.

ations on the front of the Romanian 4th Army, with temporary support from various German armoured units until the arrival of the German 6th Armoured Division.

ARMOURED CARS BATTALION T-38 IN KUBAN AND CRIMEA. 1943-1944

On 11 May 1943, in order to counterbalance the lack of armour needed by the Romanian Cavalry Corps and Mountain Corps engaged in combat in the Taman Peninsula bridgehead, the Germans transferred 50 PzKpfw 38 (t) tanks (Romanian designation T-38) to the two corps. On 5 July 1943, these formed up the Armoured Cars Battalion T-38 (consisting of the 51st, 52nd and 53rd independent companies, 15 tanks each, with five tanks kept in the battalion reserve), subordinate to the 2nd Armoured Cars Regiment.

The companies were engaged in the operations carried on by the Cavalry Corps in the Taman bridgehead in Kuban; later on, they fought in Crimea, to defend the Azov Sea coast against Soviet attempts to land in the north of the Kerch Peninsula, in combats against partisan units or in the actions launched south of Kerch and at Eltigen. They also contributed to checking the advance of the Soviet troops that were attempting to penetrate into Crimea via the Perekop Isthmus. On 22 January 1944, the Armoured Cars Battalion T-38 had 19 serviceable or damaged tanks. In April 1944, it was withdrawn towards Sevastopol, once with the advance of the Soviet troops, and then evacuated to Romania in mid-May 1944.

REORGANISATION OF THE ARMOURED TROOPS. 1943-1944

Organisation. After it returned to Romania in March 1943, the 1st Armoured Division entered a rebuilding and training programme that lasted until mid-August 1944. At about the same time, the 8th Cavalry Division was converted into an armoured division, while the 1st and 5th cavalry divisions became motomechanised divisions. Shadow divisions, called training divisions, were also set up.

For the reorganisation of the 1st Armoured Division "România Mare" [2], a training nucleus was formed called **Rapid Armoured Detachment**, in expectation of matériel to arrive from Germany.

Training. In 1943, during the first months following withdrawal from the front, the main concern of the division command was to bring units to strength and to repair the matériel saved from Stalingrad. Training developed with matériel provided by Germany in the Training Centre of the Motomechanised Troops in Târgoviște and in the AT Training Centre at Mihai Bravu.

ACTIONS CARRIED ON IN TRANSNISTRIA AND DEFENCE OF MOLDOVA. 24 FEBRUARY-23 AUGUST 1944

In spring 1944, in the wake of the Soviet offensive, units of the 1st Armoured Division were again deployed on the front in Moldova.

One such unit was the **Cantemir Mixed Tank Group**, an armoured group formed on 24 February 1944 with matériel from the 1st and 2nd armoured cars regiments (some 70 T-3, T-4, R-2, R-35 tanks, plus assault guns (TAs) and TACAM T-60 self-propelled guns. It was fielded in the Rahnyi-Leskovie area (51 km south of Vinitsa) and Mytki (60 km south-east of Vinitsa) in Transnistria. The group remained on the front till 18 April 1944, when it was dissolved.

The 1st Armoured Division was rebuilt in the period previous to the launching of the Soviet offensive, also known as the Iași-Chișinău operation, on the front in Moldova. It was placed under the Wöhler Army Group. On

[2] Called so beginning with 26 April 1944.

the night of 19/20 August, two German armoured units – **Armoured Detachment Kessel** and **Armoured Detachment Brausch** – came under its command. The 1st Armoured Division and the two German units were assigned the mission to rebuild the defences that had been disrupted by the armour of the Soviet 29th Army on 20 August. Even though it inflicted considerable losses on the enemy, the Romanian division failed to push back the Soviet troops, and its troops were dispersed. However, the latter formed two *ad-hoc* detachments: **Detachment Colonel Constantinescu**, with the German Armoured Detachment Brausch under its command, and **Detachment Colonel Nistor**, with the German Armoured Detachment Kessel under its command.

While threatened with encirclement, the two detachments fought fiercely and kept on retreating until they were able to get hold of good positions west of the Siret River on 23 August at dawn. There, the division put its pieces together and ceased any military action against the United Nations, like the rest of the Romanian troops, on the night of 23/24 August 1944. In the ensuing days, it was for its greatest part captured by the Soviet troops. Part of the division, stuck at Roznov (south of Piatra Neamț), reached an agreement with the Soviets and formed an armoured detachment that continued to fight under command of the Soviet 7th Guards Army.

The 8th **Armoured Cavalry Division** and the 5th **Motorised Cavalry Division**, that were undergoing organisation and equipping, were not able to actually take part in combat. The 8th Armoured Cavalry Division was due to take over the armoured matériel in Tecuci, but due to circumstances it failed to do so, and the tanks and assault guns there were taken by the German Armoured Detachment Braun.

ACTIONS CARRIED ON BY THE ROMANIAN TANK TROOPS IN BUCHAREST, BĂNEASA, OTOPENI AND THE PRAHOVA VALLEY. 24-31 AUGUST 1944

The situation of the armoured troops on the night of 23/24 August. Apart from the 1st Armoured Division that was at the front, in the rear there were the 1st Armoured Division (Training), one R-35 tank battalion, two FT-17 tank battalions, the T-38 company and one company of armoured cars (12 pieces). Several armoured vehicles of the T-4, TAs and TACAM type, but also AB and SPW, were at the Training Centre of the Motomechanised Troops in Târgoviște.

Armoured Detachment Niculescu in the fights put up in Bucharest, Băneasa and Otopeni. On 24 August, in the afternoon, Armoured Detachment Niculescu , set up at the Training Centre of the Motoechanised Troops in Târgoviște, was committed to battle. It consisted of 10 T-4 tanks, 10 TAs and 20 TACAM R-2s, one motorised rifle battalion and one artillery battalion (12 Reșița 75 mm AT guns, 1943 model). After fighting the German troops in Bucharest, Băneasa and Otopeni, on 28 August Armoured Detachment Niculescu was integrated into the Motomechanised Corps Geenral Rozin, specially created to provide support to the Romanian 4th Army for the liberation of North-Western Transylvania.

Actions carried on in the Prahova Valley. Acting in the area was the 5th Territorial Corps, which had under its command an armoured detachment led by Major Victor Popescu. The detachment had been formed with matériel from the 1st Armoured Division (Training), consisting of one R-2 company, one T-38 platoon, one R-35 platoon and subunits from the 3rd Motorised Rifle Regiment (Training). On 27 August, the detachment was reinforced with two batteries of self-propelled guns (probably TACAMs). The last fights took place on 30-31 August, German resistance ceasing after that date.

LIBERATION OF TRANSYLVANIA

Armoured Detachment Lieutenant-Colonel Matei. Formed on 25 August from remnants of the 1st Armoured Division left north of the Trotuş River following an agreement with the XXIV Guards Corps of the Soviet 7th Guards Army,the detachment consisted of one motorised rifle battalion, one armoured battalion (nine T-4 and seven TAs), and one AT 75 mm artillery battalion (12 pieces).In terms of manpower, the strength of the detachment was 1,058 military. It fought to break the German defences in the Ghimeş-Palanca Pass, then pushed on into North-Eastern Transylvania up to the Niraj Valley (12 km south-east of Târgu-Mureş) and subsequently attained the Mureş River on 28 September. On 29 September, the Armoured Detachment Matei returned under Romanian command.

Motomechanised Corps General Rozin. Formed on 28 August out of the 9th infantry and 8th motorised cavalry divisions as well as the Armoured Detachment General Niculescu, the corps consisted of one armoured battalion (12 T-4s, 12 TAs and 12 TACAM R-2s), one motorised rifle battalion, three infantry battalions, one AT artillery battalion (12 Reşiţa 75 mm guns),three heavy artillery battalions (150 mm) and two battalions of 105mm long guns.The corps was subordinate to the Romanian 4th Army. Beginning with 5 September, the corps engaged in combat in order to check the offensive of the Hungarian 2nd Army; on 9 September, it advanced towards Târnăveni (Dîciosînmartin)-Luduş. On the night of 16/17 September, the corps forced the crossing of the Mureş River and established a bridgehead in the Iernut-Cipău area (20 km south-west of Târgu Mureş). There it engaged in combat till 30 September, when due to the casualties sustained, it was withdrawn from the front line and dissolved alongisde with what had been left of the Motomechanised Corps General Rozin.

Armoured Group of the Romanian 4th Army. The group was created on 30 September from units of the Armoured Detachment General Niculescu and units of the Armoured Detachment Lieutenant-Colonel Matei to mount a decisive offensive for the liberation of North-Western Transylvania. It consisted of 10 T-4s, eight TAs and 16 TACAM R-2s. Beginning with 9 October, the group pushed the attack towards Cluj, then, divided into two sub-groups, moved towards north-east through the valley of the Feiurd River (north of Cluj) and towards Gherla through the valley of Someşul Mic River. After 25 October, the group was included in the vanguard of the VI Army Corps and took part in the the combats unfolded in Hungary in the Carei-Nyirbator-Nyiregyháza direction (48 km north of Debreczen), contributing to the capture of Nyirbator (48 km north-east of Debreczen). The group was dissolved in early November.

On 26 October 1944, the Allied Control Commission (Soviet) imposed on Romania a reduction of the troops in the rear of the front.Among the disbanded units there was also the 1st Armoured Division (1st Armoured Cars Regiment, the 3rd and 4th motorised rifle regiments, the 1st Motorised Artillery Regiment, the 8th Motorised Engineer Regiment, the Motorised Specialties Group). The provisions of the protocol were implemented beginning with November 1944.

THE 2ND ARMOURED CARS REGIMENT IN COMBAT MISSIONS IN SLOVAKIA, AUSTRIA AND CZECHIA

In early 1945, the Romanian Army had only one tank regiment – the 2nd Armoured Cars Regiment, sent to the Slovak front in February 1945 and placed under the command of the 27th Tank Brigade of the Soviet 7th Guards Tank Army. The regiment fought west of the Hron River. On 28-30 March, the regiment sustained heavy losses of matériel while forcing the

crossing of the □itava and Nitra rivers, then it took part in the capture of Bratislava and entered the city on 4 April.

From 9 April onwards, it took part in the conquest of the oil fields in the neighbourhood of Vienna, where it sustained heavy losses. From the tanks that were still serviceable, a mixed company was formed, which continued to fight in Austria over 19 April-9 May and then moved towards south-east of Brno. On 14 May, the regiment came under the command of the Romanian 1st Army. It returned to Romania on 22 July 1945.

ARMOURED TROOPS AFTER WORLD WAR II

15 June 1945 saw the re-establishing of the 1st Armoured Cars Regiment which, jointly with the 2nd Armoured Cars Regiment, formed the **1st Armoured Cars Brigade.** The two regiments were equipped with German T-4 and T-5 (PzKpfw V Panther) captured tanks and assault guns, tank destroyer or mounted guns: TAs, Jagdtpz or Hummel.

In 1947, the 1st Armoured Cars Brigade was dissolved and its matériel was transferred to **Armoured Division Tudor Vladimirescu-Debreţin** and **Motomechanised Division Horea, Cloşca şi Crişan.** The two divisions were formed based on the volunteer divisons set up in the USSR from Romanian prisoners, and they represented the armed forces of the new communist régime.

On 1 May 1949, the two divisions were brought together to form the **V Tank and Self-Propelled Guns Corps** consisting of three tank brigades, one mounted guns regiment, motorised infantry and artillery units, etc.

EQUIPPING OF ARMOURED TROOPS

In 1919-1920, the tank troops received 74 French Renault FT 17 tanks. In 1937-1939 they were further equipped with 126 Škoda LT-35 (R 2) tanks from Czechoslovakia and 41 Renault R 35 (R 35) tanks from France. The 1st Armoured Cars Regiment received the R 2 tanks, while the 2nd Armoured Cars Regiment received the R-35 tanks (41 imported in 1939 and 34 taken over from the Polish 21st Armoured Regiment that had taken refuge in Romania that year).

During the same period, for the equipping of the cavalry imports were made consisting of 35 AH-IV (Romanian designation R 1) light tanks and a few Tatra and Škoda armoured cars that were to form the motomechanised reconnaissance groups of the four cavalry divisions.

Beginning with 9 October 1942, the Romanian Army was equipped with German medium tanks. Initially, a number of 11 PzKpfw III Ausf N (Romanian designation T 3) tanks and 11 PzKpfw Ausf G (Romanian designation T 4) tanks were imported that would be engaged in battle at the bend of the Don River. In the same period, the 1st Armoured Division further received 10 SdKfz 222 armoured cars (Romanian designation AB). In the spring of 1943, the Germans sent 50 È.K.D. LT 38 tanks (Romanian designation T 38) from the A, B, and C type to the front in Crimea.

In 1943-1944, the Romanian Army imported from Germany, in keeping with the "Olivenbaum" programme, tanks, assault guns, armoured cars and armoured carriers for the equipping of the 1st Armoured Division and the 5th and 8th motorised cavalry divisions. Likewise, a number of armoured vehicles were taken from the German troops in Romania.The total number of the weaponsry delivered was cca 129 T 4 tanks and 108 TAs assault guns.

At the same time, the Romanians began their own programme of converting older type or Soviet captured armour. In 1943, 34 TACAM T 60 self-proppeled guns were produced by mounting the 76.2 mm Soviet gun on the chassis of the Ţ-60 tank, and 30 Soviet STZ Konsomolets armoured tractors were repaired. In 1944, 30 R 35 tanks were rearmed with Soviet 45 mm AT guns and named Vânătorul de

Care R 35 (Transformat), and 21 R 2 tanks were converted into self-propelled guns by receiving the Soviet AT 76.2 mm md 1941 gun and were designated TACAM R 2. The star of the programme was undoubtedly the making, based on an original project, of the Romanian "Mareşal"tank destroyer, which entered serial production in September 1944.

After the war, the Romanian armour brought units to strength by equipping them with tanks and assault guns, tank destroyer or mounted guns from German captures. Among them there were new type tanks such as the heavy PzKpfw V Panther tanks and the Hummel and JgdPz IV mounted guns. These weaponry were used till the early fifties, when they were replaced with Soviet matériel (T 34 tanks and SU 76, SU 100 and ISU 152 self-propelled guns.

PAINTING AND MATRICULATION OF TANKS, ASSAULT GUNS AND SELF-PROPELLED GUNS. 1919-1947

In 1919-1925, the Romanian tanks were painted in the same camouflage colours as the French Army. From 1925 and until the early thirties, they were painted ash-grey, which was the standard colour of the weaponry of the Romanian Army. From the early thirties onwards, the khaki/olive green colour was adopted, the same as for the entire matériel and weaponry of the Romanian Army.

In 1919-1939, there was no matriculation in the strict sense of the word. Before 1936, each Romanian tank or armoured car had a name written in white paint representing either the place of a famous battle in the history of the Romanians (for instance **Mărăşti**) or the name of a devastating weather element (such as **Lightning**). After 1937, a more complex system was adopted. Thus, on the turret of the R-1 and R-2 tanks the cipher of King Carol II was painted in yellow (sometimes red) paint (replaced by a circle during the first months of 1941), surrounded by a laurel leaves wreath and topped by the royal crown. As of September 1939, the matriculation system was improved through the assignment of matriculation numbers, written on the front and rear of the vehicle, numbers that were preceded by figure **0 (zero)**, for instance 010.685, an indication that the vehicle belonged to the army. Also, it was decided that each tank should have a unit serial number written on the right side of the armoured body (ex.**Sr. 65**).

During the first months of 1941, it was decided that the number of the tank should be preceded by letter **U**, an indication that it belonged to the land forces (ex. **U-039.247**). The system was used till 1950.

After Romania entered World War II, an additional number, of a larger size, similar to the one used by the German armoured troops, was written on the turret of R-2 tanks (ex. **I 024**). This became the only pattern used by the Romanian tanks on the front, whether T-38, T-3 and T-4 tanks or TAs assault guns, and it was used till November 1944. Also, on both sides of the chassis, King Michael's cipher, the so-called "King Michael's Cross" (four **M** letters arranged to form a cross) was painted in white. In addition to that, on the engine hood at the rear of the vehicle there was painted the cross used by the Romanian military aircraft (four **M** letters arranged to form a cross and painted in white, with a tricolour cockade in the centre, with the red, yellow and blue colours following in succession from the outside towards the centre; the inside of the cross was painted yellow).

The R-35 tanks had a "Michael's Cross" of a larger size, painted in white, on the rear of the armoured body, with the matriculation number written inside it. Command tanks had an additional blue line painted lengthwise of the turret.

On the R-1 tanks, on the left side of the turret, there was the figure of "St George killing the dragon" (patron of the cavalry) painted in white, while on the lateral and front sides of the chassis there was the Romanian tricolour cockade.

In 1943-1944, the German model tanks had the tactical number and "Michael's Cross" painted in white.

Generally, the painting of the Romanian armoured vehicles remained the same till 23 August 1944, although one may come across variants of the signs used. In some circumstances, and particularly on the eastern front, the Romanian armoured vehicles also carried German symbols (the German cross) alongside the Romanian ones.

After 1 September 1944, "Michael Cross" was replaced by the tricolour cockade. While fighting under Soviet command, the Armoured Detachment Lieutenant-Colonel Matei used a tactical sign in the form of a square painted in white on the turret.

During the fights carried on in Slovakia, Austria and Czechia, the 2nd Armoured Cars Regiment had a khaki star in a white circle or a white star painted on the turret.

In 1945-1947, tanks had on the turret King Michael's cipher painted in red, yellow and blue, surrounded by a white line and topped by the royal crown painted in white. On the front plate, between the machine-gun and the driver's hatch-door, there was the royal crown painted in white.

After 30 December 1947, when Romania was proclaimed a people's republic by the communists, on the tank turrets there was a circle painted in red, yellow and blue, with the letters R, P and R, standing for the People's Republic of Romania, written on each of the three colours. The symbol was used until 1951.

BIBLIOGRAFIE

Mark Axworthy, Cornel Scafeş, Cristian Crăciunoiu, *Third Axis, Fourth Ally. Romanian Armed Forces in the European War, 1941-1945,* Arms and Armour, London, 1995.

Bârzotescu, L., *Automobilele blindate şi întrebuinţarea lor în războiul modern, 1916 – 1918. Contribuţii la istoria războiului nostru,* în "România Militară", an XLV, mai – iunie, nr. 5 – 6, p. 342 – 353.

Joachim Baschin, *Der Panzerkampfwagen 35 (t).* Motorbuch Verkag, Tom Modellbau, f.l., 2001.

P.Chamberlain and H.L.Doyle, *The Panzerkampfwagen III and IV and their Derivatives,* ISO Galago, Bromely,1989.

Cristopher Chant, *Twentieth Century War Machines,* Chancellor Press, London, 1999.

Vladimir Francev, *Exporti Tanéiky Praga,* MBI, Praha, 2004.

The Illustrated Encyclopedia of the World's Tank and Fighting Vehicles, ed. 5a, Salamander book, London, 1981.

Cornel I. Scafeş, *Armament antitanc Din dotarea armatei române în 1941-1945 în colecţiile Muzeului Militar Naţional,* în "Buletinul Muzeului Militar Naţional. Serie nouă", nr. 1/2003, Partea I, p.275-277.

Cornel I. Scafeş, *Vânătorul de care "Mareşal"*, în "Buletinul Muzeului Militar Naţional. Serie Nouă", nr. 2/2004, p.210-237.

Cornel I. Scafeş, Horia Vl. Şerbănescu, Ioan I.Scafeş, Cornel Andonie, Ioan Dănilă, Romeo Avram, *Armata Română. 1941-1945,* Editura RAI, Bucureşti, 1996.

PLANȘA I / PLATE I

PRIMELE TANCURI. 1919-1936

1. Tanc Renault FT 17 „Mascul", 1919-1925:

Tancurile Renault FT 17 au fost inițial vopsite în culoarea „bleu artillerie", culoarea materialului de război francez. Este posibil ca după câtva timp ele să fi fost revopsite în culoarea gri-bleu adoptată pentru toate trăsurile armatei prin decizia ministeriala nr. 2994 din 28 mai 1911. Această culoare a fost, la rândul ei, schimbată în kaki după 1923. Exista obiceiul ca fiecare vehicul să poarte un nume propriu, inspirat de victoriile repurtate de armata română în decursul istorici sau care sugera unele însușiri deosebite: forță, acțiune, viteză. În teminologia epocii, tancurile Renault FT 17 echipate cu tun erau denumite „mascul", iar cele cu mitralieră, „femelă". În timpul celui de-al doilea război mondial, tancurile Renault FT 17, au fost vopsite kaki, ca și restul vehiculelor armatei dar nu au mai purtat nume proprii.

2. Turela tancului Renault FT 17 „Femelă", 1919-1925:

Numele erau de obicei inscripționate pe partea dreaptă a turelelor tancurilor, pentru a fi vizibile din tribuna oficială în timpul paradelor militare.

3. Sergent-major din trupele de tancuri, ținuta de serviciu și campanie, md. 1930:

Inițial, ofițerii și soldații din Batalionul carelor de asalt au purtat uniforme de culoare gri-bleu, ca și ale celorlalți militari. Prin Înaltul decret nr. 1629 din 19 aprilie 1920, ofițerii acestei unități trebuiau să aibă ca semn distinctiv, un tanc în miniatură, brodat cu fir auriu, plasat pe brațul stâng. Gradele inferioare urmau să aibă același însemn, dar brodat din lână galbenă. Culoarea uniformelor armatei a fost schimbată în kaki, prin Înaltul decret nr. 2802 din 5 iunie 1923, croiul și toate celelalte însemne rămânând neschimbate. În 1930, culoarea gri a devenit culoarea distinctivă a armei tancurilor. La ținuta de serviciu și de campanie tanchiștii purtau o haină din piele neagră, cu guler din postav și petlițe cenușii. Casca de tanchist, era realizată dintr-o cască Adrian căreia îi fusese demontată viziera anterioară, pentru a nu-l incomoda pe mecanicul conductor atunci când privea prin vizor. În locul vizierei era fixată o bandă din piele. Aceste căști au fost purtate și in primele luni ale celui de-al doilea război mondial, de tanchiștii de pe tancurile R 2 și R 35.

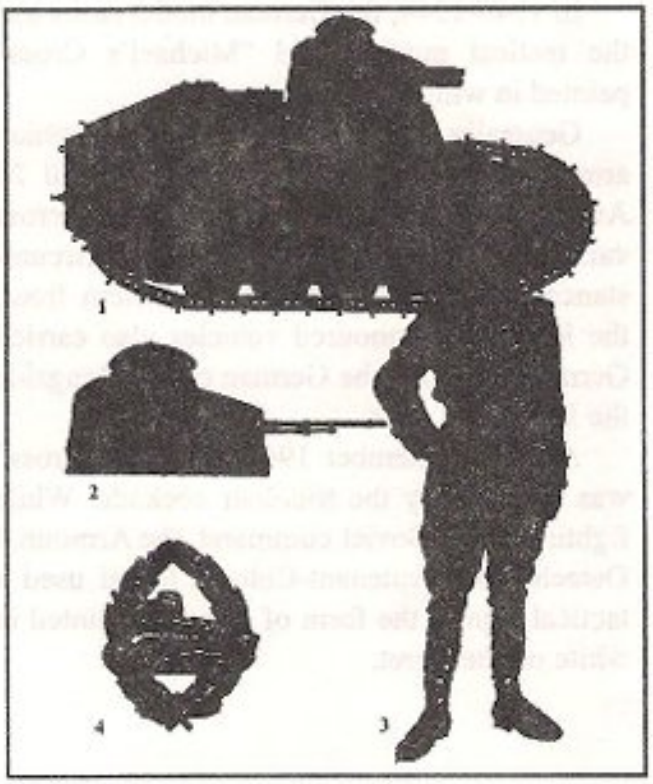

4. Insigna de conductor de tancuri brevetat, md. 1920:

Insigna de conductor brevetat de tanc a fost adoptată prin Înaltul decret nr. 1629 din 19 aprilie 1920. Ea era purtată de ofițerii și trupa care conduceau efectiv tancurile « dovedind cunoașterea amănunțită a materialului, conducerei și întrebuințării lui », fiind plasată pe partea stângă a pieptului. Era confecționată din metal alb și se acorda prin ordin de zi, în urma unui concurs de specialitate organizat în cadrul unității.

THE FIRST TANKS. 1919-1936

1. ***Tank Renault FT 17 „Male", 1919-1925:***

The tanks Renault FT 17 were initially painted in "bleu artillerie", that was the colour of the french war equipment. A few years later the tanks were repainted in gray-blue colour adopted by the ministry decision nr. 2994 of May 28, 1911. That colour was again changed into khaki after 1923. It was the habit to give names to the military vehicles drew upon the victories won by the Romanian army along the history or that suggested special features

such as: force, action, speed. According the period vocabulary the tanks Renault FT 17 equipped with guns were called "Males" and those equipped with machine-guns, "Females". During the second world war the tanks Renault FT 17 were painted in khaki colour as other army vehicles, but they didn't have names.

2. *Turret of the tank Renault FT 17 „Female", 1919-1925:*

The names were usually written on the right side of the turret, in order to be visible from the official stalls during the military parades.

3. *Sergeant-major of the armoured units, M. 1930 service and campaign dress.*

Initially, the officers and men of the Assault Vehicles Battalion wore grey-blue uniforms, as other military personnel. By the Royal decree nr. 1629 of April 19, 1920, the officers of this unit should have as a distinctive badge, a small tank, embroidered in gold, fastened on the left arm. Other ranks should have the same badge made of yellow wool embroidery. The army uniforms were changed in khaki by the Royal decree nr. 2802 of June 5, 1923, but the cut and all other badges remained unmodified. In 1930 the grey colour was adopted as the distinctive feature of the armoured troops personnel. On service and campaign uniforms they carried a black leather coat, with cloth collar and grey patches. The tank man helmet was made from an "Adrian" helmet on which the front brim was removed in order to not trouble the driver when he was looking through the tank sights. Instead of front brim a leather strap was added. These helmets were still carried during the first months of WW2, especially by the crews of R 2 and R 35 tanks.

4. *M. 1920 badge for the licensed tank driver.*

The licensed tank driver's badge was adopted by the Royal decree nr. 1629 of April 19, 1920. It should be carried by those officers and men who actually drove tanks "proving the detailed knowledge of the equipment and had driving and handling skills", fastened on the left side of the breast. It was made of white metal and was awarded by a unit order of the day as a result of a speciality examination held inside the unit.

PLANȘA II / PLATE II

TANCUL UȘOR DE CAVALERIE. 1937-1945

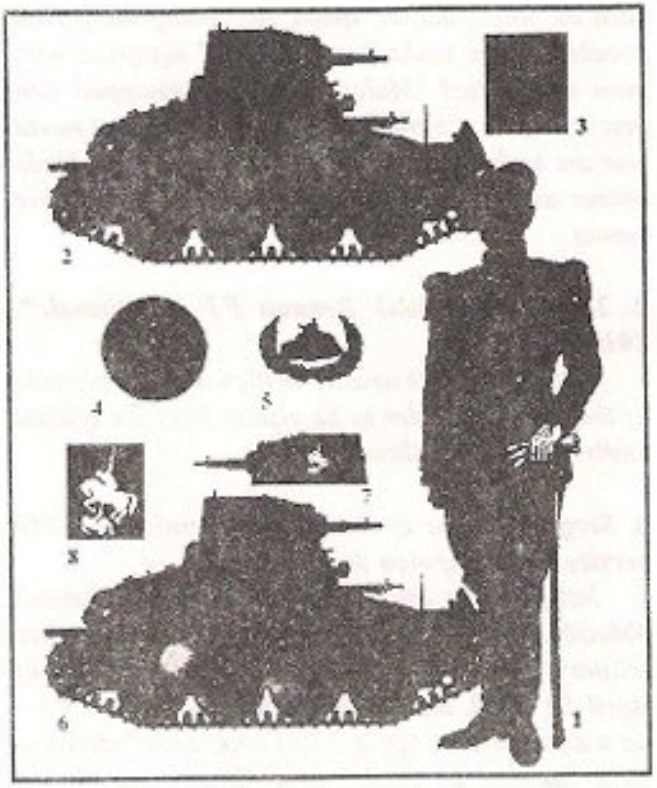

1. Locotenent din trupele blindate, ținuta de ceremonie, md. 1930:

Ținuta de ceremonie a ofițerilor din trupele de tancuri a fost adoptată prin înaltele decrete nr. 3667 din 7 noiembrie 1930 și nr. 1984 din 4 iulie 1934, prin care s-au operat modificări și la ținutele celorlalți ofițeri ai armatei române. Conform acestor acte normative, ofițerii de tancuri puteau să poarte, în afară de ținuta de serviciu, ținute de gală și ceremonie inspirate din vechile ținute ale armatei române, existente înainte de primul război mondial. În cazul ofițerilor din unitățile de care de luptă, neexistând o tradiție în ceea ce privește ținutele, a fost adaptată uniforma ofițerilor de infanterie, căreia i-a fost schimbată culoarea, din bleumarin în negru, și coifura, fiind adoptată bereta neagră, după modelul vânătorilor de munte. Ea era ornată pe partea stângă cu un oval din stofă gri în interiorul căruia era brodat, cu fir auriu, un tanc în miniatură. Bereta neagră va rămâne până la sfârșitul perioadei analizate coifura specifică a tanchiștilor români.

2. Tanc R 1 (CKD AH IV), 1937-1940:

Tancurile R 1 au fost vopsite în culoarea kaki, specifică armatei române. Pe partea dreaptă a turelei a fost aplicat cifrul regelui Carol II înconjurat de două ramuri de frunze de laur, surmontat de o coroană regală. Numărul de fabricație al vehiculelor (Sr. 1 - Sr. 35) era figurat cu vopsea neagră pe partea dreaptă a cutiei blindate.

3. Emblema tancurilor R 1 (CKD AH IV) și R 2 (Škoda LT 35), 1937-1940:

Conform unor surse, emblema era vopsită în culori naturale. Ea figura atât pe turela tancurilor R1 cât și a tancurilor R 2. După abdicarea regelui Carol II, în septembrie 1940, cifrul regal din interiorul emblemei a fost înlăturat. Ulterior, prin revopsirea și schimbarea completă a inscripționării tancurilor R 1, această emblemă a dispărut.

4. Paftа de centură md. 1930, pentru uniformele de ceremonie și gală ale ofițerilor de tancuri :

Însemnul de armă al trupelor blindate, care consta într-un mic tanc Renault FT 17, se regăsea pe toate accesoriile uniformei de ceremonie și gală a ofițerilor (paftaua de centură, leduncа, petlițele, emblema beretei). Deosebirea între cele două ținute, de ceremonie și de gală, consta în principal în faptul că la ținuta de ceremonie se purta leduncă, brâu din fir auriu, epoleți cu franjuri și beretă, în timp ce la ținuta de gală se purta centură de mătase neagră, epoleți-treflă.

5. Variantă a insignei de conductor de tancuri brevetat:

Au existat numeroase variante de insigne de conductor de tanc brevetat. Acestea erau confecționate în serii mici, la diferiți bijutieri, din inițiativa ofițerilor respectivi. Această diversitate era o consecință a faptului că decretul de înființare din 1920, nu dădea detalii privind aspectul acestui însemn.

6. Tanc R 1 (CKD AH IV), 1941-1943 :

În prima perioadă a campaniei pe frontul de est, tancurile R 1 aflate în subordinea Corpului de cavalerie nu au purtat însemne specifice. În unele cazuri era vizibil doar numărul de înmatriculare, 011.501 – 011.535, reprezentat cu negru pe un dreptunghi de culoare albă, plasat în partea frontală a cutiei blindate, conform reglementărilor din septembrie 1939. Unele blindate R 1 aveau cocarda tricoloră, de dimensiuni mari, plasată pe părțile laterale și frontală a cutiei blindate. Alegerea acestui simbol a fost oarecum surprinzătoare având în vedere că restul blindatelor armatei aveau ca semn distinctiv « crucea Mihai ».

7. Turela tancului R 1 (CKD AH IV), vedere din stânga, cu emblema cavaleriei, 1941-1943:

Pe partea laterală a turelei unor tancuri R 1 era

reprezentată emblema cavaleriei : Sfântul Gheorghe omorând balaurul. Este posibil ca această emblemă să fi fost doar un însemn de unitate, el fiind întâlnit doar la unele subunități motomecanizate ale cavaleriei.

8. Emblema cavaleriei reprezentată pe turelele tancurilor R 1 (CKD AH IV) :

Emblemele de unitate şi mare unitate nu erau adoptate în mod oficial. Ele erau create din inițiativa militarilor din unitățile respective, dar erau tolerate de autoritățile militare superioare fiind apreciate ca un factor important în întărirea spiritului de corp.

THE LIGHT CAVALRY TANK. 1937-1945

1. *Lieutenant of the armoured units, M. 1930 ceremonial uniform:*

The ceremonial dress for tank officers was adopted by the royal decrees nr. 3667 of November 7, 1930 and nr. 1984 of July 4, 1934, that also have modified the uniforms of all Romanian army officers. According these authoritative documents, the tank officers could wear, apart their service and everyday uniform, gala and ceremonial dresses drew upon the old uniforms of the Romanian army. Concerning the tank officers dress, as it wasn't a tradition for their branch of service, a modified infantry uniform was adopted, made of black cloth instead of blue, with a black mountain troops style beret as head dress. It was adorned with a grey oval badge on the left side, in which a small gold tank was embroidered. The black beret will remain, until the end of the analyzed period, the typical headdress of the Romanian tank men.

2. *Tank R 1 (CKD AH IV), 1937-1940:*

The tanks R 1 were painted in khaki colour, typical for the Romanian army. On the right side of the turret was represented the king Carol's II cipher surrounded by two branches of laurel leaves heaving the royal crown above. The production serial numbers of the vehicles (Sr. 1 – Sr. 35) were written with black paint on the right side of the armoured hull.

3. *Badge of R 1 (CKD AH IV) and R 2 (Škoda LT 35) tanks, 1937-1940:*

According some sources, the badge was initially painted in natural colours. It was represented on the turret of both tanks R 1 and R 2. After king Carol's II abdication, in September 1940, the royal cipher on the interior of the badge was abolished. Subsequently, after the repainting and completely change of markings of the tanks R 1, this badge vanished.

4. *M. 1930 waist belt plate carried by tank officers on ceremonial and gala dress:*

The branch of service badge for armoured troops was a small tank Renault FT 17. It was represented on all accessories of officers' ceremonial and gala dress (belt plate, cartridge pouch, collar patches, beret badge). The difference between the ceremonial and gala uniforms, consisted mainly in the wearing of cartridge pouch, gold waist belt, fringed epaulettes and beret, for the ceremonial dress and a black silk waist belt, trefoil-epaulettes, visor cap and no cartridge pouch, for the gala dress.

5. *Variant of the licensed tank driver badge:*

Many variants of licensed tank driver badge have been made during the mentioned period. They were produced in small quantities, by different jewelers, from the officers' own initiative. This diversity was a consequence of the missing of explanatory details concerning the aspect of the badge, in the 1920 setting up decree.

6. *Tank R 1 (CKD AH IV), 1941-1943:*

During the first phase of the eastern front campaign, the tanks R1 subordinated to the Cavalry Corps, didn't carried any special markings. In some cases only the registration number was visible, 011.501 – 011.535, written with black on a white rectangle, according the September 1939 regulation. It was positioned on the front side of armoured hull. Some tanks R 1 had a big size tricolour roundel represented on the side and front of the armoured hull. The choosing of this symbol is somehow unexpected because all other Romanian military vehicles had the "Michael's Cross" as a distinctive marking.

7. *Turret of the tank R 1(CKD AH IV), a left side view, bearing the cavalry badge, 1941-1943:*

On the turret side of some tanks R 1 was represented the cavalry badge: Saint George killing the dragoon. This badge could be just a unit symbol as it was seen only at some subunits of the cavalry moto-mechanized troops.

8. *The cavalry badge painted on the turret of R 1 (CKD AH IV) tanks:*

The units and great units badges were not officially issued. These emblems seem to be created as a result of the unit personnel initiative, and were tolerated by the superior military authorities, who appreciated them as an important element to reinforce the unit "esprit du corps"

PLANȘA III / PLATE III

TANCUL RENAULT R 35 ȘI VARIANTELE SALE. 1937-1945

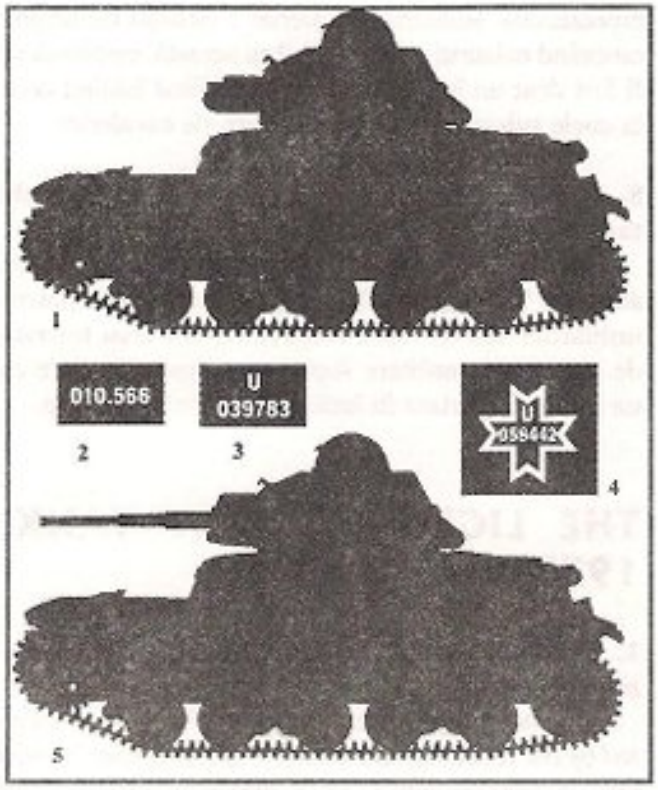

1. Tanc Renault R 35, de comandant de subunitate, 8 noiembrie 1941 :

Tancurile Renault R 35 fabricate în Franța pentru armata română au fost vopsite în culoarea kaki regulamentară. Nu există informații privind existența emblemei specifice (cifrul regelui Carol II încadrat de o cunună de frunze, având desupra o coroană), așa cum era reprezentată pe tancurile R1 și R2, dar este posibil ca aceasta să fi existat, deoarece tot materialul comandat pentru armata română la sfârșitul anilor 1930, inclusiv armamentul de infanterie, era marcat cu acest însemn. Tancurile Renault R 35 preluate în 1939 de la armata poloneză au fost vopsite în culori de camuflaj și și-au păstrat această înfățișare și în primele luni de război.

La începutul Campaniei din est tancurile Renault R 35 au avut ca semne specifice doar numerele de înmatriculare, vopsite cu alb pe fondul kaki al blindajului, iar ca semn de recunoaștere, « Crucea Mihai » figurată cu alb în partea din spate, dreapta, a cutiei blindate. Cu ocazia paradei desfășurate la Arcul de Triumf, la 8 noiembrie 1941, tancurile comandanților de subunități au avut o dungă, probabil albastră, dispusă orizontal, la mijlocul turelei. Începând din 1942, tancurile Renault R 35, așa după cum se poate vedea și cu ocazia paradelor de 10 Mai, nu mai aveau « Crucea Mihai », ci doar numerele de înmatriculare.

2. Număr de înmatriculare al unui tanc Renault R 35, 8 noiembrie 1941 :

În conformitate cu Decizia ministerială nr. 2345 din 1 septembrie 1939, tancurile Renault R 35 au purtat numere de înmatriculare, în cadrul seriei 010.501 – 010.575. Numerele erau repartizate pe grupe de autovehicule, începând cu nr. 1, și se deosebeau de numerele purtate de autovehiculele particulare prin aceea că aveau înainte cifra zero. Înmatricularea mașinilor militare se făcea prin grija Centrului de Instrucție Motomecanizat, în colaborare cu Ministerul de Interne. Aceste numere erau vopsite cu alb pe fondul kaki al cutiei blindate, atât în față, cât și în spate. Numărul prezentat aparține tancului R 35, al unui comandant de subunitate, participant la parada organizată la 8 noiembrie 1941, la Arcul de triumf din București, cu ocazia sărbătoririi eliberării Basarabiei și Bucovinei de către armata română. Pe front însă, numerele de înmatriculare ale vehiculelor blindate erau adesea acoperite cu vopsea.

3. Număr de înmatriculare al unui tanc Renault R 35, 10 mai 1942:

Începând din 1942, sistemul de înmatriculare al autovehiculelor militare s-a schimbat. Autovehiculele aparținând trupelor terestre aveau numere precedate de litera « U » (de la « Uscat »). În general, la tancurile Renault R 35, litera « U » era plasată deasupra numărului de înmatriculare.

4. Emblema de identificare a tancului Renault R 35 aflat la Centrul de Instrucție al Trupelor Motomecanizate de la Târgoviște, 1942:

La Centrul de Instrucție al Trupelor Motomecanizate de la Târgoviște era repartizat câte un tanc din fiecare tip aflat în dotarea trupelor române. Acestea erau folsite pentru instruirea echipajelor de tanchiști. Ele aveau ca semn distinctiv litera « I », vopsită cu alb, înscrisă într-un cerc, figurată pe partea anterioară și posterioară a apărătoarei de noroi din stânga. Toate blindatele centrului de instrucție purtau numere de înmatriculare dintr-o serie aparte : U-058440 pentru tancul R2, U-058442 pentru tancul R 35, U-058445 pentru tancul R1 (acesta a fost prototipul versiunii românești a tancului AH IV, construit la uzinele Malaxa, dar care nu a mai intrat în producția de serie), etc. În cazul tancului R 35 aflat în compunerea centrului de instrucție, numărul de înmatriculare de la spate era plasat în interiorul

« Crucii Mihai ». Pe front, în cele mai multe cazuri tancurile R 35 nu aveau numerele de înmatriculare iar pe spatele cutiei blindate era reprezentată cu vopsea albă doar « Crucea Mihai ».

5. Vânătorul de care R 35, Moravia, aprilie 1945:

Vânătorul de care R 35 a fost vopsit în culoarea kaki regulamentară şi probabil a purtat iniţial aceleaşi însemne („Crucea Mihai") ca şi tancurile R 35, deşi nu există fotografii care să certifice acest lucru. În timpul campaniei din vest toate vehiculele blindate româneşti au purtat ca semn distinctiv o stea cu cinci colţuri, kaki, plasată într-un cerc alb.

THE TANK RENAULT R-35 AND ITS VARIANTS. 1937-1945

1. Tank Renault R 35, of a unit commander, November 8th, 1941:

The tanks Renault R 35 produced in France for the Romanian army were painted in the regulation khaki colour. There are no information concerning the presence of the specific badge (representing king Carol's II cipher, surrounded by a wreath of leaves with a crown above), as it was painted on the turrets of tanks R 1 and R 2, but this badge might existed, because all the military equipment ordered at the end of 1930s, including the infantry weapons, bore this emblem. The tanks R 35 took in 1939 from the polish army were painted in the camouflage colours and they kept this appearance during the firs months of WW2.

At the beginning of the eastern front campaign the tanks Renault R 35 had only the registration numbers, written in white on the khaki background of the armoured hull, and as identification markings the "Michael Cross", painted white on the right side of the rear part of the armoured hull. During the parade of November 8, 1941, at the Arch of Triumph, in Bucharest, the tanks of the unit commanders had a horizontal stripe, probably of blue colour, on the middle of the turret. Starting from 1942, the tanks Renault R 35, didn't carried the "Michael Cross" anymore, but only the registration numbers, as it could be seen during the 10 May parades.

2. Registration number of a tank Renault R 35, November 8th, 1941:

According the ministry decision nr. 2345 of September 1, 1939, the tanks Renault R 35 had registration numbers within the series 010.501 – 010.575. The numbers were distributed on groups of vehicles, starting with nr. 1, and were different than the registration numbers carried by private vehicles because they had in front the cipher "0". The registration of military vehicles was made by the care of Moto-mechanized Training Center in cooperation with the Ministry of Interior. These numbers were white painted on the khaki background, in front and of the rear of the armoured hull. The number here represented was carried by the tank R 35 of a subunit commander, that participated on the parade of 8 November 1941 at the Arch of Triumph, to celebrate the liberation of Bessarabia and Bucovina by the Romanian army. However, on campaign the registration numbers of the armoured vehicles were often not visible.

3. Registration number of a tank Renault R 35, May 10th, 1942:

Starting from 1942 the registration system of the military vehicles has changed. Vehicles that belonged to the ground forces had numbers preceded by the letter "U" (from "Uscat" which means "Ground"). Usually on the tanks Renault R 35, the letter "U" was situated above the registration number.

4. Identification badge of the tank Renault R 35 belonging to the Motomechanized Troops Training Center of Târgoviște, 1942:

On the Moto-mechanized Training Center of Târgoviște was distributed a tank of every type existing in the Romanian army. They were used for the training of tanks crews. These vehicles had the letter "I", in white, placed in a circle, painted on the front and rear sides of the left mud guard. All tanks of the training center carried a special series of registration numbers: U - 058440 for the tank R 2, U – 058442 for the tank R 35, U – 058445 for the tank R 1(this was also the prototype of the Romanian made version of the tank AH IV, built by Malaxa factory, but it never saw series production), etc. As concerns the tank R 35 of the training center, the registration number of the rear was situated inside the "Michael Cross". On the battlefield, the tanks R 35 frequently didn't carry the registration numbers and on the rear of the hull was represented only the "Michael Cross" in white paint.

5. Tank destroyer R 35, Moravia, April 1945:

The tank destroyer R 35 was painted in the regulation khaki colour and probably at the beginning it had the same markings (the "Michael Cross") as the tanks R 35, although there are no photographic evidences to certify this. During the western campaign of the Romanian army all armoured vehicles carried as a distinctive badge a khaki five-pointed star, placed in a white circle.

PLANȘA IV / PLATE IV

TANCUL R 2 (ŠKODA LT 35). 1937-1945

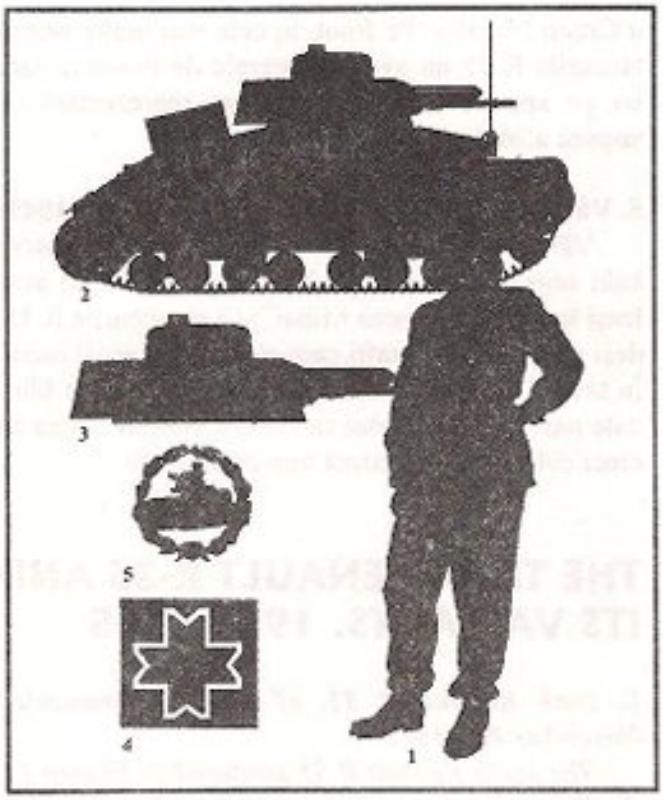

1. Soldat din trupele blindate purtând ținuta de campanie de vară, Frontul de est, 1941-1942:

Tanchiștii purtau uniforme model 1939, asemănătoare cu ale celorlalți militari ai armatei române. Bereta de culoare neagră era reprezentativă pentru militarii din trupele blindate. Subofițerii și trupa nu aveau emblemă la coifură. Pe timp de vară, era purtat un veston confecționat din doc, de culoare mai deschisă decât postavul pantalonilor. Iarna, tanchiștii erau echipați cu uniforme din postav și purtau căciuli din blană. Pentru comoditate, dar și pentru a-și proteja uniformele, echipajele blindatelor românești purtau adesea salopete din doc kaki.

2. Tanc R 2 (Škoda LT 35), Transnistria, august1941:

Tancurile R 2 erau vopsite în culoarea kaki. Emblema regală, modificată prin îndepărtarea cifrului regelui Carol II, a fost conturată cu vopsea kaki de o nuanță mai închisă decât vopseaua aplicată inițial în fabrică. Fiecare tanc avea inscripționată seria de fabricație: Sr. 1 – Sr. 126, figurată cu negru pe partea laterală a cutiei blindate. În timpul campaniei din est, tancurile R 2 au fost inscripționate cu "Crucea Mihai", vopsită cu alb de o parte și de alta a părții anterioare a cutiei blindate. Pe partea posterioară a turelei era figurat numărul de luptă, după modelul german, cu cifre albe realizate cu șablonul. Numărul, compus din trei cifre, indica compania, plutonul și numărul tancului în cadrul subunității. Astfel, tancul nr. 234, indica faptul că este al patrulea blindat din plutonul 3, compania a 2-a. Tancurile comandanților de batalioane aveau numere compuse din cifre romane, care indicau numărul batalionului în cadrul regimentului, urmat de numărul tancului comandant înscris cu cifre arabe (ex. I01). Tancul comandantului de batalion avea o antenă radio suplimentară, fixată la partea posterioară a cutiei blindate. Începând din septembrie 1939, tancurile R 2 au avut numere de înmatriculare cuprinse în seria: 010.001 – 010.126. În primul an de război numerele de înmatriculare ale tancurilor au fost acoperite. Începând din 1942 înmatricularea tancurilor R 2 a fost schimbată, ele având numerele: U-039101 – U-039226. În timpul iernii 1942-1943 tancurile R 2 au fost camuflate cu var pentru a le face mai puțin vizibile pe terenul acoperit de zăpadă. Capacul motorului, ținut deschis pe timp de vară pentru a facilita răcirea, lasa sa se vadă din lateral crucea de aviație.

3. Turela tancului R 2 (Škoda LT 35), 1937-1940:

Inițial, ca și tancurile R 1, tancurile R 2 au fost inscripționate cu emblema regală, reprezentată în culori naturale, dar după abdicarea regelui Carol II, cifrul acestuia a fost înlăturat. Emblema a fost păstrată și în timpul războiului, fiind "retușată" cu vopsea mai închisă decât fondul, pentru a o face mai puțin vizibilă.

4. Emblema de identificare pentru aviație, 1941-1944:

Pentru a facilita identificarea de către aviația proprie, în condițiile înaintării rapide în adâncimea teritoriului inamic din primele luni de război, pe capota motorului tancurilor Skoda R 2 era pictată "crucea de aviație" (emblema Forțelor Aeriene Regale Române).

5. Variantă a insignei de conductor de tancuri brevetat:

Un alt model al insignei de conductor de tanc brevetat. Inițialele „CL" semnifică „Care de Luptă". Exista o variantă de insignă asemănătoare dar care avea inițialele „AS", purtate, probabil, de conductorii brevetați de pe tunurile de asalt TAs.

THE TANK R 2 (ŠKODA LT 35). 1937-1945

1. *Private of the armoured troops wearing the summer campaign dress, Eastern front, 1941-1942:*

Tank men wore M. 1939 uniforms, similar to the other officers and men of the romanian army. The beret of black colour was representative for the armoured troops. NCOs and other ranks had no badge on the headdress. On summer time was carried a duck tunic, of a lighter shade of colour than the cloth of the trousers. On winter the tank men were equipped with cloth uniforms and woolen hats. For comfort reasons, but also to protect their uniforms, the Romanian tank crews often wore overalls made in khaki duck.

2. *Tank R 2 (Škoda LT 35), Transnistria, August 1941:*

The tanks R 2 were initially painted in khaki colour. The royal crest, modified by the removing of king Carol's II cipher, was outlined with a darker shade of khaki paint. Every tank has written in black colour the production serial number: Sr. 1 – Sr. 126, on the side of the hull. During the eastern campaign the tanks R 2 had the "Michael Cross" white painted on the two fore sides of the armoured hull. On the rear side of the turret was carried the battle number, made with white paint on a pattern, after the german model. The three ciphers number indicated the company, the platoon and the tank number within the unit. For example, the tank nr. 234, indicated that it is the fourth armoured vehicle of the third platoon, second company. The tanks of the battalion commanders carried numbers composed of roman ciphers, that indicated the number of the battalion within the regiment, followed by the number of the commander tank, written with Arabic ciphers (ex. I01). The tank of the battalion commander also had an additional radio antenna, attached on the rear of the armoured hull. Starting from September 1939, the tanks R 2 carried registration numbers situated within the series: 010.001- 010.126. On the first year of war the registration numbers of the tanks were hidden. Starting from 1942 the tanks R 2 registration was changed, they bearing the numbers: U – 039101 – U – 039226. During the winter 1942-1943 the tanks R 2 were camouflaged with lime in order to be less visible on the snow-covered landscape. The engine hatch covers were open almost all the time to improve the cooling of the engine, making visible half of the aircraft identification badge from aside.

3. *Turret of the tank R 2 (Škoda LT 35), 1937-1940:*

As the tanks R1, all the tanks R 2 were initially decorated with the royal crest, represented in natural colours, but after king Carol's II abdication, his cipher was removed. This emblem was also carried during the war, being "retouched" with a darker shade of paint, in order to make it less visible.

4. *The aircrafts identification badge, 1941-1944:*

For an easy aerial identification by the own and friend aircrafts, during the deep penetration of Romanian tanks into the enemy territory of the first months of war, on the engine hatch cover of tanks Skoda R 2 was painted the "air cross" (the Romanian Royal Air Force badge).

5. *Variant of the licensed tank driver badge:*

This is another model of the licensed tank driver badge. The initials "CL" mean "Care de Luptă" ("Fighting Vehicles"). There was a similar variant of the badge bearing the initials "AS", probably carried by the licensed drivers of the assault self-propelled guns, TAs.

PLANȘA V / PLATE V

ȘENILETA MALAXA ȘI TANCUL T 38 PE FRONTUL DE EST. 1941-1944

1. Șenileta Malaxa (Renault UE), 1939-1942:

Șeniletele Malaxa au fost vopsite în culoarea kaki. În majoritatea fotografiilor de epocă ele sunt inscripționate doar cu numerele de fabrică: 1 – 126. Acestea erau reprezentate cu vopsea albă pe părțile laterale ale blindajului, pe cutia de scule, și pe placa frontală, dreapta, a cutiei blindate. Această înmatriculare a fost utilizată atât pe frontul de est cât și cu ocazia paradei din 8 noiembrie 1941. Șeniletele Malaxa puteau tracta remorci cu șenile și/sau un tun antitanc Schneider, cal. 47 mm.

2. Placă mobilă care indica tractarea unei remorci:

Toate vehiculele militare care tractau remorci trebuiau să aibă un semn distinctiv, reprezentat printr-un triunghi de culoare roșie, purtat la partea superioară a caroseriei sau cabinei autovehiculului. Acesta era rabatabil și nu era ridicat decât atunci când remorca era atașată la autovehicul.

3. Numărul de înmatriculare al unei șenilete Malaxa (Renault UE), Frontul de est, septembrie 1941:

Ca și celelalte vehicule militare, șeniletele Malaxa au purtat numere de înmatriculare, chiar dacă nu există multe documente fotografice în acest sens. Într-o fotografie realizată pe frontul de est, probabil în Ucraina, în toamna anului 1941, poate fi văzută o coloană de șenilete Malaxa tractând remorci încărcate cu butoaie de benzină, având numere de înmatriculare. Acestea erau reprezentate cu alb pe placa frontală a cutiei blindate (ex. 021.288) .

4. Tanc T 38 <PzKpfw 38 (t)>, Crimeea, septembrie 1943 :

Cele 50 de tancuri T 38 livrate de Germania în toamna anului 1943 erau vopsite în culoarea gri închis (Schwarz Grau), folosită de Wehrmacht în primii ani ai războiului. Ele erau inscripționate cu simbolurile armatei germane : crucea neagră cu marginile albe și numere de luptă de culoare roșie. Fiind livrate direct pe front, nu a mai existat timpul revopsirii blindatelor în culoarea kaki specifică armatei

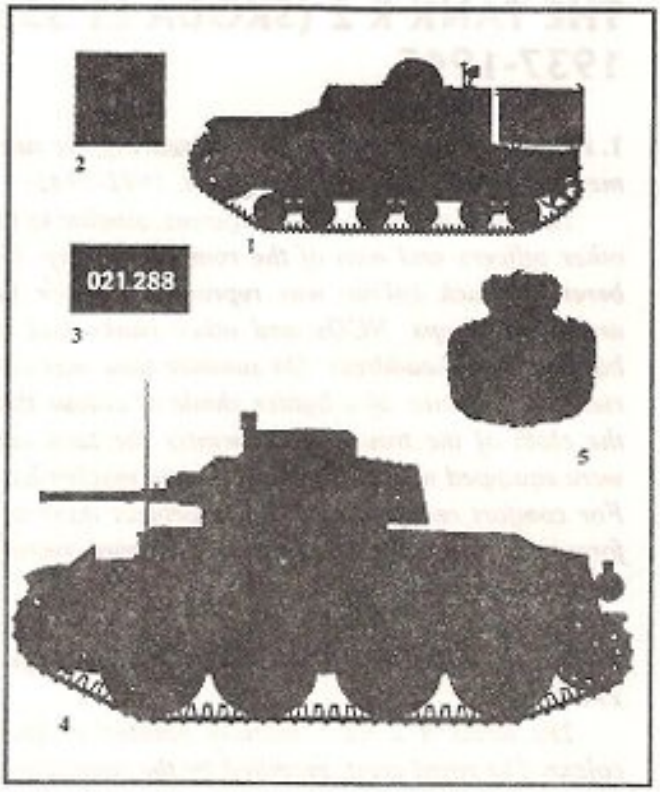

române. Militarii români au operat doar mici modificări ale simbolurilor germane, în acest caz au figurat o « Cruce Mihai », peste crucea germană, cu mijloacele improvizate avute la dispoziție. În imaginile de epocă se pot vedea și tancuri T 38 care au pe turelă « Crucea Mihai » conturată cu vopsea albă.

5. Emblema de șapcă pentru ofițerii de tancuri, md. 1941:

Șepcile ofițerilor din trupele blindate erau împodobite în față cu o emblemă brodată în fir auriu având în centru, pe un fond de culoare gri – culoarea specifică armei tancurilor – un tanc în miniatură. Șepcile erau purtate de ofițeri la ținuta de serviciu sau ceremonie, dar adesea ofițerii preferau să poarte bereta caracteristică din postav negru, care constituia simbolul acestei arme de elită.

THE MALAXA TANKETTE AND T 38 TANK ON THE EASTERN FRONT. 1941-1944

1. The Malaxa (Renault UE) tankette, 1939-1942:

The tankettes Malaxa were painted in khaki colour. In most contemporary photographs they were marked only with the production serial numbers: 1 – 126. These numbers were represented with white paint on the side of armoured hull, on the tools box.

and on the left side of the front armoured hull. This registration system was used during the first months of the war and also during the parade of 8 November 1941. The tankettes Malaxa could tow chain track trailers and/or a Schneider 47 mm. anti-tank gun.

2. Folding plate that indicates a trailer towing:

All military vehicles that towed trailers should have a distinctive symbol represented by a red triangle attached at the upper part of the body. It was folding and was raised only if the trailer was attached to the vehicle.

3. Registration number of a Malaxa (Renault UE) tankette, Eastern front, September 1941:

As other military vehicles, the tankettes Malaxa carried registration numbers, even if there are not many photographic evidences to show this. In a photo taken on the eastern front, probably in Ukraine, in autumn 1941, it could be seen a column of tankettes Malaxa towing trailers loaded with barrels of gasoline, heaving registration numbers. They were written white on the frontal armoured hull (for example: 021.288).

4. T 38 <PzKpfw 38 (t)> tank, Crimea, September 1943 :

The 50 tanks T 38 delivered by Germany in autumn 1943 were painted in dark grey colour (Schwarz Grau) used by the Wehrmacht during the first years of the war. They were marked with the German army symbols: the black cross-edged white and red battle numbers. Because they were delivered directly on the front, it was not the space-time to repaint the armoured vehicles in the specific romanian khaki colour. Romanian soldiers only make some small changes of the german symbols, in this case they represented with improvised means a "Michael Cross" over the german cross. In the contemporary photographs could be also seen tanks T 38 bearing the "Michael Cross" represented with white paint on the turret.

5. M.1941 badge of the visor cap carried by armoured troops officers:

The visor caps of the Romanian tank officers carried a gold embroidered badge, bearing in center a miniaturized tank, on a grey background – the distinctive colour of the armoured troops. These visor caps were worn on the service and ceremonial uniforms, but often officers preferred the characteristic black cloth berets, that were the symbol of this elite branch of service.

PLANŞA VI / PLATE VI

TUNURILE ANTICAR CU AFET MOBIL DE FABRICAŢIE ROMÂNEASCĂ. 1943-1945

1. Autotun TACAM T 60, toamna 1943:

Autotunurile TACAM T 60 au fost vopsite în culoarea kaki la ieşirea din atelierele Arsenalului armatei din Bucureşti. Primele 17 autotunuri produse au fost prezentate la parada de 10 Mai 1943. Autotunurile TACAM T 60 au participat la luptele din 1944, în cadrul Diviziei 1 blindate sau a Diviziei 8 cavalerie. În octombrie 1944, blindatele care au supravieţuit acestor lupte au fost predate Armatei roşii. Numărul de înmatriculare (de exemplu U – 039723) era reprezentat cu litere albe pe partea anterioară a apărătorii de noroi a şenilei din dreapta. Litera „U" era plasată deasupra numărului. Autotunul TACAM T 60 reprezentat este echipat cu galeţi găuriţi, de fabricaţie sovietică. Unele autotunuri au fost echipate cu galeţi tip Ghiulai, proiectaţi şi realizaţi de industria românească.

2. Variantă a „Crucii Mihai" utilizată pe autotunurile TACAM T 60, 1943-1944:

Cu ocazia prezentării la parada de 10 Mai 1943, autotunurile nu au avut nici un însemn, nici măcar numere de înmatriculare. În fotografiile de front se poate observa totuşi „Crucea Mihai", reprezentată în culori sau doar conturată cu alb, plasată pe părţile laterale ale blindajului.

3. Autotun TACAM R 2, Transilvania, octombrie 1944:

Până în iunie 1944 la atelierele Leonida din Bucureşti au fost produse 20 de autotunuri TACAM R 2. Ele au fost vopsite în kaki şi probabil că au fost inscripţionate cu însemnele obişnuite ale blindatelor româneşti. Într-o fotografie realizată în Transilvania, în toamna anului 1944, se poate observa un autotun TACAM R 2 având o dungă orizontală, probabil de culoare albastră, trasată pe mijlocul blindajului lateral. Acesta ar putea fi însemnul unui comandant de subunitate. Autotunurile TACAM R 2 au fost utilizate în luptele pentru eliberarea Bucureştiului, zonei petrolifere şi a nordului Transilvaniei. În timpul acestor lupte au fost pierdute 10 autotunuri. Restul autotunurilor au fost integrate în Regimentul 2 care de luptă şi au participat la campania finală din Moravia şi Austria, martie – mai 1945.

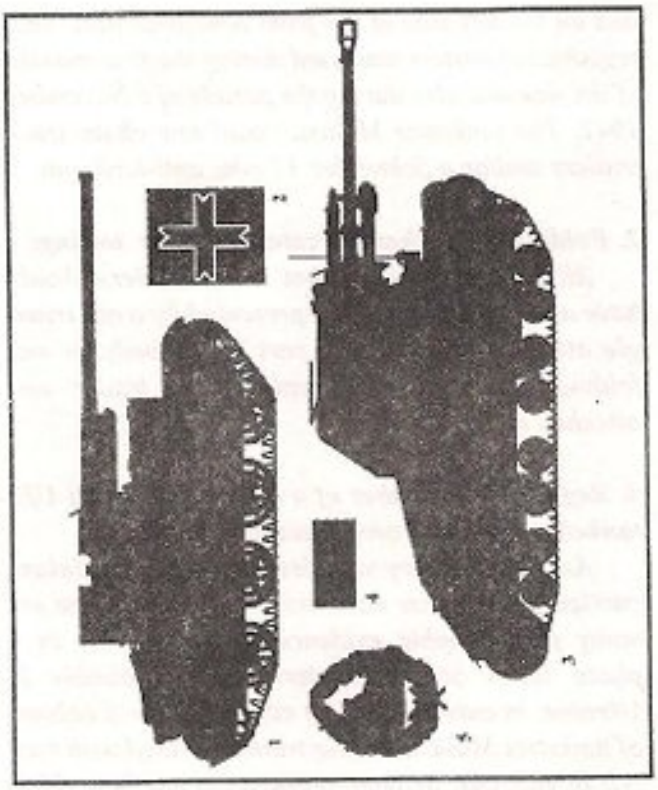

4. Numărul de înmatriculare al unui autotun TACAM R 2, 1944:

Prototipul autotunului TACAM R 2, a fost echipat cu tunul antitanc sovietic de captură Zis-3, md. 1941, cal. 76,2 mm. El a avut numărul de înmatriculare U – 039247, vopsit cu alb pe fondul kaki al părţii frontale a cutiei blindate. Restul autotunurilor TACAM R 2 au fost echipate cu o variantă îmbunătăţită a acestui tun.

5. Variantă a insignei de conductor de tancuri brevetat.

Pentru a se conforma evoluţiei tipurilor de blindate utilizate de armata română, pe insignele de conductor brevetat, confecţionate în timpul războiului, era reprezentat un tanc mai modern decât vechiul Renault FT 17. Pe insigna la care ne referim pare a fi figurat un tanc R 35.

THE ROMANIAN MADE SELF-PROPELLED GUNS WITH MOBILE CARRIAGE. 1943-1945

1. ***TACAM T 60 self-propelled gun, autumn 1943:***

The self- propelled guns TACAM T 60 were painted in khaki colour when they got out the Army Arsenal workshops in Bucharest. The 17 self- propelled guns first produced have been presented

during the parade of 10 May 1943. The self-propelled guns TACAM T 60 participated on the fights of 1944 within the 1st Armoured Division or 8th Cavalry Division. In October 1944 the surviving armoured vehicles have been handed over to the Red Army. The registration number (for example: U – 039723) was written in white letters on the front side of the mud-guard over the right side chain track. The letter "U" was represented above the registration number. The self-propelled gun TACAM T 60 presented in the plate is equipped with Soviet made spoke wheels. Some self-propelled guns had "Ghiulai" type wheels, designed and produced by Romanian industry.

2. ***Variant of „Michael Cross" carried on TACAM T 60 self-propelled guns, 1943-1944:***

During the parade of 10 May 1943, the self-propelled guns had no insignia, not even the registration numbers. However, on the contemporary photographs it could be seen the "Michael Cross" in colours or only white outlined, represented on the both sides of the armoured hull.

3. ***TACAM R 2 self-propelled gun, Transylvania, 1944:***

Until June 1944, at Leonida workshops of Bucharest 20 self-propelled guns TACAM R 2 have been produced. They were painted khaki and probably were marked with the typical Romanian armoured troops badges. In a photograph took in Transylvania, in autumn 1944, it could be seen a self-propelled gun TACAM R 2 heaving a horizontal stripe, probably of blue colour, drawn on the middle of armoured side. This might be the marking of a unit commander. The self-propelled guns TACAM R 2 fought during the battles for liberation of Bucharest, Ploieşti oil fields and northern Transylvania. During those fights 10 self-propelled guns were lost. All other self-propelled guns were integrated in the 2nd Fighting Vehicles Regiment and have participated on the final campaign in Moravia and Austria, March-May 1945.

4. ***Registration number of a TACAM R 2 self-propelled gun, 1944:***

The prototype of the self-propelled gun TACAM R 2 was equipped with the Soviet captured anti-tank gun M.1941 Zis-3, 7.62 mm caliber. It had the registration number: U – 039247, written in white on the khaki background of the armoured hull. The other self-propelled guns TACAM R 2 were equipped with a improved version of this gun.

5. ***Variant of the licensed tank driver badge:***

In order to respect the evolution of the tanks in the Romanian army, on the badges of licensed tank drivers, produced during the war, was represented a more modern tank than the obsolete Renault FT 17. On the badge presented on the plate it seams to be a tank R 35.

PLANȘA VII / PLATE VII

BINDATE GERMANE ÎN ARMATA ROMÂNĂ (I). 1942-1945

1. Sublocotenet de tancuri în ținută de campanie, 1943-1944:

La începutul războiului tanchiștii români nu au beneficiat de o ținută eficientă, adaptată specificului armei. Ei purtau în general ținuta obișnuită a armatei, agrementată cu bereta neagră, caracteristică. Vestonul de model general, cu poale, era destul de incomod în interiorul tancului, unde spațiul era extrem de limitat și era aglomerat cu diverse dispozitive și aparate. Mulți tanchiști preferau să folosească salopeta (combinezonul) adoptat prin Decizia ministerială nr. 1585 din 26 septembrie 1940. Aceasta era confecționată din doc kaki și se putea purta și peste echipamentul obișnuit. Existau diferite modele de salopete, realizate dintr-una sau două bucăți, având croiuri diferite. Unii tanchiști, influențați de ținutele sportive și extrem de comode ale camarazilor germani, și-au confecționat uniforme de un model special, cu tunica scurtă până în talie și nasturii ascunși, care nu se puteau agăța în instalațiile din interiorul turelei. Ofițerul poartă la șold pistolul regulamentar, Beretta md. 1934, cal. 9 mm.

2. Tanc T 3 (PzKpfw III Ausf N), zona Stalingrad 1942:

Tancul prezentat face parte din blindatele T 3 și T 4 livrate de Germania în toamna anului 1942. Tancurile au fost vopsite în culoarea kaki, dar pe front au avut ca semn de recunoaștere, atât „Crucea Mihai" cât și crucea germană. În unele fotografii „Crucea Mihai" era desenată cu vopsea albă. În cursul luptelor de la Stalingrad și Cotul Donului, au fost pierdute aproape toate cele 12 tancuri T 3. Câte un exemplar din fiecare tip de tanc, T 3 și T 4, a fost păstrat la Centrul de Instrucție a Trupelor Motomecanizate de la Târgoviște. Ele au fost singurele vehicule de acest tip care au participat la parada de 10 Mai 1943. Ulterior, fiind considerate deja depășite, în special din cauza tunului, acest tip de tanc nu a mai fost livrat armatei române.

3. Numărul de înmatriculare al tancului T 3 (PzKpfw III Ausf N) utilizat la Centrul de Instrucție al Trupelor Motomecanizate de la Târgoviște, 1943 :

Tancurile care au participat la parada de 10 Mai 1943, au avut numerele de înmatriculare reprezentate cu negru pe un dreptunghi de culoare albă.

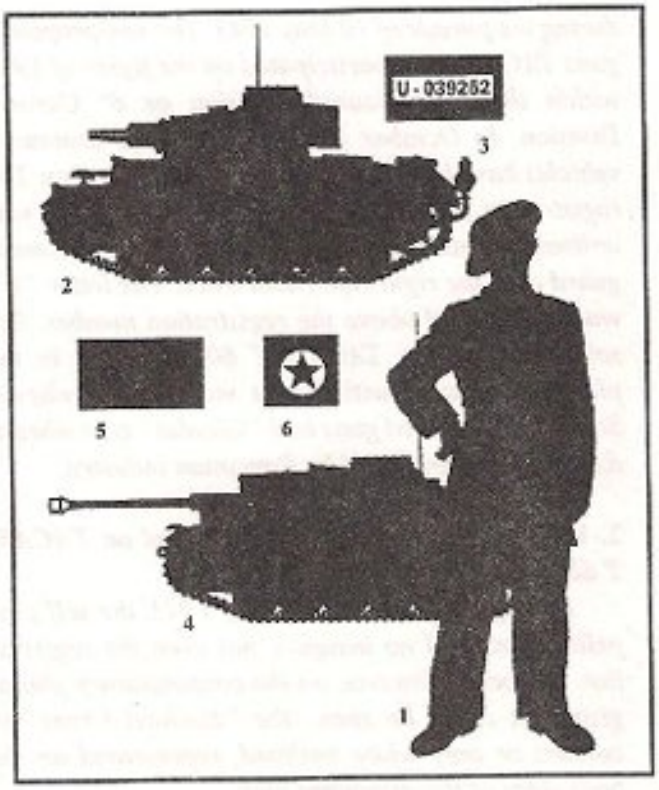

Numărul U-039252 aparținea tancului T 3 aflat la Centrul de Instrucție al Trupelor Motomecanizate de la Târgoviște, care a participat și la parada mai sus menționată. Tancul T 4 aflat la Târgoviște avea numărul : U-039253.

4. Autotun TAs (Stug III Ausf G), Moravia, aprilie1945 :

Începând din toamna anului 1943 armata română a primit în cadrul programelor de înzestrare Olivenbaum aproximativ 100 de autotunuri TAs, de diferite modele, unele fiind cedate chiar de trupele germane aflate pe front. Majoritatea au fost vopsite în culorile specifice germane : gri închis sau galben închis, dar este posibil ca unele autotunuri să fi fost revopsite în culoarea kaki. În februarie 1945 în compunerea Regimentului 2 care de luptă se mai aflau 13 autotunuri Tas. Alături de tancurile T 4 (8 bucăți) ele constituiau principala componentă de luptă a unității. Nici unul însă nu a supraviețuit luptelor finale ale celui de-al doilea război mondial.

5. Emblema de identificare folosită de blindatele române în primăvara anului 1945 :

În timpul campaniei din vest, armata română echipată cu o mare cantitate de material de proveniență germană (tancuri, avioane), a fost nevoită să adopte noi simboluri pentru a evita orice confuzie din partea Armatei roșii. S-a renunțat la « Crucea Mihai », mult prea asemănătoare cu crucea germană, și, într-o primă etapă, s-a revenit la cocarda tricoloră, plasată pe partea frontală a cutici blindate. Aceasta

fiind socotită prea puţin vizibilă, în primăvara lui 1945 a fost adoptat un dreptunghi, având dispuse în diagonală culorile naţionale.

6. Emblema utilizată de blindatele Regimentului 2 care de luptă, aprilie-mai 1945:

În ultimele săptămâni ale războiului blindatele româneşti, încadrate în Armata 40 sovietică, au avut ca semn de recunoaştere o stea kaki plasată în interiorul unui cerc alb. Emblema apare în mai multe fotografii de epocă fiind însă confundată de mulţi specialişti cu steaua roşie sovietică.

GERMAN ARMOURED VEHICLES IN THE ROMANIAN ARMY (I). 1942-1945

1. Second-lieutenant of armoured troops wearing the campaign dress, 1943-1944:

At the beginning of the war the Romanian tank crews did not have an efficient uniform, adapted to the characteristics of their service. They wore the usual dress of the army, particularized by the typical black beret. The tunic, of the common model, had skirts and was uncomfortable inside the tank where the space was extremely reduced and full of different technical devices and machines. Many tank crews prefered to wear the overall adopted by the Ministry decision nr. 1585 of September 26, 1940. It was made in khaki duck and could be wear also over the uniform. There were different models of overalls, made in a single or two pieces, heaving different cuts. The sporting and extremely comfortable uniforms of their German comrades influenced some Romanian tank crews. Consequently, they adopted themselves a special model of uniform, with a short waist length tunic, heaving covered buttons, that couldn't catch on the installations existing inside the turret. The officer in the plate carried on his left hip the regulation automatic pistol, M. 1934 Beretta, 9 mm caliber.

2. T 3 (PzKpfw III Ausf N) tank, Stalingrad area, 1942 :

The tank represented in the plate is one of the T 3 and T 4 armoured vehicles delivered by Germany in autumn 1942. The tanks were initially painted in khaki, but on the front they carried both the "Michael Cross" and the german cross. In some photos the "Michael Cross" was represented in white paint. During the fights of Stalingrad and the Bend of Don river, almost all of the 12 tanks T 3 have been lost. A vehicle of every type, T 3 and T 4, was kept at the Moto-mechanized Troops Training Center of Târgovişte. They were the unique armoured vehicles of their type that have participated on the parade of 10 May 1943. Subsequently, they were considered already obsolete, mainly because of their gun, and this type of tank was not delivered anymore to the Romanian army.

3. Registration number of the T 3 (PzKpfw III, Ausf N) used at the Moto-Mechanized Troops Training Center of Târgovişte, 1943:

The tanks that have participated at the parade of 10 May 1943 had registration numbers written in black on a white rectangle. The number U – 039252 belonged to the tank T 3 of the Moto-mechanized Troops training Center of Târgovişte, that have participated at the above mentioned parade. The tank T 4 from Târgovişte carried the following number: U – 039253.

4. TAs (Stug III Ausf G) self-propelled gun, Moravia, April 1945:

Starting with the autumn of 1943 the Romanian army received, according the Olivenbaum delivery programs, about 100 self-propelled guns TAs, of different models. Some of them were delivered by the german troops on the front line. The greatest part of them were painted in the specific german colours: dark grey or dark yellow, but it's possible that some of the self-propelled guns were painted in khaki. In February 1945, within the 2nd Armoured Regiment still existed 13 self-propelled guns TAs. Together with the tanks T 4 (8 vehicles) the TAs represented the main fighting force of the regiment. Unfortunately none of them survived until the end of WW2.

5. National identification badge used by romanian armoured vehicles in spring 1945:

During the western campaign, the Romanian army, equipped with a great quantity of german origin war material (tanks, aircrafts), was forced to adopt new markings in order to avoid any confusion from the Red Army. The "Michael Cross" was rapidly abandoned because it was too similar to the german cross, and at the beginning the tricolour roundel was represented on the front side of the armoured hull. This was considered less visible, so in spring 1945 it was adopted a rectangle heaving the three national colours diagonally placed.

6. Badge carried by the 2nd Armoured regiment AFVs, April-May 1945:

During the last weeks of the war, the Romanian armoured fighting vehicles, within the Soviet 40th Army, had as identification badge, a khaki five-pointed star inside of a white circle. This badge appears in several contemporary photographs but is often mistaken with the Soviet red star.

PLANŞA VIII / PLATE VIII

BINDATE GERMANE ÎN ARMATA ROMÂNĂ (II). 1945-1950

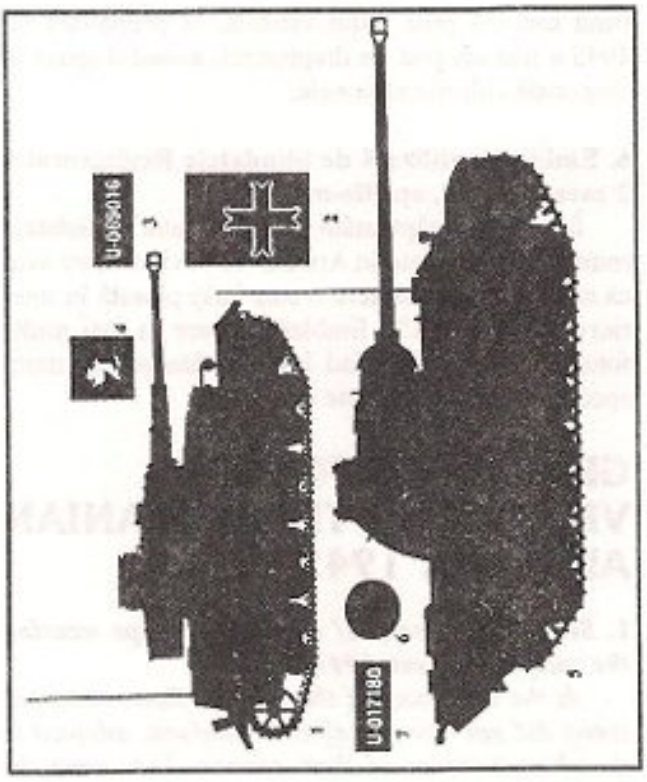

1. Tanc T 4 (PzKpfw IV Ausf J), Bucureşti, 10 Mai 1946:

Aproximativ 120 de tancuri T 4 de diferite modele au fost livrate armatei române în cadrul programelor de înzestrare demarate la sfârşitul anului 1943. Majoritatea acestora au fost pierdute în cursul anilor 1944-1945. La 9 mai 1945, în compunerea Regimentului 2 care de luptă, redus acum la tăria unei companii, se mai aflau două tancuri T 4. Acestora li s-au mai adăugat încă aproximativ 50 de tancuri T 4, de diferite tipuri, cedate de trupele sovietice din materialul capturat în timpul războiului, pentru echiparea celor două unităţi de tancuri create în vara anului 1945. Tancurile erau într-o stare tehnică precară, multe fiind descompletate şi lipsite de accesoriile de blindaj exterioare. Pantru parada de 10 Mai 1946, tancurile au fost revopsite în culoarea kaki şi au fost inscripţionate cu o variantă „înfrumuseţată" a „Crucii Mihai" adoptată în 1941.

2. Emblema reprezentată pe blindatele române, mai 1946:

Variantă a „Crucii Mihai" reprezentată pe tancurile care au participat la parada de 10 mai 1946. Crucea era aplicată pe părţile laterale ale turelei. Pa placa frontală a cutiei blindate era figurată doar coroana regală, în culori naturale. În condiţiile întăririi controlului comunist asupra armatei afişarea aproape ostentativă a simbolurior regale pe vehiculele militare, cu ocazia sărbătorii naţionale, putea fi interpretat ca un protest tacit al cadrelor militare împotriva evoluţiei situaţiei politice din ţară de la acea dată.

3. Numărul de înmatriculare al unui tanc T 4 (PzKpfw IV), Bucureşti, mai 1946:

Blindatele armatei române au primit noi numere de înmatriculare în 1945. Tancurile participante la parada de 10 Mai 1946 purtau numere din seria: U-069001 – U-069020, vopsite cu alb pe fondul kaki al cutiei blindate.

4. Emblema Regimentului 2 care de luptă, August 1945:

Unele vehicule participante la parada de 23 August 1945 afişau în partea frontală a cutiei blindate, deasupra numărului de înmatriculare, un simbol care aducea cu un căluţ de mare înaripat, cabrat în forma cifrei 2. Este posibil ca acesta să fi fost simbolul Regimentului 2 care de luptă, recent reînfiinţat.

5. Tanc T 5 (PzKpfw V Panther Ausf D) în timpul manevrelor din toamna anului 1948:

După încheierea războiului, armata română a primit, cu acordul autorităţilor sovietice, un număr de tancuri T 5 « Panther », pentru încadrarea companiiilor de tancuri grele ale Brigăzii 1 care de luptă. Tancurile T 5 erau de modele diferite, dar ele au fost uniform vopsite şi inscripţionate. Începând din 1948 blindatele româneşti au arborat noua emblemă a armatei. Atât tancurile de fabricaţie germană, cât şi însemnele adoptate în 1948 vor fi abandonate doi ani mai târziu, când trupele de blidate vor fi echipate doar cu material de provenienţă sovietică.

6. Emblema armatei române utilizată în perioada 1948-1950:

După abdicarea regelui, în decembrie 1947, toate însemnele regale au fost îndepărtate de pe uniforme, vehicule, drapele, etc. Prima emblemă a « noii armate populare » a fost adoptată în primăvara anului 1948. Aceasta era de formă circulară, dar diferită de tradiţionala cocardă cu cercuri concentrice care putea fi întâlnită şi la alte armate accidentale. Prin decretul nr.190 din 28 iulie 1950 a fost adoptată steaua roşie cu cinci colţuri, având în interior un cerc galben şi unul albastru, în care erau înscrise iniţialele « RPR ». Acest înemn va fi aplicat şi pe vehiculele militare.

7. Numărul de înmatriculare al unui tanc T 5 (PzKpfw V Panther), 1948 – 1950:

După 1947, numerele de înmatriculare ale vehiculelor militare au fost din nou schimbate. Ele se încadrau în seria: U- 017100 – U – 017750, probabil în funcţie de categoria vehiculelor şi unităţile cărora le aparţineau. Numerele erau înscrise cu alb pe fond kaki, fiind plasate pe partea anterioară şi posterioară a cutiei blindate. După 1950, vehiculele blindate nu au mai avut numere de înmatriculare ele purtând doar numere de luptă figurate pe părţile laterale ale turelei.

GERMAN ARMOURED VEHICLES IN THE ROMANIAN ARMY (II). 1945-1950

1. T 4 (PzKpfw IV Ausf J) tank, Bucharest, May 10th, 1946:

About 120 tanks T 4 of different models have been delivered to the Romanian army according the army endowment programs started at the end of 1943. The greatest part of them were lost during the battles of 1944-1945. On May 9, 1945, within the 2nd Fighting Vehicles Regiment, now reduced to a company strength, still existed two tanks T 4. To those vehicles were added about 50 more tanks T 4, of different types, released by the Soviet troops from the material captured during the war. These tanks equipped the two new armoured regiments set up in summer 1945. The tanks were in poor technical condition, many of them were spoiled and without some accessories of the armoured plates. For the 10 May 1946 parade the tanks were repainted in khaki colour and were marked with an "embellished" variant of the "Michael Cross" adopted in 1941.

2. The badge painted on romanian AFVs, May 1946:

A variant of the "Michael Cross" badge represented on the tanks during the parade of 10 May 1946. The cross was painted on the turret sides. On the front of the armoured hull was drawn the royal crown, in natural colours. As the Communist Party took an overwhelming control over the army, the ostentatious display of royal symbols on military vehicles, during the National Day of Romania, could be considered as a tacit protest of the officers against the political evolution of that period.

3. The registration number of a T 4 (PzKpfw IV) tank, Bucharest, May 1946:

The Romanian army armoured vehicles received new registration numbers in 1945. The tanks that participated at the parade of 10 May 1946 bore the numbers of the series: U – 069001 – U – 069020, painted white on the khaki background of the hull.

4. The badge of the 2nd Fighting Vehicles Regiment, August 1945:

Some armoured vehicles during the parade of 23 August 1945 carried on the front side of the hull, above the registration number, a symbol that seems to be a winged sea horse pranced in the shape of figure "2". This might be the badge of the 2nd Fighting Vehicles Regiment, recently set up.

5. T 5 (PzKpfw V Panther Ausf D) during the mancuvers of autumn 1948:

After the end of WW2, the Romanian army received, with the Soviet authorities accept, a number of tanks T 5 "Panther", in order to equip the heavy tanks companies of the 1st Fighting Vehicles Brigade. The tanks T 5 were of different models, but they were uniformly painted and marked. Starting from 1948 the Romanian armoured vehicles carried the new badge of the army. The german tanks and the badges adopted in 1948 will be eliminated two years later, when the armoured troops will be equipped only with Soviet build material.

6. The Romanian army national badge used during 1948-1950:

After the king's abdication, in December 1947, all the royal symbols were removed from the uniforms, vehicles, flags, etc. The first badge of the "new people's army" has been adopted in spring 1948. This was round, but different from the traditional roundel with the inner circles that was also carried by many western armies. By the decree nr. 190 of July 28, 1950, it was adopted the red five pointed star, heaving in the middle a yellow and a blue circles, on which were written the letters "RPR". This symbol will be represented also on military vehicles.

7. The registration number of a T 5 (PzKpfw V Panther), 1948-1950:

Since 1947, the registration numbers of the military vehicles have changed again. They were included within the series: U – 017100 - U – 017750, probably according the types of vehicles and the units they belonged. The numbers were written with white on the khaki background, situated on the front and rear of the armoured hull. After 1950, armoured vehicles didn't have registration numbers but only fighting numbers represented on the side of the turret.

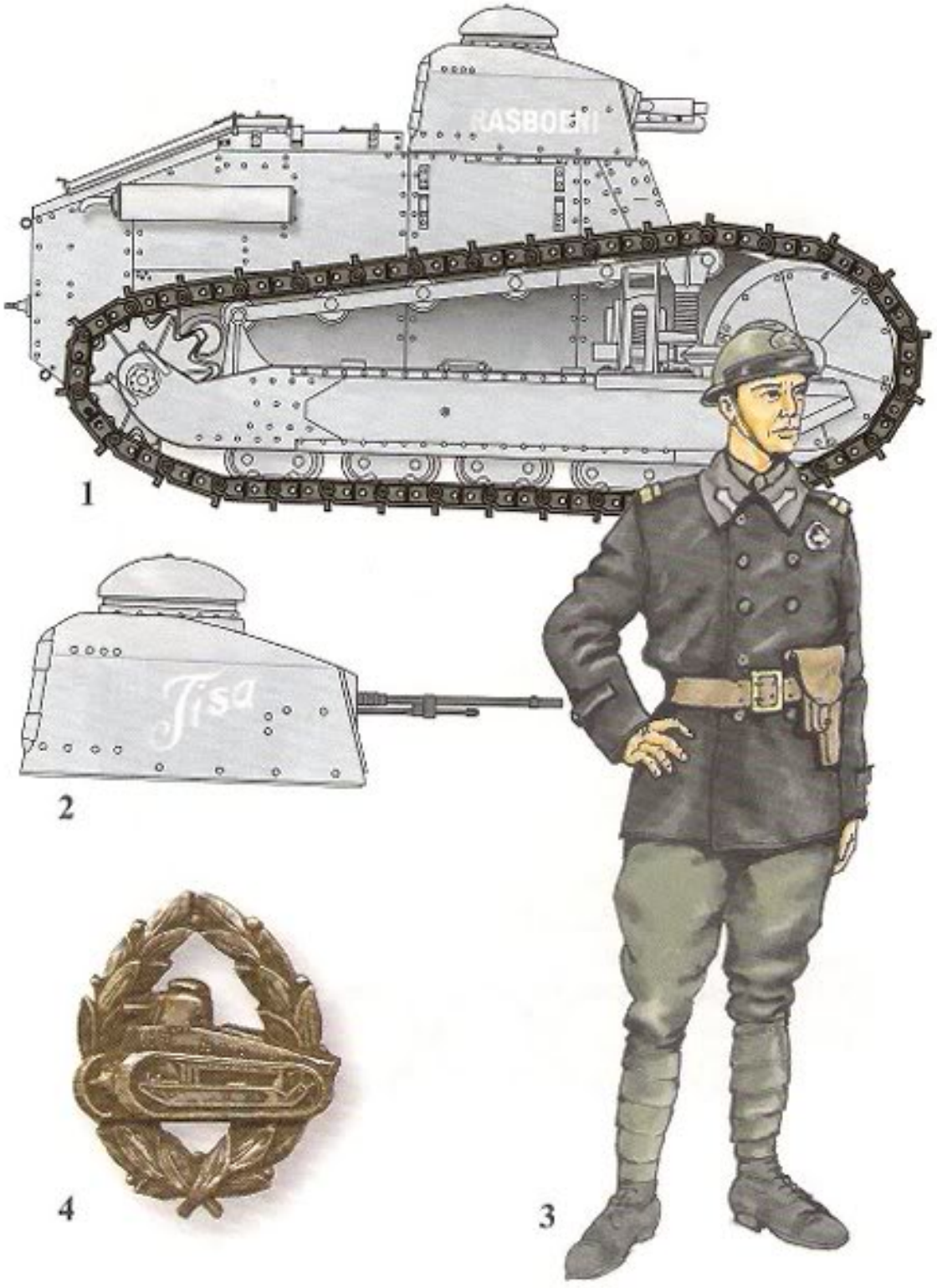

I. Primele tancuri. 1919-1936 / *The first tanks. 1919-1936*

1. Tanc Renault FT 17 „Mascul", 1919-1925 / *Tank Renault FT 17 „Male", 1919-1925.*
2. Turela tancului Renault FT 17 „Femelă", 1919-1925 / *Turret of the tank Renault FT 17 „Female", 1919-1925.*
3. Sergent-major din trupele de tancuri, ținuta de serviciu și campanie, md. 1930 / *Sergeant-major of the armoured units, M. 1930 service and campaign dress.*
4. Insigna de conductor de tancuri brevetat, md. 1920 / *M. 1920 badge for the licensed tank driver.*

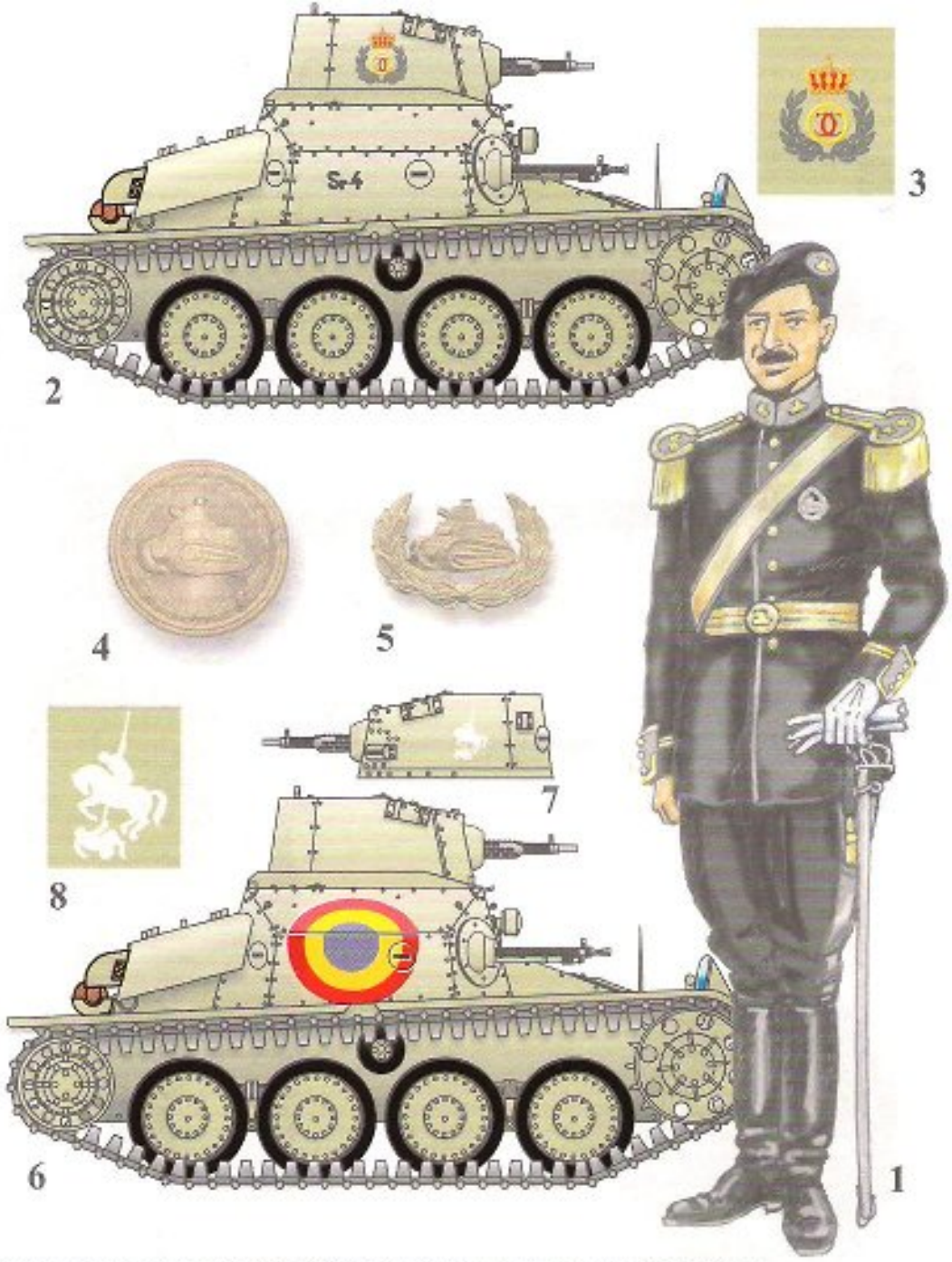

II. Tancul ușor de cavalerie. 1937-1945 / *The light cavalry tank. 1937-1945*

1. Locotenent din trupele blindate, ținuta de ceremonie, md. 1930 / *Lieutenant of the armoured units, M. 1930 ceremonia*
2. Tanc R 1 (CKD AH IV), 1937-1940 / *Tank R 1 (CKD AH IV), 1937-1940.*
3. Emblema tancurilor R 1 (CKD AH IV) și R 2 (Škoda LT 35), 1937-1940 / *Badge of R 1 (CKD AH IV) and R 2 (Škoda L 1937-1940*
4. Pafta de centură md. 1930, pentru uniformele de ceremonie și gală ale ofițerilor de tancuri / *M. 1930 waist belt plat tank officers on ceremonial and gala dress.*
5. Variantă a insignei de conductor de tancuri brevetat / *Variant of the licensed tank driver badge.*
6. Tanc R 1 (CKD AH IV), 1941-1943 / *Tank R 1 (CKD AH IV), 1941-1943.*
7. Turela tancului R 1 (CKD AH IV), vedere din stânga, cu emblema cavaleriei, 1941-1943 / *Turret of the tank R 1(CK left side view, bearing the cavalry badge, 1941-1943.*
8. Emblema cavaleriei reprezentată pe turelele tancurilor R 1 (CKD AH IV) / *The cavalry badge painted on the turret o AH IV) tanks.*

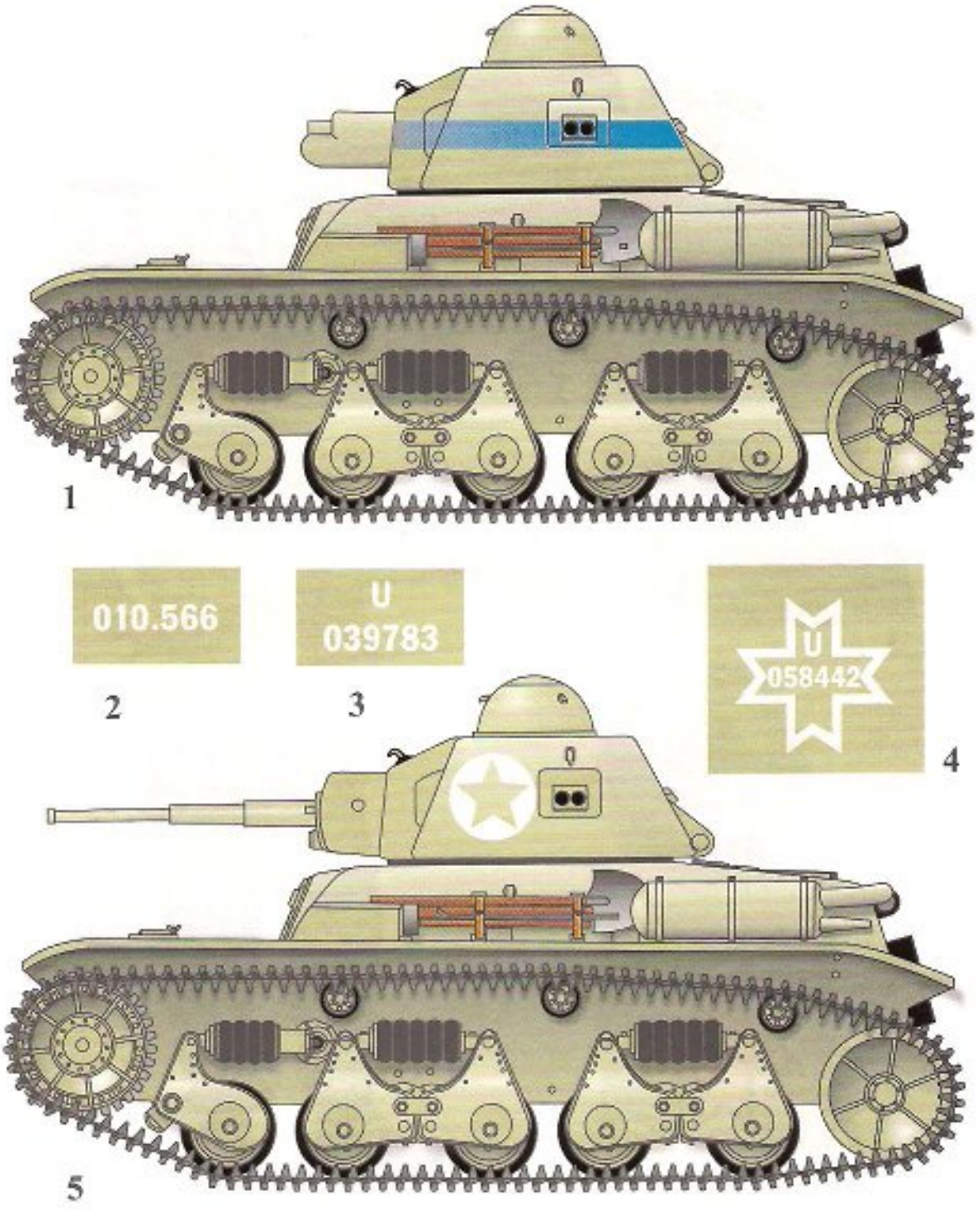

III. Tancul Renault R 35 și variantele sale. 1937-1945 / *The tank Renault R-35 and its variants. 1937-1945*

1. Tanc Renault R 35, de comandant de subunitate, 8 noiembrie 1941 / *Tank Renault R 35, of a unit commander, November 8th, 1941.*
2. Număr de înmatriculare al unui tanc Renault R 35, 8 noiembrie 1941 / *Registration number of a Renault R 35 tank, November 8th, 1941.*
3. Număr de înmatriculare al unui tanc Renault R 35, 10 mai 1942 / *Registration number of a Renault R 35 tank, May 10th, 1942.*
4. Emblema de identificare a tancului Renault R 35 aflat la Centrul de Instrucție al Trupelor Motomecanizate de la Târgoviște, 1942 / *Identification badge of the Renault R 35 tank belonging to the Moto-Mechanized Troops Training Center of Târgoviște, 1942.*
5. Vânătorul de care R 35, Moravia, aprilie 1945 / *Tank destroyer R 35, Moravia, April 1945.*

IV. Tancul R 2 (Škoda LT 35). 1937-1945 / *The tank R 2 (Škoda LT 35). 1937-1945*

1. Soldat din trupele blindate purtând ținuta de campanie de vară, Frontul de est, 1941-1942 / *Private of the armoured troc wearing the summer campaign dress, Eastern front, 1941-1945.*
2. Tanc R 2 (Škoda LT 35), Transnistria, august 1941 / *Tank R 2(Škoda LT 35), Transnistria, August 1941 .*
3. Turela tancului R 2 (Škoda LT 35), 1937-1940. / *Turret of the tank R 2 (Škoda LT 35), 1937-1940.*
4. Emblema de identificare pentru aviație, 1941-1944 / *The aircrafts identification badge, 1941-1944.*
5. Variantă a insignei de conductori de tancuri brevetat / *Variant of the licensed tank driver badge.*

2

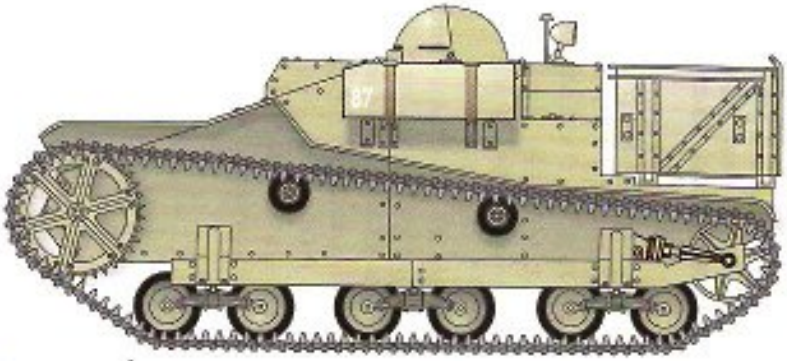

1

3

5

4

V. Şenileta Malaxa şi tancul T 38 pe Frontul de est. 1941-1944 / *The Malaxa tankette and T 38 tank on the Eastern front. 1941-1945*

1. Şenileta Malaxa (Renault UE), 1939-1942 / *The Malaxa (Renault UE) tankette, 1939-1942.*
2. Placă mobilă care indica tractarea unei remorci / *Folding plate that indicates a trailer towing.*
3. Numărul de înmatriculare al unei şenilete Malaxa (Renault UE). Frontul de est, septembrie1941. / *Registration number of a Malaxa (Renault UE) tankette, Eastern front, September 1941.*
4. Tanc T 38 <PzKpfw 38 (t)>, Crimeea, septembrie 1943. / *T 38 <PzKpfw 38 (t)> tank, Crimea, September 1943*
5. Emblema de şapcă pentru ofiţerii de tancuri, md. 1941. / *M.1941 badge of the visor cap carried by armoured troops officers.*

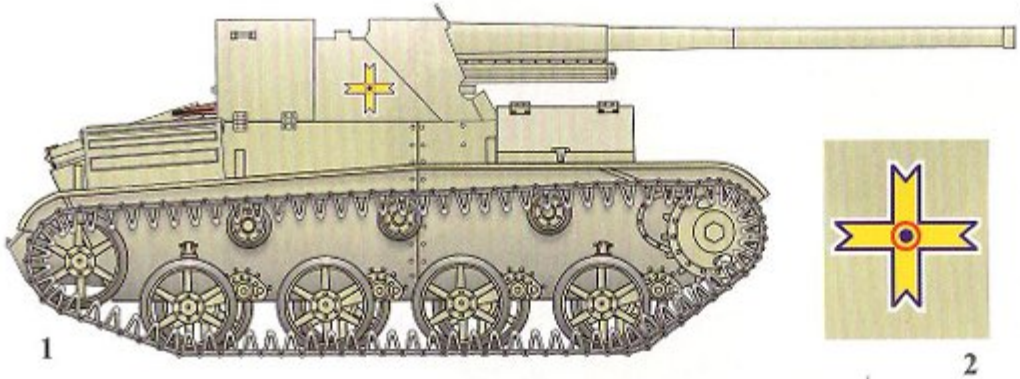

1

2

5

U-039247

4

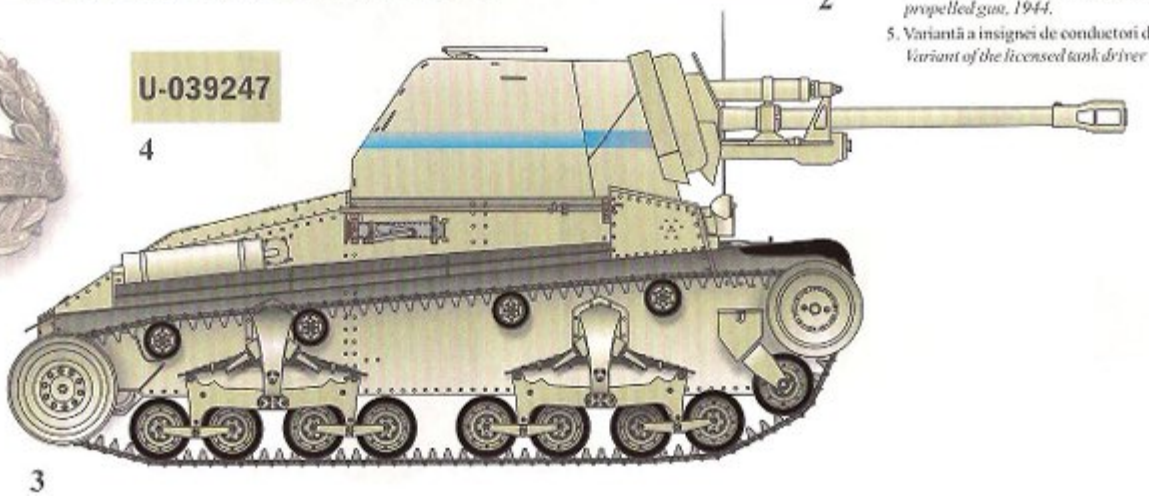

3

VI. Tunurile Anticar cu afet mobil de fabricație românească. 1943-1945 / *The romanian made self-propelled guns with mobile carriage. 1943-1945*

1. Autotun TACAM T 60, toamna 1943. / *TACAM T 60 self-propelled gun, autumn 1943*
2. Variantă a „Crucii Mihai" utilizată pe autotunurile TACAM T 60, 1943-1944 / *Variant of „Michael Cross" carried on TACAM T 60 self-propelled guns, 1943-1944.*
3. Autotun TACAM R 2, Transilvania, octombrie 1944. / *TACAM R 2 self-propelled gun, Transylvania, 1944.*
4. Numărul de înmatriculare al unui autotun TACAM R 2, 1944. / *Registration number of a TACAM R 2 self-propelled gun, 1944.*
5. Variantă a insignei de conducători de tancuri brevetat. / *Variant of the licensed tank driver badge.*

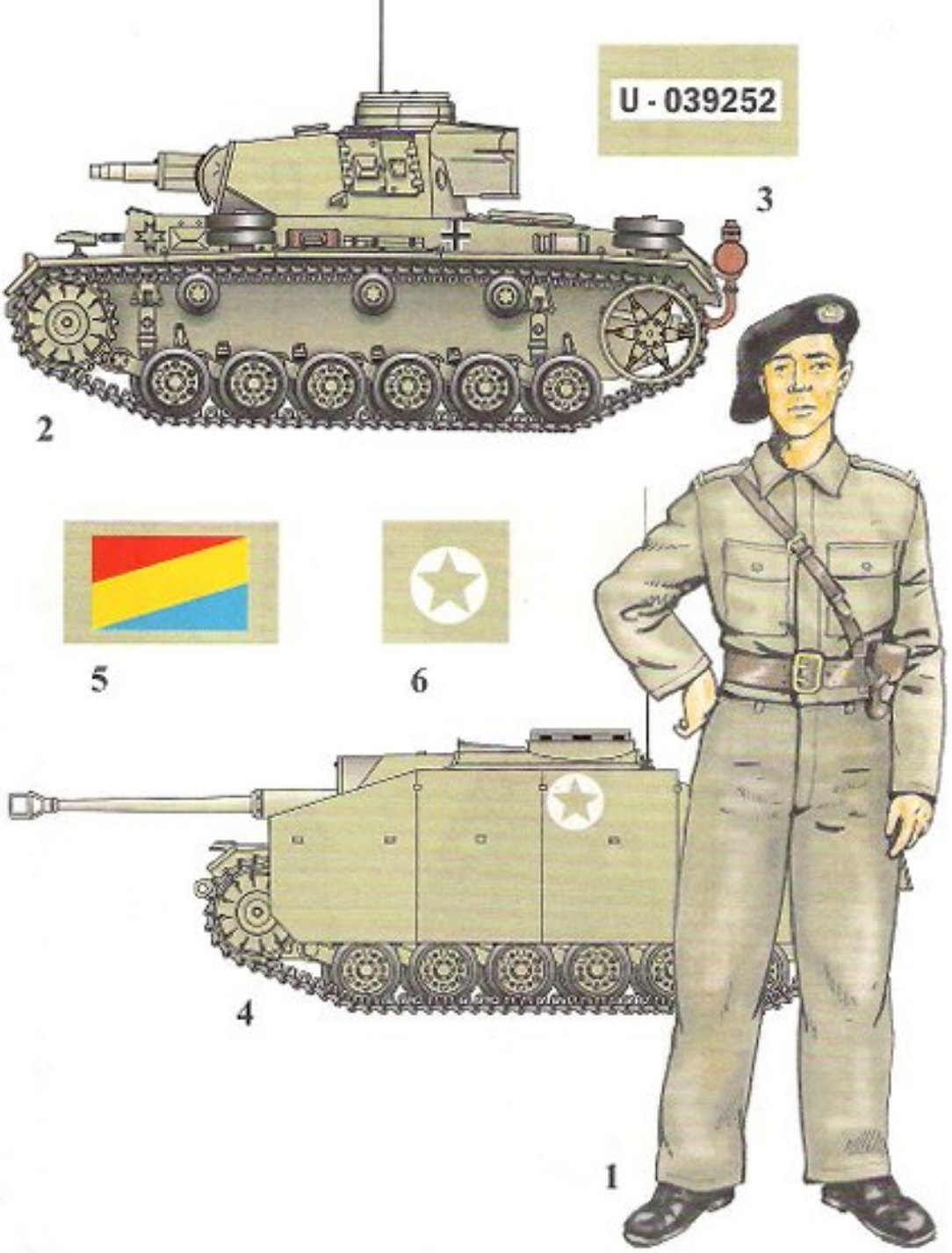

VII. Blindate germane în Armata Română (I). 1942-1945 / *German armoured vehicles in the Romanian Army (I). 1942-1945*

1. Sublocotenet de tancuri în ţinută de campanie, 1943-1944. / *Second-lieutenant of armoured troops wearing the campaign dress, 1943-1944.*
2. Tanc T 3 (PzKpfw III Ausf N), zona Stalingrad 1942 / *T 3 (PzKpfw III Ausf N) tank, Stalingrad area, 1942 .*
3. Numărul de înmatriculare al tancului T 3 (PzKpfw III Ausf N) utilizat la Centrul de Instrucţie al Trupelor Motomecanizate de la Târgovişte, 1943 / *Registration number of the T 3 (PzKpfw III, Ausf N) used at the Moto-Mechanized Troops Training Center of Târgovişte, 1943.*
4. Emblema de identificare folosită de blindatele române în primăvara anului 1945. / *National identification badge used by romanian armoured vehicles in spring 1945.*
5. Autotun TAs (Stug III Ausf G), Moravia, aprilie 1945. / *TAs (Stug III Ausf G) self-propelled gun, Moravia, April 1945.*
6. Emblema utilizată de blindatele Regimentului 2 Care de Luptă, aprilie-mai 1945. / *Badge carried by the 2nd Armoured Regiment AFVs, April-May 1945.*

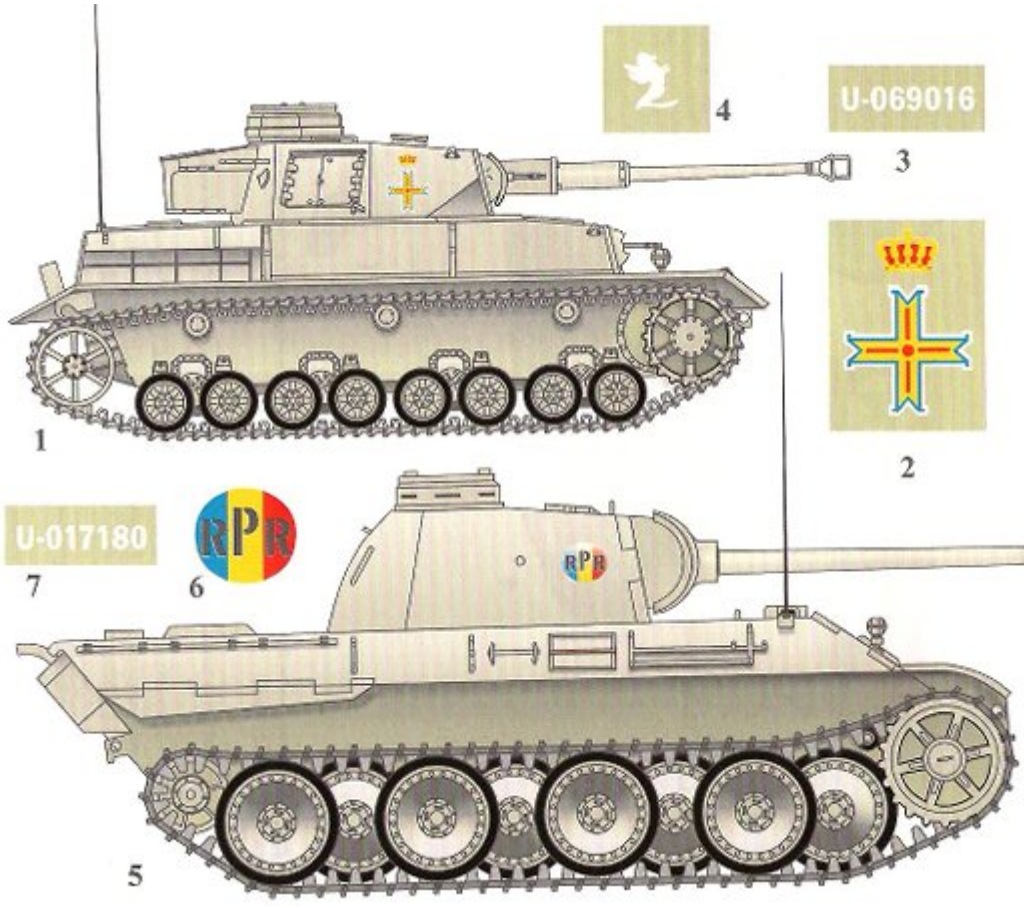

VIII. Blindate germane în Armata Română (II). 1945-1950 / *German armoured vehicles in the Romanian Army (II). 1945-1950*

1. Tanc T 4 (PzKpfw IV Ausf J), Bucureşti, 10 Mai 1946. / *T 4 (PzKpfw IV Ausf J) tank, Bucharest, May 10th, 1946.*
2. Emblema reprezentată pe blindatele române, mai 1946 / *The badge painted on romanian AFVs, may 1946.*
3. Numărul de înmatriculare al unui tanc T 4 (PzKpfw IV), Bucureşti, mai 1946. / *The registration number of a T 4 (PzKpfw IV) tank, Bucharest, May 1946.*
4. Emblema Regimentului 2 Care de Luptă, August 1945 / *The badge of the 2nd Fighting Vehicles Regiment, August 1945.*
5. Tanc T 5 (PzKpfw V Panther Ausf D) în timpul manevrelor din toamna anului 1948. / *T 5 (PzKpfw V Panther Ausf D) during the maneuvers of autumn 1948.*
6. Emblema Armatei Române utilizată în perioada 1948-1950. / *The Romanian Army national badge used during 1948-1950.*
7. Numărul de înmatriculare al unui tanc T 5 (PzKpfw V Panther), 1948 1950 / *The registration number of a T 5 (PzKpfw V Panther), 1948-1950.*

COLECȚIA „DOROBANȚUL"

Colecția „DOROBANȚUL", inițiată de Muzeul Militar Național, își propune să editeze lucrări de mici dimensiuni care să abordeze istoria militară dintr-un unghi de vedere inedit. Colecția dă posibilitatea prezentării unor domenii diverse, cum ar fi: istoricul unor arme și corpuri de trupă, descrierea uniformelor, echipamentului, armamentului, tehnicii de luptă, drapelelor, decorațiilor și însemnelor oștirii române și ale altor armate, din diferite epoci. Subiectele sunt prezentate sintetic, în circa 80 de pagini de text, cu numeroase informații inedite, fiind însoțite de o ilustrație bogată, formată din 50 fotografii alb-negru și 8 planșe color.

COLECȚIA „DOROBANȚUL"

Armata Română în vremea lui Alexandru Ioan Cuza (1859-1866)

Armata Română în misiuni internaționale (1991-2003)

Trupele blindate din Armata Română (1919-1947)

Insigne militare românești (1915-1947)

Drapele militare românești (1830-1994)

Vânătorii de munte din Armata Română (1916-2000)

Armatele din Balcani (1912-1913)

„Trupele blindate din Armata Română" prezintă evoluția organizării și înzestrării unităților blindate din 1919, anul constituirii primei unități de tancuri, până în 1947, când se încheie o etapă importantă din istoria României. Lucrarea consacră spații aparte operațiunilor militare la care au participat unitățile de blindate române, înmatriculării, însemnelor, vopsirii tehnicii de luptă, precum și uniformelor purtate de personalul acestora. Un capitol special este consacrat prezentării vehiculelor blindate produse de industria română între 1943-1944 fiind evidențiate soluțiile constructive originale, utilizate de specialiștii români.

DRAPELE - DECORAȚII - ÎNSEMNE

ISBN 973-668-084-3